

# Vuosikertomus 2011



Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n julkaisu n:o 177

ISSN-L 1798-1344

ISSN 1798-1344

Vuosikertomus  
2011



# Sisällysluettelo

<b>Puheenjohtajan katsaus.....</b>	<b>5</b>
<b>MTK:n toiminta vuonna 2011.....</b>	<b>7</b>
Maaseudun tuotteiden ja palveluiden kysynnän ja arvon lisääminen markkinoilla sekä kotimaisuuden vahvistaminen ruoka- ja energiemarkkinoilla.....	7
Järjestötoiminnan ja jäsenten palvelun kehittäminen.....	8
Maaseudun elinkeinoja koskevaan päätöksentekoon vaikuttaminen kotimaassa, EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla.....	9
<b>Maatalous.....</b>	<b>11</b>
Suomen maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen EU:n maalouspolitiikanuudistuksessa.....	11
Alkutuottajan aseman vahvistaminen elintarvikeketjussa.....	12
Maatalouden tuotantokustannusten hallinta ja markkinoiden toimivuustuotantopanosmarkkinoilla.....	12
Kuluttajien suomalaisia elintarvikkeita ja niiden kestävä tuotantotapaa kohtaan osoittaman luottamuksen vahvistaminen.....	13
Muu keskeinen toiminta.....	13
<b>Metsätalous.....</b>	<b>16</b>
Metsäsektorin kilpailukyvyyn ja kotimaisen puun käytön edistäminen sekä puumarkkinoiden parantaminen.....	16
Hallitusohjelma.....	16
KMO 2015 ja Metsäalan strateginen ohjelma.....	16
Puutavaranmittauslaki ja energiapuunmittauksen kehittäminen.....	17
Markkinavaikuttamisen vahvistamista PEFC:n kautta.....	17
Metsäenergian käytön edistäminen.....	17
Ajantasainen markkinatieto ja markkinoiden toimivuus.....	17
Metsänomistajälähtöisen, kannattavan metsätalouden edellytysten turvaaminen.....	17
Metsälaki.....	17
Laittomahakkuut.....	18
Metsätaloudentukijärjestelmät.....	18
Metsien monimuotoisuutta metsänomistajälähtöisesti.....	18
Laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta.....	18
Siemen- ja taimituotanto.....	19
Metsävaratietolaki.....	19
Toiminta puukauppakartelliin liittyen.....	19
Tutkimustoiminta.....	19
MTK:n metsälinja teki kuukausittain puumarkkinabarometrin ajankohtaisestapuumarkkinatilanteesta.....	19
Metsänomistajien edunvalvonnan ja palvelutarjonnan kehittäminen.....	19
Metsänhoitoyhdistystoiminnan ja kilpailuneutraliteetin kehittäminen.....	19
Metsäomistajaorganisaation kehittäminen ja Metsäomistajat -brändi.....	19
Metsätilarakenteen kehittäminen ja yhteismetsät.....	20
Kansainväliset metsäasiat.....	20
<b>Maaseutuyrittäjyys.....</b>	<b>22</b>
Maaseutuyrittäjien alueelliset tulevaisuustilaisuudet.....	22
Verkostoituneen energiayrittäjyyden edistäminen.....	22
Hallinnon rasisitteen keventäminen ja yritys- ja hanketukien käytön edistäminen.....	23
Suomalaisen ruokaketjun vastuullisuuden lisääminen ja siitä viestiminen.....	23
Maaseudun matkailuyrittäjyyden edistäminen ja palveluyrittäjyyden edellytysten parantaminen.....	24
Järjestön uuden kuluttajaohjelman jalkauttaminen.....	25

<b>Aluepolitiikka ja huoltovarmuus.....</b>	<b>26</b>
Uuden aluehallinnon toimintaan vaikuttaminen ja maaseutukysymysten sisällyttäminen aluekehittämistoimenpiteisiin.....	26
Luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuksen kehittäminen.....	27
Huoltovarmuutta ylläpitävä toiminta.....	27
Muu keskeinen toiminta.....	27
<b>Sosiaali- ja veropolitiikka.....</b>	<b>28</b>
Jäsenten sosiaalisten etujen kehittäminen.....	28
Jäsenten hyvinvoinnin edistäminen.....	29
Veropoliittinen edunvalvonta.....	29
Kiinteistövero.....	29
Energian valmistevero.....	29
Yhteismetsänverokanta.....	29
Määräaikainen puun myyntitulon osittainen verovapaus edelleen voimassa.....	30
<b>Ympäristö- ja maapolitiikka.....</b>	<b>31</b>
Maakunta- ja kuntakohtainen kaavoitus, lunastus- ja linjakorvaukset sekä muu maankäyttö.....	31
Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistus ja siihen liittyvät ympäristölupaehdot sekä ympäristöhallinnon toiminta.....	32
Järjestön uuden ympäristöohjelman toimeenpanon käynnistäminen.....	32
Muu keskeinen toiminta.....	32
<b>Euroopan unionin politiikka ja kansainvälinen yhteistyö.....</b>	<b>34</b>
MTK Brysselissä.....	34
Euroopan unionin rahoituskehysten, maatalous- ja rakennepolitiikan uudistaminen kaudelle 2014 – 2020 .....	35
Toiminta EU:n tuottajajärjestö COPAssa.....	35
Toiminta EU:n nuorten viljelijöiden järjestö Cejassa.....	36
Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitea ECOSOC (ETSK).....	36
NBC:n toiminta.....	38
WFO maailmanjärjestö perustettiin.....	38
Toiminta kehityshankeorganisaatio AgriCordissa.....	39
<b>Viestintä ja järjestökoulutus.....</b>	<b>40</b>
Kuluttajaviestinnän tehostaminen.....	40
Järjestön sähköisen viestinnän, yhteisten viestintäkäytäntöjen ja viestinnän työkalujen kehittäminen.....	41
MTK:n kuluttajatyön tukeminen.....	41
Järjestökoulutuksen kokonaiskoordinoinnin kehittäminen.....	41
Muu keskeinen toiminta.....	42
MTK:n järjestökoulutuksen toiminta vuonna 2011.....	42
<b>Järjestötoiminta.....</b>	<b>43</b>
Tyytyväiset jäsenet ja tehokas järjestö.....	43
Jäsenyyden vahvistaminen.....	44
MTK-Viesti.....	44
Oikeusturvajalainsäädäntö.....	44
<b>Organisaatio ja jäsenistö.....</b>	<b>45</b>
MTK:n organisaatio 2011.....	45
<b>MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta.....</b>	<b>46</b>
Valtuuskunta.....	46
Valtuuskunnan kevätkokous.....	46
Valtuuskunnan syyskokous.....	46
Johtokunta.....	47
Johtoryhmä.....	48
Metsävaltuuskunta.....	48
Metsävaltuuskunnan ylimääräinen kokous.....	48
Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous.....	48
Metsäjohtokunta.....	49
Toimihenkilökokoukset.....	50
Tilintarkastajat.....	50

Valiokunnat ja jaostot.....	50
Aluekehitysvaliokunta.....	50
Kauppapoliittinen valiokunta.....	51
Maaseutunuorten valiokunta.....	51
Maaseutuyrittäjävaliokunta.....	51
Energiavalioikunta.....	52
Sosiaalivaliokunta.....	52
Tuotantotalousvaliokunta.....	53
Verovalioikunta.....	53
Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta.....	53
Maitovalioikunta.....	54
Lihavalioikunta.....	54
Nautajaosto.....	54
Sikajaosto.....	54
Siipikarjanlihajaosto .....	55
Lammasjaosto.....	55
Kananmunavalioikunta.....	55
Luomuvaiioikunta.....	55
Viljavaiioikunta.....	55
Kylvösiemenjaosto.....	56
Mallasohrajaosto.....	56
Öljykasvijaosto.....	56
Sokerijuurikasvaiioikunta.....	56
Perunavaiioikunta.....	56
Tärkkelysperunajaosto.....	57
PerunaSuomi ry.....	57
Puutarhavaiioikunta.....	57
Sopimusviljelyjaosto.....	57
Kuluttajatyöryhmä.....	57
Naistyöryhmä.....	58
Metsänomistajanaisten jaosto.....	58
MTK-liittojen puheenjohtajakokouksey.....	58
<b>Henkilöstökertomus.....</b>	<b>59</b>
<b>Taloustietoja.....</b>	<b>61</b>
Konsernin toiminta.....	61
Keskusliiton toiminta ja talous vuonna 2011.....	61
Varsinainen toiminta .....	61
Varainhankinta .....	62
Sijoitus- ja rahoitustoiminta .....	62
Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset .....	63
Näkymät vuodelle 2012 ja riskien hallinta .....	63
<b>MTK:n omistamat yritykset ja yhteisöt.....</b>	<b>65</b>
Pellervo-Instituutti Oy .....	65
Seminaarit ja ajankohtaiskoulutus.....	65
Kurssit ja tutkinnot.....	66
Yrityskohtainen koulutus.....	66
Henkilöstö ja kumppanuusresurssit.....	66
Hallinto.....	66
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiö.....	66
Maanomistajien Arviointikeskus Oy.....	67
Tietohallinto .....	67
Viestilehdet Oy .....	68
Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu.....	68
Koneviesti.....	69
Aarre.....	69
Kylvösiemen.....	69
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	69
Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	69

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta.....	70
Ympäristöasiat.....	70
Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat .....	70
<b>Liitteet .....</b>	<b>71</b>
MTK:n antamia lausuntoja.....	71
MTK:n ja Viestilehdet Oy:n toimihenkilöt.....	75
Keskusliiton palveluksessa vuonna 2011 olleet .....	75
Viestilehdet Oy:n palveluksessa vuonna 2011 olleet .....	76
Tuottajaliittojen ja metsänomistajaliittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2011.....	78
Metsätilastoja.....	79
Maatalouden yrittäjätulo 2000-2011.....	80
Kannattavuuskerroin 2000-2011.....	80
Maataloustilastoja.....	81
Kuitupuiden ja tukkien kantohinnat.....	89



# Puheenjohtajan katsaus

## *Puheista puheita*

Kulunut vuosi sisälsi vauhdikkaita käännteitä sekä taloudessa että politiikassa. MTK:n edunvalvonta osoitti jälleen tarpeellisuutensa. Vihreillä elinkeinoilla ja maaseudulla ei juuri muita puolustajia ole.

Euroopan talouskriisi lamaannutti taloudellista toimeliaisuutta. Julkisen talouden velkaantumisen pysäyttämiseksi ja rahoitusjärjestelmän turvaamiseksi tarvittiin järeitä yhteisvastuullisia toimenpiteitä. Myös Suomen talouskasvu hiipui, joten paineet julkisen sektorin tasapainottamiseen kasvoivat.

Eduskuntavaaleissa maamme poliittinen kenttä koki historiallisen suuren muutoksen. Perussuomalaiset nousivat eduskunnan pienimmästä puolueesta maan kolmanneksi suurimmaksi puolueeksi 39 kansanedustajan voimin. Suomen keskusta romahti suurimman puolueen asemasta neljänneksi suurimmaksi menettäen peräti 16 edustajaa.

Hallitusneuvotteluja lähdettiin käymään kokouksen Jyrki Kataisen johdolla ja kuuden puolueen voimin. Neuvottelut olivat poikkeuksellisen vaikeat ja pitkät. Erilaiset näkemykset ja arvot poliittisen kentän äärihaloilta sekä jyrkät vaalilupaukset oli haastava yhdistää yhteiseksi ohjelmaksi. Lopulta uusi hallitus aloitti työnsä 22.6.2011, pari kuukautta vaalien jälkeen.

Maaseudun asukkaat ja erityisesti maatalous- sekä metsäyrittäjät seurasivat hallitusneuvotteluita huolta tuntien. Maalla koettiin, että Suomen tulevaisuuden kannalta ratkaisevia ja kauaskantoisia päätöksiä tekevät poliitikot, jotka edustavat Etelä-Suomen kasvukeskuksia. Jättäytyihän vaalien suurin voittaja suosiolla oppositioon ja vaalien suurinta häviäjää ei hallitukseen huolitettu.

MTK:n pitkäjänteinen ja tiivis työ näiden eduskuntavaalien eteen palkittiin osittain. Hallituksen muodostamisen aikana tehtiin monia esityksiä rajuiksi budjettileikkauksiksi, verojen



korotuksiksi ja kiristyväksi säätelyksi, joilla maaseudun yrittämisen ja vihreän kasvun siivet olisi taitettu. Lopputulos oli kuitenkin sellainen, jonka kanssa voimme edelleen elää ja kehittää elinkeinojamme. Hallitusohjelmaan saatiin kirjattua monia asioita MTK:n vihreän kasvun ohjelmasta. Näiden toteutumista seurataan tarkasti.

Kokemus osoitti, että järjestömme ei saa jäädä tuleen makaamaan nopeasti muuttuvissa tilanteissa. MTK:n paikka ei ole oppositiossa eikä katsojissa meluamassa. Me olemme siellä, missä päätökset tehdään. Meidän on tuotava hieno viestimme esille asiantuntevasti ja vastuullisesti.

Maailman myllerrykset osoittivat maaseudun arvon jokaiselle kansakunnalle. Ruoan tuotanto on pidettävä omissa käsissä ja sen jatkuvaan kehittämiseen on investoitava. Uusiutuvia luonnonvaroja on voitava käyttää kasvavassa määrin ja kestävästi talouskasvun ja työn luomiseen. Tässä vihreässä kasvussa menestyvät edelläkävijät, eivät peräpeiliin tuijottajat.

EU-politiikassa taluskriisi keräsi suuren yleisön huomion, mutta MTK:n edunvalvonnassa katse oli tulevaisuudessa. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus eteni komission esityksiin rahoitusräystä ja politiikan sisällöstä. MTK oli tiiviisti vaikuttamassa asioiden kulkuun niin Brysselissä kuin kotimaassa.

Maatalouspolitiikan sisältöä ollaan uudistamassa tavalla, joka lisää tuotannon kustannuksia ja heikentää maatalouden kilpailukykyä. Liittymissopimukseen kirjattu kansallisen politiikan liikkumatila on jälleen uhattuna. Maatalouspolitiikan ja maaseudun kehittämisen rahoitukseen kohdistuu paineita. Näitä Suomi ei saa omilla toimillaan lisätä.

Suomi pääsee hyvään lopputulokseen vain, jos kykenemme jälleen muodostamaan vahvan ja yksimielisen kansallisen rintaman EU:n neuvottelupöytiin. Suomen maaseutu on sääntillisesti tehnyt kaiken sen, mitä meiltä on odotettu. Eriyisäsemamme on vihdoin otettava huomioon myös rahanjaossa.

Yhtenäistä kansallista tahtotilaa tarvitaan myös monissa metsäalan kansainvälisissä ja kansallisissa kysymyksissä. Perhemetsätalouden mallimme on tuottanut historian saatossa hyviä tuloksia sekä elinkeinon kasvun että ympäristön hyvinvoinnin kannalta. Viime vuosina harmittavasti lisääntynyt metsätoimijoiden keskinäinen nokittelu on unohdettava. Virheitä on tehty, mutta nyt on aika nostaa metsäsektori vahvalle kasvuralle.

MTK vahvistaa otettaan markkinaedunvalvonnassa. Kuluneen vuoden aikana saavutimme edistysaskeleita, vaikkakaan emme saaneet vielä aikaan parannusta maa- ja metsätalouden kannattavuudessa. Tie on kivinen. Ongelmat ovat juurtuneet todella syvälle markkinoiden toimintamalleihin.

Saimme kansalaisilta vahvan tuen vaatimuksemme ruoan alkuperämerkintöjen parantamiseksi. MTK:n sitkeän työn tulokset alkavat näkyä myös kaupan tiskeillä. Alkutuottajien ja teollisuuden heikkenevä markkinavoima ruokamarkkinoilla nostettiin korkean tason poliittiseen keskusteluun niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. Nyt odotamme päätöksentekijöiltä jämeriä päätöksiä alkutuottajia kuristavien ongelmien korjaamiseksi.

Olemme tiivistäneet vuoropuhelua tuottajajärjestöjen ja muiden tuottajien omistamien yritysten kanssa. Monet yrityksistä ovat vedenjakajalla: edessä on hiipuminen tai rohkea kasvun tie. MTK haluaa avoimesti tukea ja kannustaa läheisten yritystemme vastuunkantajia.

Metsänhoitoyhdistyksissä kulunut vuosi oli jälleen räväkää eteenpäin menoa ja toiminnan virittämistä tulevia haasteita varten. Hallitusohjelmaan kirjattu lakiuudistus tulee toteutuessaan vaatimaan yhdistyksiltä entistä parempaa kilpailukykyä palvelujen tuotannossa. MTK vahvistaa kaikin keinoin yhdistysten edellytyksiä toimia suomalaisen metsänomistajan parhaaksi.

Alkuhämmennyksen jälkeen MTK:n ja uuden hallituksen välille on syntynyt varsin mutkaton yhteistyö. Hyvässä yhteistyössä on kuitenkin kipupisteensä. Suurin ongelma on hallituksen omaksuma vahva keskittämisen ideologia, joka näkyy kaikkialla arjen politiikassa ja hallinnossa.

Palvelujen ja yhdyskuntarakenteen vaihtoehdoton keskittäminen on myrkyä maaseudulle ja sen vihreälle kasvuille. Annetaan maaseudun osaaville ihmisille ja vireille elinkeinoille oikeus ja tilaisuus näyttää.

Kiitän MTK:n jokaista jäsentä, luottamus- ja toimihenkilöä sekä lukuisia yhteistyökumppaneitamme hienosta vuodesta 2011.

*Juha Marttila*



# MTK:n toiminta vuonna 2011

*Yhteistyössä menestystä maalle*

## Avaintavoitteet

1. Lisäämme maaseudun tuotteiden ja palveluiden kysyntää ja arvoa markkinoilla. Vahvistamme kotimaisuutta ruoka- ja energiamarkkinoilla
2. Kehitämme järjestötoimintaa ja jäsenten palvelua
3. Vaikutamme maaseudun elinkeinoja koskevaan päätöksentekoon kotimaassa, EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla

## Maaseudun tuotteiden ja palveluiden kysynnän ja arvon lisääminen markkinoilla sekä kotimaisuuden vahvistaminen ruoka- ja energiamarkkinoilla

Osallistuimme aktiivisesti tuotantoeläinten hyvinvoinnin ja eläinsuojelun parantamiseen liittyvään työhön. Vahvistimme kuluttajien luottamusta suomalaiseen tuotantoon tehostamalla viestintää mm. kampanjoin ja tilaisuuksin. Järjestimme yhdessä maataloustuottajain liittojen ja yhdistysten kanssa huhtikuussa kampanjapäivän ruoan parempien alkuperämerkintöjen ja kotimaisuuden puolesta. Kampanjaväki jalkautui

59 kaupan edustalle ympäri Suomea. Adressi parempien alkuperämerkintöjen puolesta keräsi 11 000 nimeä.

MTK järjesti elokuussa uuden kotimaisen lähi- ja luomuruuan Herkkujen Suomi -tapahtuman Helsingin Rautatientorilla. Kaksipäiväinen tapahtuma keräsi 58 000 kävijää. Tapahtuma lisäsi pienten elintarvikeyritysten näkyvyyttä ja markkinointimahdollisuuksia sekä ruuan alkuperäkeskustelua. Tapahtuma on selvä osoitus siitä, että lähi- ja luomuruoalla on kysyntää. Tapahtuma tullaan järjestämään myös vuonna 2012.

MTK jatkoi tehostunutta maaseutumatkailun edunvalvontaa, tiedottamista ja näkyvyyttä.

Vaikutimme päättäjiin, jotta byrokratian ja viranomaistoiminnan valvontaa kohtuullistettaisiin ja otettaisiin yritysnaökulma paremmin huomioon hanketoiminnassa. Edistimme maaseutumatkailun näkyvyyttä järjestämällä yhteisesiintymisiä messuilla ja järjestimme toimittajakierroksia. Lisäksi osallistuimme maaseutumatkailutuotteiden markkinointi- ja myyntikanavien kartoitus- ja kehittämistyöhön yhteistyökumppaneiden kanssa. Toteutimme suhdannekyselyjä. Niiden mukaan maaseutumatkailun palvelujen kysyntä säilyi hyvänä vuonna 2011.

MTK jatkoi ajantasaista maatalouden tulo-, kustannus- ja hintakehityksen seurantaan mm. MTK:n nettisivuilla ja entiseen tapaan Maaseudun Tulevaisuuden markkinapalstalla joka viikko. Loimme aikaisempaa luotettavamman ja kattavamman puutavaralajittaisen energiapuunhintaseurannan Reppuun. Jäsenistön käytettävissä oli kansainvälinen puunhintaseuranta.

PEFC:n uudistetut vaatimukset otettiin käyttöön metsäsertifioinnissa. Metsänomistajille tehtiin sertifiointista kertova esite ja tuettiin metsänhoitoyhdistyksiä sertifiointiin liittyvässä viestinnässä. MTK osallistui aktiivisesti PEFC-Suomen markkinoinnin kehittämistyöhön. Kotimaisen puun käyttöä edistettiin viestinnällisin keinoin. MTK liittyi osakkaaksi Puuinfo Oy:öön ja puurakentamista edistettiin niin teollisuuden, virkamieskunnan kuin poliitikkojen suuntaan.

MTK tuotti ajantasaista ja luotettavaa markkinainformaatiota metsänomistajille metsäteollisuustuotteiden markkinoista, kotimaan ja ulkomaan puumarkkinoista ja energiapuukaupasta. Puumarkkina-asioista lähetettiin 11 lehdistötiedotetta. Puumarkkinat.fi –portaalin suunnittelu ja rakentaminen eteni siten, että vuoden loppuun mennessä palvelun etusivu julkaisiin. Palvelu saadaan toimintaan 2012 keväällä.

Osallistuimme aktiivisesti MMM:n puumarkkinoiden ja energiapuumarkkinoiden kehittämistyöryhmiin. Olimme uudistamassa puutavaran mittauslainsäädäntöä niin, että metsäenergiamarkkinoiden kehittyminen on mahdollista.

Suomen energiapolitiikan tavoitteisiin kuuluu rakentaa noin tuhat tuulivoimalaa vuoteen 2020 mennessä. MTK on aktiivisesti ja tuloksekkaasti edistänyt tuulivoimarakentamisen tavoitteita.

Vaikutimme hallitusohjelmaan niin, että siihen kirjattiin valtakunnallisen puurakentamishojelman käynnistäminen. MTK liittyi osakkaaksi Puuinfo Oy:öön ja puurakentamista edistettiin niin teollisuuden, virkamieskunnan kuin poliitikkojen suuntaan niin Suomessa kuin koko EU:ssa

## Järjestötoiminnan ja jäsenten palvelun kehittäminen

Selvitimme jäsenten tyytyväisyyttä ja näkemyksiä järjestön toiminnan kehittämisen pohjaksi yli 6000 jäsenelle lähetetyllä kyselyllä. Jäsenten arviot olivat lähes kautta linjan parantuneet kaksi vuotta sitten tehtyyn kyselyyn verrattuna. Siitä huolimatta kehittämistyötä vielä riittää. Useimmat jäsenten tekemät toiminnan parannusehdotukset liittyivät edunvalvonta-asioihin, tiedotukseen ja järjestön näkyvyyteen. MTK:n tarjoamista jäsenpalveluista hyödyllisimpänä pidettiin ajankohtaistietoa (mm. jäsenkirje postitse, MTK-Viesti ja liittojen liite, sähköposti). Lähes yhtä hyödylliseksi koettiin yhteistyökumppaneiden tarjoamat jäsenedut, jäsentilaisuudet ja koulutus sekä neuvonta- ja asiantuntijapalvelut.

Liittojen ja yhdistysten käyttöön laaditusta itsearviointimallista tehtiin verkkopohjainen kyselytyökalu. Keskusliitto ja osa liitoista toteuttivat itsearvioinnin. Arviointien tuloksia hyödynnettiin edunvalvonnan ja jäsenpalveluiden kehittämisessä ja laatu työssä. Metsänomistajaorganisaation laaturyhmässä käsiteltiin muun muassa metsänhoitoyhdistysten asiakaspalauttejärjestelmän sekä laaturyhmän jatkokehittämistä sekä toiminnan parantamista laatumittareiden tulosten perusteella. Kehitimme suunnitelmallisesti metsänomistajaorganisaation yhtenäisyyttä ja profiloitumista metsänomistajien etujärjestönä ”metsänomistajat”-brändihankkeessa.

Tuotimme jäsenten käyttöön markkina-informaatiota sekä ajankohtaista tietoa politiikan eri aloilta. Uudistimme järjestön verkkopalveluita ja jäsenrekisterin jäsenten palvelun parantamiseksi. Hyödynsimme uusia viestintäkanavia, kuten sosiaalista mediaa ja videotekniikkaa tarjotaksemme uusia mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan.

Järjestimme keväällä keskusliiton ja liittojen yhteisen osaamistyöpajan. Työpajassa määriteltiin järjestön ydinosoamisalueet ja keinoja, joilla järjestön toimi- ja luottamushenkilöiden osamista voidaan lisätä. Osaamistyöpajan tuloksia



hyödyntäen määrittelimme keskusliiton yleiset osaamisalueet, eri linjojen ja ryhmien substanssi-osaamisalueet sekä johtamisosaamisen alueet.

MTK:n johtokunta valmisteli järjestön strategian ja valtuuskunnan toimeksiannon mukaisesti järjestön organisaatiouudistusta. Mikään selvitetystä organisaatiovaihtoehdoista ei saanut eri tahojen yksimielistä kannatusta. Järjestön toimintaympäristön, jäsenkunnan muutoksen ja toiminnan kehittämisen haasteet tunnistettiin ja tunnustettiin, mutta koko järjestössä ei ollut vielä riittävää tahtotilaa suureen muutokseen.

Osana järjestön kehitystyötä järjestimme syksyllä neljä liittovai-kuttajaseminaaria, johon osallistui lähes 250 järjestön luottamus- ja toimihenkilöä. Seminaareissa ja niiden ennakkotehtävien kautta nousi esille paljon yhteistyö- ja kehittämistarpeita. Niiden jatkotyöstäminen päätettiin kytkeä osaksi liittokokousta 2012 varten laadittavaa järjestön toiminnan ja rakenteen kehittämisohjelmaa.

Metsänomistajaorganisaation toimijoille järjestettiin yhteinen seminaari Kuusamossa organisaatiokokonaisuuden kehittämiseksi. Metsänhoitoyhdistyspäivillä käytiin läpi järjestön kehittämislinjoja yhdessä yhdistysten toimihenkilöiden kanssa. Metsätalouden edistämisen organisaatioiden kehittämis- (Medor) –taustatyöryhmä. Näissä kaikissa rakensimme ja kehitimme metsäomistajaorganisaation yhtenäisyyttä

Rakensimme metsänomistajajärjestön yhteistyötä ja vuorovaikutusta tiivistävää Metsänomistajat-brändiä. Brändityön tarkoituksena on parantaa jäsenpalvelua ja kehittää yhteisiä toimintamalleja johtamiseen ja viestintään. Brändityön tueksi teetettiin metsänomistajatutkimus ja laadittiin brändikäsikirja organisaation käyttöön.

## Maaseudun elinkeinoja koskevaan päätöksentekoon vaikuttaminen kotimaassa, EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla

Pidimme näkyvästi esillä järjestön eduskunta-vaaliohjelman ”Vihreä kasvu maalta on vastaus Suomen haasteisiin” teemoja. Kevään 2011 eduskuntavaalien alla ja hallitusohjelmanevot-telujen aikana järjestö nosti teemat julkiseen

keskusteluun. Hallitusohjelman valmistelu kesti poikkeuksellisen pitkään. MTK kantoi erityistä huolta maatalouden tukien riittävästä rahoituksesta mukaan lukien maatalouden rakennekehityksen rahoitus. MTK tyrmäsi maatalouden tukiin esitetyt leikkaukset viljelijöiden heikon tulotilan-teen vuoksi ja toi esille EU:n rahoituksen suuren epävarmuuden hallitusohjelmakauden lopulla.



Teimme kansanedusta-jaehdokkaille ja puolueille vaaliesitteen, jossa esittelimme vaaliteemat ja keinot tavoitteiden toteuttamiseksi. Kaikille ehdokkaille lähetimme maaseutuaiheisen vaalikyselyn, jonka vastaukset julkaisimme MTK:n vaalisivuilla. Sivuilla aktivoimme jäseniämme äänestämään ja esittelimme ehdolla olevat MTK:n

jäsenet. Eduskuntaan valituille kansanedustajille teimme tiiviin tietopaketin maa- ja metsätalousasioista.

MTK jatkoi aktiivisesti koko vuoden maatalouspolitiikan uudistamiseen liittyvää vaikuttamistyötä. Vaikuttamisen kohteina olivat Suomen viranomaiset, maatalouskomissaari ja maatalouskomissaarin kabinetti, EU:n komission virkamiehet ja laajasti myös Euroopan parlamentin edustajat. MTK välitti toistuvasti ja tiukasti näemyksensä komission virkamiehille ja Euroopan Parlamentin raportioijille. Toimihenkilöt osallistuivat toistuvasti Euroopan maataloustuottajajärjestö Copa-Cogecan ja EU:n komission työryhmien kokouksiin ja toivat niissä esille MTK:n jäsenille keskeisiä kysymyksiä. Parlamentin maatalouspolitiikan uudistamista koskevissa raporteissa monet Suomen maataloudelle tärkeät näkökohdat onkin otettu huomioon komission ehdotuksista poiketen.

Kesäkuun lopulla komissio julkisti EU:n rahoituskehukset vuosille 2014–2020. MTK kritisoi voimakkaasti yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksen nimellistä jäädyttämistä vuoden 2013 tasolle ja vaati tuen säilyttämistä reaalisesti ennallaan.

Esitimme metsätilojen spv-huojennusta kirjattavaksi hallitusohjelmaan.

MTK painotti useissa eri yhteyksissä viljelymaan kuivatuksen ja ojituksen tarvetta sopeutumisessa

ilmastonmuutokseen. MTK on toiminut maan tuottavuuden puolesta myös ilmastonsuojelun edistämiseksi. Olemme korostaneet, että lihan tuotanto on oloissamme perusteltua. Lanan sijoittaminen maaperään on tärkeä osa resurssitehokkuutta sekä vesien- ja ilmastonsuojelua. MTK laaditutti laskelmat maatilojen hiilitaseesta. Suomalaisen maatilan metsät sitovat hiilidioksidimäärän, jonka peltoviljely tuottaa. Metsien hoito on tärkeä osa hiilineutraaleja maatiloja. Tätä viestiä on viety eteenpäin Suomessa ja myös Brysselissä. MTK nosti julkiseen keskusteluun Durbanin ilmastopimuksen epäkohtia metsien hiilinielun laskennassa.

MTK piti esillä maaseudun pienyritysten turhan hallinnollisen taakan purkamista. Osana EU-hanketta selvitettiin hallinnollisen taakan määrää ja sen purkamismahdollisuuksia ministeriöittäin. Maa- ja metsätalousministeriö on mittareiden mukaan suuri taakan aiheuttaja. Uusi elintarvikelaki tuli voimaan syksyllä 2011. MTK osallistui aktiivisesti lain valmisteluun ja toi esiin huolen raskaan byrokratian aiheuttamasta esteestä yritystoiminnalle.

Palveluiden siirtyminen sähköisiksi on yksi tapa vähentää yritysten hallinnollista taakkaa. MTK toi useissa yhteyksissä esille, että maaseudun tietoliikenneyhteyksien on myös toimittava

luotettavasti. Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat välttämättömyys yritystoiminnan harjoittamiselle – oli sitten kyse perinteisestä maataloudesta tai muusta yritystoiminnasta.

MTK laati jäsentensä käyttöön tuulivoimaloiden vuokrasopimusmallit, joita on menestyksellä käytetty tuulivoimatonttien vuokrauksessa. Emme ole antaneet vuokrasopimukseen liittyviä vuokrahinnoitteluun liittyviä ohjeita, vaan vuokratasosta päättävät aina yritys ja maanomistaja. Jäsenillämme on ollut käytettävissään julkisia tutkimustuloksia ja kansainvälisiä esimerkkejä vuokratasoista. Tuulimyllytonttien vuokrataso on noussut vuoden kuluessa keskimäärin viisinkertaiseksi. MTK on painottanut tuulimyllytonttien vuokrauksessa maaomistajien oikeudenmukaisista kohtelua siten, että myös tuulimyllyn vaikutusalueen maanomistajat saavat korvausta. Asiasta saatiin maininta myös hallitusohjelmaan. Työryhmä selvittää toteuttamistapaa.

Vaikutimme metsävaratietolakiin siten, että metsänomistajan omaisuuden suoja ja oikeusturva huomioitiin siinä asianmukaisesti sekä tuimme metsäkeskuksen Metsään.fi sähköisen asiointiportaalin kehittämistä. Olimme mukana vaikuttamassa puutavaranmittauslakiin ja metsätuhola-kiin, jotta metsänomistajan näkökulma on niissä asianmukaisesti huomioitu.



Luomu- ja lähiruokatapahtuma Herkkujen Suomi järjestettiin elokuussa Helsingin Rautatientorilla



# Maatalous

*Laatua lautaselle*

## Avaintavoitteet

1. Turvaamme Suomen maatalouden toimintaedellytykset EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa
2. Vahvistamme alkutuottajan asemaa elintarvikeketjussa
3. Pyrimme maatalouden tuotantokustannusten hallintaan ja markkinoiden toimivuuteen tuotantopanosmarkkinoilla
4. Vahvistamme kuluttajien luottamusta suomalaisiin elintarvikkeisiin ja niiden kestävään tuotantotapaan

## Suomen maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa

Vuoden 2011 maatalouden tukipolitiikkaa leimasi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan valmistelu EU:n komission lokakuussa 2010 antaman tiedonannon pohjalta. Kannanotoissaan MTK toi selvästi esille, että komission ehdotuksessa ei kiinnitetä riittävästi huomiota viljelijöiden tulojen parantamiseen, päinvastoin, muun muassa ehdotukset ykköspilarin viherryttämisestä lisäisivät merkittävästi viljelijöiden kustannuksia ja monimutkaistaisivat maataloushallintoa.

EU:n maatalouspolitiikan uudistamiseen liittyvä vaikuttamistyö jatkui koko vuoden. Järjestön edustajat tapasivat aktiivisesti keskeisiä virkamiehiä Suomessa ja EU:ssa. Maatalouslinjan ja Brysselin toimisto osallistuivat toistuvasti maataloustuottajajärjestö Copa-Cogecan ja EU:n komission työryhmien kokouksiin.

EU:n rahoituskehyksissä vuosille 2014-2020 maatalous on selvä menettäjä, kun sen osuus yhteisön budjetista painetaan rahoituskauden aikana runsaasta 40 prosentista kolmanneksen. MTK kritisoi esitystä voimakkaasti ja vaati tuen säilyttämistä reaalisesi ennallaan.

EU:n komissio julkisti vuoden lopulla maatalouspolitiikan uudistamista koskevat asetusehdotukset. Koska ehdotukset noudattivat pitkälti komission tiedonannon linjauksia, MTK joutui toistamaan saman tiukan kritiikin ehdotusten sisältöön.

MTK:n maatalouslinja osallistui aktiivisesti CAP-uudistuksen kansalliseen valmisteluun. Maa- ja metsätalousministeriö asetti keväällä yhteensä kymmenen valmisteluryhmää, joiden tehtävänä on valmistella Suomen kannanotot uudistukseen ja laatia esitykset suorien tukien, maaseudun kehittämistukien ja markkinajärjestelyjen toteuttamiseksi. MTK:n maatalouslinjan edustajat ovat mukana yhdeksässä työryhmässä.

Työryhmät aloittivat työnsä kesäkuussa 2011 pitäen useita kokouksia vuoden lopulla. MTK:lle valmistelutyö yhdessä valtion edustajien kanssa on tärkeä osa CAP-uudistuksen käsittelyä, koska tällöin saadaan myös välitön yhteys EU:n ministerineuvoston työryhmien työskentelyyn. Maatalouslinjan edustaja osallistuu myös viikoittain maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja maatalousjaoston kokoukseen, jossa valmistellaan Suomen kannanotot EU:n ministerivaliokunnalle ja eduskunnalle.

Maatalouslinja osallistui myös Euroopan unionin Suomen edustuston järjestämiin, EU:n maatalouspolitiikan uudistusta koskeviin tilaisuuksiin ja järjesti maatilavierailun EU:n maatalouskomissaarin kabinetin edustajalle.

## Alkutuottajan aseman vahvistaminen elintarvikeketjussa

Merkittävä osa MTK:n maatalouslinjan työstä kohdistuu viljelijän aseman vahvistamiseen elintarvikeketjussa. Kertomusvuosi oli tältä osin varsin vilkas. EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa viljelijän neuvotteluaseman parantaminen elintarvikeketjussa on otettu huomioon siten, että komission ehdotuksen mukaan tuottaja- ja toimialaorganisaatioiden kattavuutta laajennetaan aikaisemmista hedelmä- ja vihannesaloista lähes kaikkiin tuotannonaloihin. MTK pitää tätä kannatettavana ehdotuksena.

Toinen MTK:n tärkeä seurannan ja vaikuttamisen kohde on ollut EU:n maitoasetusta koskevat komission ehdotukset ja asetuksen käsittely EU:n ja Suomen päätöksenteossa. Vuoden lopulla maitoasetus oli hyväksyttävänä Euroopan parlamentissa ja EU:n ministerineuvostossa pääosin MTK:n toivomassa muodossa. Lopulliset

päätökset tehdään helmi-maaliskuussa 2012.

Jäsenmaiden on hyväksyttävä ehdot täyttävät, maidontuottajien aloitteesta perustetut tuottajaorganisaatiot. Lisäksi jäsenmaissa voidaan hyväksyä maitoalan toimialaorganisaatioita. Kertomusvuoden lopulla MTK osallistui aktiivisesti tuottajaorganisaatioiden käytännön suunnitteluun maa- ja metsätalousministerin työryhmässä ja työ jatkuu vuonna 2012. Maitoalan keskeinen tavoite on saada aikaan tuottajaorganisaatioiden avulla sopimus pohjainen järjestelmä maidontuotannon määrälliseen hallintaan EU:n maidon kiintiöjärjestelmän poistuessa keväällä 2015.

MTK:n maatalouslinja on kertomusvuoden aikana seurannut ja vaikuttanut aktiivisesti EU:n komission elintarvikeketjun toimivuuteen liittyvään selvitystyöhön. MTK:n edustajana komission kokouksissa on toiminut PTT:n tutkimusjohtaja Perttu Pyykkönen. MTK on tyytyväinen siitä, että viljelijän heikosta neuvotteluasemasta keskustellaan laajasti koko EU:ssa ja tilanteeseen haetaan ratkaisua, viime kädessä ehkä EU:n yhteisen lainsäädännön kautta.

MTK on vuoden aikana tuonut toistuvasti esille tarpeen selvittää suomalaisen elintarvikeketjun toimivuutta ja erityisesti kaupan keskittynyttä asemaa. Syksyllä 2011 Pellervon taloustutkimus PTT ja MTT Taloustutkimus laativat selvityksen elintarvikeketjusta ja sen eri toimijoiden rahavirtaosuuksista. Selvitys osoitti, että MTK on tuonut esille oikeaa viestiä siitä, että viljelijän osuus kuluttajan eurosta on vuosi vuodelta alentunut ja kaupan osuus lisääntynyt. Myös Kilpailuvirasto aloitti keskittynyttä elintarvikekauppaa koskevan selvityksen tekemisen sen julkistamisen jäädessä kuitenkin vuoden 2012 puolelle.

## Maatalouden tuotanto-kustannusten hallinta ja markkinoiden toimivuus tuotantopanosmarkkinoilla

MTK jatkoi ajantasaista maatalouden tulo-, kustannus- ja hintakehityksen seurantaan mm. MTK:n nettisivuilla ja entiseen tapaan Maaseudun Tulevaisuuden markkinapalstalla joka viikko. Myös maatalouslinjan laajassa valiokunta- ja jaostotyössä maatalouden tuotantokustannusten alentaminen ja markkinoiden toimivuuden parantaminen ovat olleet toistuvasti esillä.

Viljelijöiden hinta- ja kustannustietoisuutta on lisätty mm. Maitovaltuuskunnan kustannusten

seurantaryhmän ostoskori-tutkimuksen ja MTK:n tuotantotalousvaliokunnan ostoskorivertailun kautta. Esimerkiksi pientarvikkeissa viljelijät eivät maksa nyt enempää kuin vuonna 2008. Lisäksi on havaittu, että aiempiin vuosiin verrattuna näiden tarvikkeiden hintoihin on saatu lisää kilpailua ja kampanjointia.

Maatalouslinjalla käynnistettiin kertomusvuoden alussa MTK:n Tyyppinavetta-hanke. Tämä Maitovaltuuskunnan aloitteesta perustettu hanke sai täyden rahoituksen vuosille 2011–2013 EU:n maatalousrahaston ja kansallisen hankerahoituksen kautta. Ansiokasta on, että hankkeen suunnitteluryhmään saatiin mukaan kaikki keskeiset suomalaiset navettasuunnittelun toimijat. Hankkeen tavoitteena on alentaa navettarakentamisen kustannuksia luomalla ”navettarakentamisen konsepti” esimerkiksi pientalorakentamista vastaavalla tavalla. Hankkeen myötä myös kaupalliset toimijat ovat monipuolistaneet omien konseptiensa tarjontaa.

Puutarhatuotteiden markkinoilla lähtökohtana oli puutarhatuotteiden markkinoiden tasapainottaminen sekä tuotantokustannusten nousun aiheuttamien kustannuspaineiden siirtäminen tuottajaintoihin. Vuoden aikana kerättiin viikoittain avomaavihannesten toteutunutta hinta- ja markkinatietoa, joka välitettiin viljelijöille Maaseudun Tulevaisuudessa. Näin parannettiin viljelijöiden tietoisuutta vallitsevasta markkinatilanteesta.

## Kuluttajien suomalaisia elintarvikkeita ja niiden kestäväää tuotantotapaa kohtaan osoittaman luottamuksen vahvistaminen

Vuoden 2011 aikana erityisesti eläinoikeusaktivistit pyrkivät heikentämään kuluttajien luottamusta suomalaisiin kotieläintuotteisiin. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi sikatilat joutuivat jälleen kuvaamisen kohteeksi. Eläinoikeusaktivistien rikollinen toiminta aiheutti kohteeksi joutuneille sikayrittäjille ja myös muille tuottajille ahdistusta ja hämmennystä. MTK:n viestintä ja maatalouslinja lisäsi tiedottamista voimakkaasti. Pääviesteinä olivat sika-alan omat vapaaehtoisesti toteuttamat hyvinvointitoimet sekä sikatutkimuksen tulokset sikojen erinomaisesta hyvinvoinnin tasosta Suomessa muuhun Eurooppaan verrattuna. MTK ei hyväksy eläinsuojelulain vastaista eläintenpitoa ja korostaa, että kaikki epäilyt on tutkittava asianmukaisesti viranomaisten toimesta.

Samalla kun eläinaktivistit pyrkivät horjuttamaan kuluttajien uskoa suomalaiseen tuotantoon ja

eläinten hyvinvointiin, MTK:n maatalouslinjalla osallistuttiin aktiivisesti tuotantoeläinten hyvinvoinnin ja eläinsuojelun parantamiseen liittyvään työhön. Merkittävimmät kansalliset hankkeet kertomusvuonna 2011 olivat eläinsuojelulain uudistamisen käynnistyminen ja sikojen suojelua koskevan valtioneuvoston asetuksen uudistamisen jatkuminen. Vuoden lopulla maa- ja metsätalousministeriö laati ehdotuksen sikojen suojelua koskevaksi asetukseksi. MTK on voimakkaasti tuonut esille kantansa lisäkustannuksiin, jotka uudet hyvinvointimääräykset sika-alalle aiheuttavat koskien mm. rakenteellisia vaatimuksia ja siirtymäaikoja.

MTK on ollut aktiivisesti mukana myös kansallisen eläintautilain uudistamistyöryhmässä. Työ käynnistyi keväällä 2011 ja luonnos valmistui vähän ennen vuodenvaihdetta. MTK vaikutti tekstiin jo luonnosvaiheessa. Lakiuudistuksessa on esitetty muutoksia mm. eläintenpitäjän velvollisuuksiin, tautisuojauksen vähimmäisvaatimuksiin, korvauksiin ja viranomaistoimiin.

Osa avaintavoitteen mukaista työtä on osallistuminen maa- ja metsätalousministeriön Tuotantoeläinten neuvottelukunnan työhön. Neuvottelukunta on käsitellyt kokouksissaan ajankohtaisia eläinten hyvinvointi- ja eläinsuojeluasioita mm. sikojen hyvinvointisäädöksiä, turkistarhojen sertifiointijärjestelmää, vasikoiden nupoutusta ja uskonnollista teurastusta.

Eläinsuojeluvalvonnat ja täydentävien ehtojen eläinten hyvinvointiosion valvonnat herättivät runsaasti keskustelua alkuvuonna 2011. MTK on ollut mukana ratkomassa valvontojen aiheuttamia väärinkäsityksiä ja toiminut välittäjänä ristiriitatilanteissa.

MTK toteutti myös avomaavihannesten menekinedistämistyötä ja mainontaa. Mainonta toteutettiin viljelijöiltä kerätyillä varoilla ja kampanjoissa sekä tiedotteissa korostettiin kotimaisuutta ja lähellä tuotettuja avomaavihanneksia.

## Muu keskeinen toiminta

Vuoden 2011 lopulla tehtiin päätös myös vuoden 2012 kansallisista tuista. MTK ei hyväksynyt sika- ja siipikarjatalouden kansallisen tuen voimakasta leikkausta koko maassa. Tämän torjumiseksi MTK esitti syyskuussa maatalouskomissaari Ciolokselle, että Etelä-Suomen sika- ja siipikarjatalouden kansallisen tuen leikkauksesta on luovuttava ja tuki on maksettava vuoden 2011 tasoisena myös vuosina 2013-2014. Sama



vaatimus esitettiin maatalousministeri Koskisel- le. Koska MTK:n tavoite ei toteutunut, järjestö ei hyväksynyt kansallisen tuen ratkaisua tältä osin. Valtio päätti sika- ja siipikarjatukien leikkauksesta AB-alueella komission päätöksen mukaisesti ja leikkasi C-alueen tukea 2/3-osaa AB-alueen leikkauksesta. MTK:n vaatimuksesta ratkaisussa säilytettiin valtaosin muut yksikkötuet vuoden 2011 tasolla, mitä voidaan pitää hyvänä saavutuksena ottaen huomioon valtion tekemät hallitusohjelman mukaiset leikkaukset.

Eläinten hyvinvointituen valmistelussa MTK sai neuvoteltua olennaisia parannuksia tukijärjestelmään. Nauta- ja yksimahaissektorin hyvinvointituen perustuki kolminkertaistuu. MTK teki työtä myös nurmivaltaisen ruokinnan toimenpiteen puolesta. EU:n komissio hyväksyi Suomen muutetun esityksen, mutta toimenpidettä ei kuitenkaan oteta käyttöön vuonna 2012, koska hallitus leikkasi tähän toimenpiteeseen varatut varat valtion talousarvion ympäristötuen momentilta.

Vuoden lopulla MTK ajoi voimakkaasti tulopoliittiseen raamiratkaisuun liittyen maaseututupo- ratkaisua, jolla voitaisiin helpottaa maaseutuväestön tiukkaa taloudellista tilannetta. Järjestö saikin osan tavoitteistaan läpi. Hallitus päätti perua hallitusohjelman mukaisen maatalouden energiaveropalautuksen pienentämisen 18 milj. eurolla. Hallitus selvittää myös mahdollisuudet alentaa maatalouden tuotantorakennusten kiinteistövero.

Vuoden 2012 maatalouden rakennetukea koskevassa lainsäädännössä suurin muutos oli luopuminen lypsykarjatalouden investointeihin liittyvästä maitokiintiövaatimuksesta. MTK:n mielestä vaatimus olisi pitänyt säilyttää edelleen, koska EU:n komissiossa valmistellussa olevan ns. maitolain mahdollisuuksia ei ole ehditty arvioida. Valtio teki kuitenkin tältäkin osin yksipuolisen ratkaisun.

MTK vaikutti myös oleellisesti tukijärjestelmien toimeenpanoon. MTK:n pitkään ajama tavoite ottaa tuen piiriin ns. jonolohkot toteutui osittain, kun kevään 2011 tukihaussa jonoa päästiin purkamaan 18 300 ha enimmäisrajoitteen puitteissa. Myös EU:n yhteisen maatalouspolitiikan terveys- tarkastusratkaisun toimeenpano jatkui valtion ja tuottajien vuonna 2009 hyväksymän neuvottelutuloksen mukaisesti. EU:n kokonaan rahoittamisen nautaeläinpalkkioiden maksatuksessa MTK sai tavoitteensa läpi, kun palkkion ensimmäisen maksuerän määräytymisaika pidennettiin kalenterivuoden ensimmäisestä puoliskosta 15.9. saakka.

Eläinpalkkioiden kohtuuttomista valvontaseurauksista MTK jatkoi tuloksellista keskustelua tukihallinnon viranomaisten ja myös komission edustajien kanssa. Vuoden lopulla komissio antoikin asetusmuutoksen, joka antaa mahdollisuuden hyväksyä valvon- nassa yksi sellainen nauta, joka on kadottanut molemmat korvamerkkinsä. Lisäksi eläimiä ei jatkossa automaattisesti hylätä, vaikka ne olisivat valvontahetkellä muussa kuin eläinrekisteriin merkityssä pitopaikassa.



Maitovaltuuskunta, MTK:n maitovaliokunta ja meijeriosuuskunnat järjestivät maitotalouden kehittämisseminaarit 30.9. – 7.10.2011 Lahdes- sa, Lapualla, Oulunsalossa ja Lapinlahdella. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 300 maidontuottajaa ja maitoalan toimijaa. Tilaisuuksissa saatiin MTK:n järjestökoulutuksen kyselyllä kerättyä arvokasta tietoa tilojen tulevaisuuden suunnitelmista.

MTK puuttui myös tinkimaidon myyntiä koskeviin rajoituksiin tuoden selvästi esille, että kuluttajien on saatava valita turvallisesti tuotettu tinkimaito ruokapöytänsä. MTK:n esityksestä Maitohygienialiitto tekee tarvittavat hyvän tuotantotavan oppaat, joilla pyritään - ilman raskaita hyväksymismenettelyjä - korottamaan suoraan tilalta myytävän raakamaidon määrää.

Pro Luomun perustajajäsenenä MTK vaikutti vuoden aikana merkittävästi luomutuotannon kehittämisedellytyksiin.

Lammastalouden strategian toteuttamiseksi ja tiedonkulun parantamiseksi käynnistettiin lammastoimijoiden työryhmä. Lisäksi tehtiin yhteistyötä Eviran kanssa lammastrekin parantamiseksi.

Naudanlihasektorilla MTK:n nautajaoston jäsenet osallistuivat aktiivisesti hiilityöpajoihin ja seminaareihin. Nautajaosto osallistui myös nautojen korvamärkeistä käytyyn keskusteluun ja vaati merkin parempaa laatua.

Sianlihantuotanto oli MTK:n erityisen toiminnan kohteena tuotannon kannattavuuden

heikennyttyä voimakkaasti. MTK järjesti syksyllä 2011 laajan kriisikokouksen Helsingissä, johon osallistui myös ministeri Koskinen. MTK osallistui myös eri alueilla järjestettyihin vastaaviin tilaisuuksiin. Valtion edustajien kanssa MTK:n tukineuvottelijat kartoittivat myös käytettävissä olevia keinoja sikatalouden taloudellisen tilanteen helpottamiseksi.

MTK oli mukana valmistelemaan yksimahaissektorin kehittämissuunnitelman käynnistymistä. Ohjelman puitteissa käynnistettiin yhteensä 12 maaja metsätalousministeriön rahoittamaa sika- ja siipikarjatalouteen liittyvää kehittämissuunnitelmaa, joiden tavoitteena on parantaa erityisesti alan alkutuotannon kilpailukykyä. MTK:n edustajat ovat mukana hankkeiden ohjausryhmissä.

MTK ja sen tarkkelysperunajärjestö yhdessä alan teollisuuden kanssa osallistuivat aktiivisesti maaja metsätalousministeriön ja Mavin tapamisiin, joissa luotiin kansallista lainsäädäntöpohjaa tarkkelysperunan uudelle, artiklaan 68 pohjautuvalle tuotantosidonnaiselle tuelle vuosiksi 2012 ja 2013.

MTK:n perunavaliokunta osallistui alan ja valtiohallinnon kanssa uuden ruoka- ja ruokateollisuusperunastrategian laadintaan. Peruna-alalle laadittiin kolmivuotinen kehittämissuunnitelma strategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Järjestö jatkoi työtään sokerijuurikkaan viljelyn

ja sokerin tuotannon jatkoedellytysten varmistamisessa. Vuoden aikana käytiin vaikeat ja pitkäaikaiset neuvottelut alan toimialasopimusehdoista Sucros Oy:n kanssa. Neuvottelut saatiin päätökseen heti vuoden 2012 alussa. Toimialasopimusta jatkettiin seuraaviksi kahdeksi vuodeksi.

MTK on ollut luomassa myös kansallista siemenstrategiaa ja se saatiin valmiiksi vuoden 2011 aikana. Tämän jatkoksi tehtiin esiselvitys sertifioitun siemenen käytöstä maataloussektorilla. Vuoden 2011 lopulla saatiin varmuus maaja metsätalousministeriön rahoituksesta siemenalan kehittämissuunnitelmaa vuosiksi 2012–2014.

Vilja-alalla MTK vaikutti siihen, että markkinainformaation lisäys edisti aikaisempaa tasapainoisempaa viljelyä ja kohti valkuaiskasvien viljelyä.

MTK osallistui off label -lupien sekä koetoimintalupien hankintaan kasvinsuojeluaineille, joita käytetään erikoiskasveilla. Näin saatiin lisää valmisteita erikoiskasvien kasvinsuojeluun.

MTK vaikutti myös meneillään olevaan EU:n siemen- ja lisäaineistolainsäädännön uudistamistyöhön.





# Metsätalous

## *Metsänomistajien järjestö*

### Avaintavoitteet

1. Edistämme metsäsektorin kilpailukykyä ja kotimaisen puun käyttöä ja parannamme puumarkkinoiden toimivuutta
2. Turvaamme edellytykset metsänomistajalähtöisen, kannattavan metsätalouden harjoittamiselle
3. Vahvistamme metsänomistajien edunvalvontaa ja palvelutarjontaa
4. Edistämme metsäasioiden koordinaation parantamista EU:ssa ja toteutamme kansainvälisiä metsänomistajaorganisaatioiden kehittämishankkeita

### Metsäsektorin kilpailukyvyän ja kotimaisen puun käytön edistäminen sekä puumarkkinoiden parantaminen

#### Hallitusohjelma

MTK vaikutti hallitusohjelman sisältöön. Tärkeimpiä MTK:n tavoitteiden mukaisia kirjauksia olivat valtakunnallinen puurakentamisohjelman käynnistäminen ja lahja- ja perintöverolain sukupolvenvaihdoshuojennuksen laajentaminen puhtaisiin metsätiloihin. Muita metsätalouteen liittyviä hallitusohjelmataavoitteita olivat, ettei

puumarkkinoiden toimivuutta ja maatalouden kilpailukykyä ei saa heikentää pääomatuloverokannan nostolla tai kiinteistöveron laajentamisella maa- ja metsätalousmaahan. Teollisuuden ajaman metsätilamaksun torjuminen nousi vahvasti esille hallitusohjelma neuvottelujen kuluessa.

#### KMO 2015 ja Metsäalan strateginen ohjelma

Vuoden 2010 lopulla hyväksytyn Kansallinen metsäohjelma 2015 toteutus käynnistyi. MTK osallistui ohjelman seurantaan ja toteutuksen linjauksiin sekä metsäneuvostossa että KMO:n teemakohtaisissa työryhmissä. MTK osallistui

työ- ja elinkeinoministeriön Metsäalan strategisen ohjelman (MSO) valmistelun hallituskaudelle 2011 – 2014. MTK:lla oli edustus kaikissa MSO:n työryhmissä.

MTK liittyi osakkaaksi Puuinfo Oy:öön ja puurakentamista edistettiin niin teollisuuden, virkamieskunnan kuin poliitikkojen suuntaan.

### Puutavaranmittauslaki ja energiapuunmittauksen kehittäminen

MTK osallistui aloitteellisesti ja aktiivisesti puutavaranmittauslain kokonaisuudistuksen valmisteluun. Puutavaranmittauslain kokonaisuudistuksen suurimpana tavoitteena on sisällyttää energiapuun mittaus osaksi kansallista lainsäädäntöä. MTK huolehtii puutavaranmittauslain valmistelussa puunmyyjien oikeusturvasta puumarkkinoilla. MTK osallistui energiapuunmittauksen kehittämiseen tukemalla alan tutkimushankkeita ja osallistumalla aktiivisesti tutkimushankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn.

### Markkinavaikuttamisen vahvistamista PEFC:n kautta

PEFC:n uudistetut vaatimukset otettiin käyttöön metsäsertifioinnissa. Metsänomistajien liitot hakivat uusien vaatimusten mukaisia alueellisia PEFC-sertifikaatteja seuraavalle kolmivuotiskaudelle metsäkeskusalueittain. Uusista vaatimuksista tehtiin esite metsänomistajille.

MTK oli mukana linjaamassa PEFC-Suomen kehittämistyötä. PEFC-Suomi panosti PEFC-merkin tunnettuuden lisäämiseen ja alkuperäketjusertifikaattien markkinoimiseen. Työstä vastasi helmikuun alussa palkattu markkinointipäällikkö. PEFC-vahvisti markkinavaikuttamistaan ja mm. järjesti seminaarin ”Vihreät julkiset hankinnat”.

PEFC-Suomi aloitti myös kehittämishankkeen, jonka tavoitteena yhdistyksen organisaation ja toiminnan kehittäminen sekä sidosryhmäyhteyden vahvistaminen.

### Metsäenergian käytön edistäminen

MTK osallistui aktiivisesti biopolttoaineiden kestävyyslainsäädännön valmisteluun. MTK vaati, että metsäbiomassalle käytettävät kestävyyskriteerit ovat samat loppukäytöstä riippumatta. Samoin MTK piti välttämättömänä, että olemassa olevia todentamisjärjestelmiä, kuten metsäsertifiointia, tulee voida käyttää myös biopolttoaineiden kestävä alkuperän osoittamiseen. Lisäksi vaikutimme kiinteiden biopolttoaineiden

kestävyyskriteerien valmistelun etenemiseen.

MTK osallistui aktiivisesti Puuenergia ry:n, Finbio ry:n, Turveteollisuus ry:n ja Pellettienergia ry:n fuusion valmisteluun.

MTK vaikutti lainsäädäntöön pienpuun energiasta. Kehitimme energiapuunmittausta toimimalla valtakunnallisessa energiapuunmittauksen tutkimushankkeessa ja puutavaran mittauslain säädäntöä uudistaneessa työryhmässä.

### Ajantasainen markkinatieto ja markkinoiden toimivuus

MTK tuotti ajantasaista ja luotettavaa markkinainformaatiota metsänomistajille metsäteollisuustuotteiden markkinoista, kotimaan ja ulkomaan puumarkkinoista ja energiapuukaupasta. Loimme aikaisempaa luotettavamman ja kattavamman puutavaralajeittaisen energiapuunhinto seurannan Reppuun.

Osallistuimme aktiivisesti puumarkkinoiden ja energiapuun tilastoinnin kehittämiseen maa- ja metsätalousministeriön puumarkkinatyöryhmässä. Jatkoimme puumarkkinat.fi –palvelun kehittämistä. Palvelu otetaan käyttöön vuonna 2012.

## Metsänomistajalähtöisen, kannattavan metsätalouden edellytysten turvaaminen

### Metsälaki

Metsänkäsittelyn monipuolistamista pohtinut työryhmä luovutti raporttinsa Ministeri Anttilalle 19.1.2011. Työryhmä totesi, että metsänkäsittelymenetelmien uudistamisen tavoitteena tulee olla metsänomistajien erilaisten tavoitteiden painoarvon kasvattaminen ja metsänkäsittelyvaihtoehtojen lisääminen säädöksissä ja suosituksissa, yksityiskohtaisen säätelyn vähentäminen ja selkiyttäminen, metsätalouden kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantaminen sekä metsätalouden ekologisen ja sosiaalisen kestävyuden vahvistaminen ja tarkoituksenmukainen lisääminen.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti marraskuussa 2011 Metsänkäsittelymenetelmien monipuolistaminen –jatkotyöryhmän (ns. MEMO II –työryhmä) jatkamaan metsälain muutosprosessia. Työryhmän tulee 30.6.2012 mennessä tehdä esitys metsälakiin ja sen nojalla annettavaan valtioneuvoston asetukseen tehtävistä muutoksista,

joiden perusteella valmistellaan tarvittavat hallituksen esitykset lakimuutoksista eduskunnalle.

MTK on korostanut, että metsänhoidon menetelmiä ja metsälakia pitää kehittää niin, että ne palvelevat metsänomistajien tavoitteita. Metsänkäsittelymenetelmien monipuolistaminen ei merkitse ainoastaan ns. jatkuvaa kasvatusta, vaan sen tulee mahdollistaa myös intensiivinen ja tehokas mahdollisimman hyvään taloudelliseen tulokseen perustuva metsänkasvatus. Metsänomistajan on myös tiedettävä, mitä eri toimenpiteistä tai niiden tekemättä jättämisestä seuraa metsän, talouden ja metsänomistajan tavoitteiden kannalta.

### Laittomat hakkuut

MTK osallistui maa- ja metsätalousministeriön huhtikuussa 2011 asettaman työryhmään, jonka tehtävänä on valmistella FLEGT-asetuksen soveltamista Suomessa. Asetus edellyttää, että toimijalla, joka saattaa puutavaran ja puutuotteet ensimmäistä kertaa EU:n markkinoille, on oltava järjestelmä (ns. due diligence -järjestelmä), jolla hän voi varmistaa puun laillisuuden. Vaatimus koskee myös metsänomistajia, jotka myyvät raakapuuta ostajalle. MTK vaikutti siihen, että työryhmä päätyi esittämään, että metsänkayttöilmoitus yhdessä puutavaran mittauslain mukaisen luovutusmittaustodistuksen kanssa riittää varmistamaan puun lailliseksi.

### Metsätalouden tukijärjestelmät

Vuoden 2010 lopussa hyväksytyjen kestävän metsätalouden rahoituslain ja pienpuun energiatukea koskevan lain voimaantulo viivästyi. Komission hyväksyntää pienpuun energiatukijärjestelmälle ei saatu vuoden 2011 aikana. MTK osallistui tukijärjestelmän tarkistamiseen kesällä 2011, minkä tuloksena metsäteollisuus veti tukea koskevan kanteensa pois komissiosta.

Valtion talousarviossa puuntuotannon tukemiseen oli budjetoitu 76 milj. euroa, pienpuun energiatukeen 13,5 milj. euroa ja metsäluonnon hoidon edistämiseen 11,3 milj. euroa. Eduskunta lisäsi 3. lisätalousarviossa vuoden 2011 kemaramäärärahoja 2,5 milj. eurolla. Tämän lisäksi petun momentilta kemeraan siirrettiin 3,75 milj. euroa. Tästä huolimatta tukia siirtyi vuodelta 2011 vuonna 2012 maksettavaksi 17 milj. euroa.

Kiristynyt taloustilanne ja hallituksen tiukat budjettiraamit leikkasivat myös metsätalouden rahoitusta. Hallitusohjelmassa sovittujen menosäästöjen vuoksi valtion vuotuinen tukirahoitus

vähenee nykyisestä yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöihin, pienpuun energiakäytön ja metsäluonnonhoidon edistämiseen tulevana vuosina. MTK oli aktiivisesti mukana neuvotte- luissa, joissa tukijärjestelmän sopeuttamisesta ja tuen suuntaamisesta pyritään sopimaan. MTK esitti tukimekanismien laajempaa tarkastelua niin, että myös verotuksellisten ja muiden keinojen käytön mahdollisuutta arvioitaisiin.

### Metsien monimuotoisuutta metsänomistajalähtöisesti

METSO-ohjelman toteuttaminen jatkui. MTK tiedotti ohjelmasta metsänomistajille sekä osallistui ohjelman kehittämiseen ja seurantaan valtakunnallisessa METSO-seurantaryhmässä. MTK ja metsänomistajien liitot osallistuivat Zonation-suojelusuunnittelumenetelmän kommentointiin ja korostivat tietosuojaa paikkatiedon ja mallin tulosten käytössä.

MTK korosti myös luonnonhoidon roolia METSO-ohjelmassa. MTK osallistui ”uhanalaisaineiston käyttö metsätaloudessa” -toimintamallin kehittämiseen ja hankki toimintamallin mukaisen aineiston metsänhoitoyhdistysten käyttöön. MTK vaikutti siihen, että toimintamallin soveltamisessa ja uhanalaisten lajien esiintymispaikkojen turvaamisessa toimitaan metsänomistajalähtöisesti.

MTK osallistui lajisuojelun toimintaohjelman yhteistyöryhmään. Myös tässä työssä puolustettiin maanomistajan tietosuojaa sekä mahdollisuutta osallistua lajien turvaamistoimien ja toimenpiteiden toteutuksen suunnitteluun.

### Laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta

MTK osallistui aktiivisesti lain metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta uudelleen tarkasteluun. MTK:n näkemyksen mukaan lailla met- sien hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta on pystytty osaltaan huolehtimaan metsien hyvästä terveydentilasta Suomessa, eikä tätä pidä vaarantaa.



## Siemen- ja taimituotanto

MTK osallistui siemen- ja taimituotannon toimialajärjestelyiden kehittämiseen asiaa linjanneessa työryhmässä. MTK piti tärkeänä, että toimialajärjestelyt turvaavat kilpailullisuuden ja laadukkaan ja hinnaltaan kilpailukykyisen siemenen ja taimen saannin koko maassa. Samoin MTK korosti tarvetta perustaa siemenviljelykset siemenviljelysten perustamisohjelman mukaisesti.

## Metsävaratietolaki

MTK huolehti metsänomistajien henkilötietojen suojasta metsäkeskuksen tietojärjestelmiä kehitettäessä ja antoi lausunnon metsätietolakia koskevasta hallituksen esityksestä. MTK antoi lausunnon metsäkeskuslakia koskevaan hallituksen esitykseen.

## Toiminta puukauppartelliin liittyen

MTK selvitti mahdollisia yleisiä perusteita vahingonkorvauskanteen nostamiselle puukauppartelliassasiassa. MTK tiedotti kartellista julkisuuteen useita kertoja eri tiedotusvälineissä sekä informoi jäseniään korvauskanteisiin liittyvistä juridista ja taloudellisista perusteista. MTK:ssa ja metsäomistajien liitoissa tehtiin useille sadoille metsänomistajille laskelmat kartellin taloudellisista vaikutuksista. Kilpailuoikeudellista sekä -taloudellista neuvontaa annettiin useille tuhansille metsänomistajille.

## Tutkimustoiminta

Toimintasuunnitelman mukaisesti metsätaloutta koskevassa tutkimustoiminnassa vuonna 2011 painottui metsätalouden kannattavuus, metsäsektorin kilpailukyky, kotimaisen puun käytön edistäminen, puumarkkinoiden toimivuuden parantaminen, metsänomistajien edunvalvonnan kehittäminen sekä kansainvälinen vaikuttaminen

MTK oli mukana useiden tutkimushankkeiden ohjaus- ja johtoryhmissä ja teki yhteistyötä Pellervon taloustutkimuksen PTT:n metsä- ja puutalouden tutkimusryhmän, Metsäntutkimuslaitoksen sekä useiden muiden tutkimuslaitosten kanssa.

MTK:lla oli edustus Tiuran säätiön sekä Suomen Luonnonvarain Tutkimussäätiön hallituksissa.

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy toteutti keväällä ja syksyllä 2011 metsäomistajien puunmyyntiaikomuksia ja mielipiteitä metsäasioista kartoittaneen MetsäDataLaari -kyselytutkimuksen. Osana metsänomistajabrändin kehittämistyötä

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy teki 2011 syksyllä metsänomistajakyselyn koskien järjestöme palvelua ja edunvalvontaa.

## MTK:n metsälinja teki kuukausittain puumarkkinabarometrin ajankohtaisesti puumarkkinatilanteesta.

MTK oli aktiivisesti mukana Euroopan metsäklusterin teknologiaplatformin (Forest-Based Sector Technology Platform FTP) –hankkeen ohjausryhmässä. FTP:n tutkimusstrategian päivittämiseen osallistuttiin aktiivisesti. MTK:lla oli edustus FTP:n kansallisessa tukiryhmässä sekä merkittävässä FTP:hen liittyvissä tapahtumissa. MTK osallistui myös aktiivisesti Euroopan Unionin komission rahoittaman 8. puiteohjelman valmistelutyöhön yhdessä muiden suomalaisten metsäalan toimijoiden kanssa.

## Metsänomistajien edunvalvonnan ja palvelutarjonnan kehittäminen

### Metsänhoitoyhdistystoiminnan ja kilpailuneutraliteetin kehittäminen

Metsänhoitoyhdistysten palveluita kehitettiin ketjutoimintamallin mukaisesti. Yhtenä painopisteenä oli lisäksi metsänhoitoyhdistysten kilpailuneutraliteetin parantaminen. Toiminnan ja osaamisen kehittämistä käsiteltiin mm. metsänomistajaorganisaation laaturyhmässä. Metsänhoitoyhdistysten rakennekehitys eteni kahden yhdistysfuusion kautta. Vuoden 2012 alussa oli 103 metsänhoitoyhdistystä.

Metsänhoitoyhdistystoiminnan kilpailuneutraliteetin kehittämisen tukena työskenteli MTK:n metsäjohtokunnan nimeämä metsänhoitoyhdistysten, metsänomistajaliittojen ja MTK:n edustajista koostuva työryhmä.

Hallitusneuvotteluissa ja metsänhoitoyhdistyslain muutoksen valmistelussa vaikutettiin vahvasti metsänhoitoyhdistysten tekemän metsänomistajien edunvalvonnan ja metsätalouden edistämisen puolesta.

### Metsäomistajaorganisaation kehittämisen ja Metsäomistajat -brändi

Osana koko MTK:n rakenteen kehittämistä vuonna 2010 aloitettua metsänomistajien organisaation



omaa sisäistä strategista kehittämistä ja tulevaisuuteen valmistautumista jatkettiin.

Prosessin tiimoilta järjestettiin tammikuussa metsänhoitoyhdistysten toiminnan- ja puheenjohtajapäivät sekä maaliskuussa mhy-päivät.

MTK:n metsäjohtokunnan nimeämä Metsänomistajat -brändityöryhmä laati ketjun sisäisen yhteistyön ja yhdenmukaisen viestinnän tueksi brändikäsikirjan. Metsänomistajat-nimeä ja yhteistä logoa tehtiin tunnetuksi messuilla ja metsäalan tapahtumissa. Avattiin metsänomistajat.fi -verkkopalvelu yhteisen viestinnän tueksi. Metsänomistajabrändin kehittämiseen liittyen MTK tilasi Suomen Gallup Elintarviketieto Oy:ltä metsänomistajakyselyn koskien järjestöme palvelua ja edunvalvontaa.

## Metsätilarakenteen kehittäminen ja yhteismetsät

MTK osallistui aktiivisesti metsätilojen kokorakenteen kehittämistä ja mm. sukupolvenvaihdosten helpottamista selvittäneen maa- ja metsätalousministeriön työryhmän työskentelyyn. MTK vaikutti siihen, että metsäteollisuuden ajama metsänomistajamaksu ei menestynyt poliittisessa päätöksenteossa.

MTK ja koko metsänomistajaorganisaatio panostivat voimakkaasti yhteismetsätoiminnan kehittämiseen sekä metsänhoitoyhdistysten ja yhteismetsien yhteistyön tiivistämiseen. Metsänhoitoyhdistysten palvelutoimiston yhteismetsätyöryhmä teki mhy-ketjulle palvelukuvauksen uusien yhteismetsien perustamista ja olemassa olevien palvelua varten.

MTK oli tiiviisti mukana yhteismetsien edunvalvonnassa. Metsäalan toimijoiden yhteisellä vetoimuksella yhteismetsien verotuksessa saavutettiin torjuntavoitto. Valtiovarainministeriö esitti alun perin yhteismetsille 30 prosentin veroa. Yhteismetsien verokantaan saatiin vaikutettua niin, että yhteismetsien uusi veroaste on vuoden 2012 alusta lähtien 28 prosenttia, mikä takaa kilpailukyyn muihin metsänomistajamuotoihin verrattuna.

## Kansainväliset metsäasiat

MTK osallistui EU:n maaseudun kehittämissä politiikan uudistamistyöhön sekä Suomessa että Brysselissä. Suomessa MTK valmisteli yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa Suomen virallisen kannan, jossa korostettiin metsien elinkeinonäkökulman tärkeyttä maaseudun kehittämissä politiikassa. MTK osallistui myös CEPF:n maaseututyöryhmään nostamalla esiin CEPF:n viralliseen kantaan metsien elinkeino- ja talouskäyttömerkitystä sekä metsänomistajaorganisaatioiden keskeistä asemaa metsänomistajien neuvonnassa.

EU:n metsästrategian uudistamisen työryhmä käynnistyi kesällä 2011. MTK edustaa ryhmässä Euroopan metsänomistajia. MTK on nostanut ryhmässä esiin erityisesti metsätalouden kannattavuuden parantamisen, metsien ja niiden käyttöön perustuvan teollisuuden keskeisen roolin matkalla kohti biotaloutta sekä EU:n metsäasioiden koordinaation parantamisen. Lisäksi MTK laatii ryhmän loppuraporttiin liitettävän analyysin metsien ekosysteemipalveluiden ja niiden markkinoiden kehittämisestä EU:ssa.

MTK on osallistunut läheisesti Suomen virallisen kannan muodostukseen kiinteän biomassan kestävyyskriteerien tarpeellisuudesta. Sen mukaan kestävyyskriteereille ei nähdä nykyisen kestävä metsätalouden käytäntöjen valossa perusteita. Samalla MTK on voimakkaasti kyseenalaistanut komission suunnitelmat metsäsuunnitelmien käytöstä biomassan kestävyys todentamisessa.

Euroopan metsäministerikonferenssi teki päätöksen aloittaa neuvottelut laillisesti sitovasta Euroopan metsäsopimuksesta. MTK oli vahvasti mukana Suomen valmistelutyössä korostaen metsien elinkeino- ja talouskäytönäkökulmaa sekä metsien roolia biotalouden avainsektorina. MTK toimitti näkemyksensä mahdollisen metsäsopimuksen sisällöstä sopimusneuvotteluista vastaaville virkamiehille.

MTK osallistui aktiivisesti YK:n metsävuoden tapahtumien järjestelyyn. Euroopan parlamentissa järjestettiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa puun käytön edistämisseminaari ja -näyttely. Copa-Cogeca järjesti Brysselissä metsäseminaarin. Kotimaassa SMY:n Metsä puhuu hanke oli metsävuoden päätapahtuma.

Vuoden lopulla Durbanin ilmastokokouksessa saavutettu sopimus tulevasta ilmastopöytäkirjasta herätti Suomessa runsaasti keskustelua. MTK julkaisi asiasta ensimmäisenä tiedotteen,

jossa arvosteltiin voimakkaasti sovittuja metsien hiilinielujen laskentamalleja keinotekoisina sekä Suomelle haitallisina ja kalliina. MTK:n tiedote oli osaltaan käynnistämässä erittäin laajaa ja kriittistä keskustelua Durbanin seurauksista. Keskustelun seurauksena hallitus päätti aloittaa pika-aikataululla neuvottelut EU:n kanssa Suomen kokeman vääryyden korjaamisesta.

MTK jatkoi yhteistyötään AgriCordin kanssa. AgriCordin kanssa vuonna 2010 Etiopiassa ja Vietnamin aloitetut Ulkoasiainministeriön rahoittamat pilottiprojektit, joissa suomalaista metsänhoitoyhdistysosaamista ”viettiin” kehitysmaihin, olivat menestyksekkäitä ja niiden toimintaa jatkettiin pilottivaiheen jälkeen. Lisäksi kolme uutta metsähanketta pantiin vireille. Vuonna 2009 aloitettu kolmivuotinen metsähanke Meksikon kanssa saatettiin päätökseen. MTK esitteli metsäalan kehitysyhteistyöprojektejaan YK:n metsäfoorumin 9. istunnossa New Yorkissa.

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila valittiin keväällä Euroopan metsänomistajajärjestö CEPF:n hallitukseen. Metsäjohtaja Juha Hakkarainen jatkoi komission neuvoa-antavan metsätalousta ja korkkikomitean puheenjohtajana osallistuen tässä roolissa lukuisiin tilaisuuksiin Brysselissä vuoden aikana. Asiantuntija Janne Näräkkä valittiin kansainvälisen metsäomistajaorganisaation IFFA:n hallitukseen.

MTK oli aktiivisesti mukana eurooppalaisen metsäsektorin teknologiayhteistyö (Forest-Based Sector Technology Platform FTP) –hankkeen ohjausryhmässä ja osallistui FTP:n tutkimusstrategian päivittämiseen. MTK myös osaltaan edisti Euroopan Unionin komission rahoittaman 8. tutkimuksen ja innovaation puiteohjelman valmistelutyötä yhdessä muiden suomalaisten metsäalan toimijoiden kanssa.







# Maaseutuyrittäjyys

*Uutteraa yrittäjyyttä*

## Avaintavoitteet

1. Järjestämme alueellisia maaseutuyrittäjien tulevaisuustilaisuuksia
2. Edistämme verkostoitunutta energiayrittäjyyttä
3. Kevennämme hallinnon rasitetta maaseutuyrityksille. Edistämme yritysjä hanketukien käyttöä
4. Lisäämme suomalaisen ruokaketjun vastuullisuutta ja viestimme siitä
5. Edistämme maaseudun matkailuyrittäjyyttä ja parannamme maaseudun palveluyrittäjyyden edellytyksiä
6. Jalkautamme järjestön uuden kuluttajaohjelman

## Maaseutuyrittäjien alueelliset tulevaisuustilaisuudet

MTK järjesti vuoden aikana useita koulutustilaisuuksia parantaakseen jäsenistön valmiuksia toimia työnantajana. Koulutuksen tavoitteena on madaltaa viljelijöiden ja maaseutuyrittäjien työllistämiskynnystä.

## Verkostoituneen energiayrittäjyyden edistäminen

MTK toteutti vuonna 2011 aktiivisesti energi-  
astrategiaansa ja teki edunvalvontatyötä niin

kotimaassa kuin Copa-Cogecan kautta Euroopassa. Tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuus 38 prosenttiin koko energian loppukulutuksesta vuonna 2020. Toinen laaja ponnistus on viedä Suomi kohti omavaraista sähköntuotantoa.

Keskeisenä tehtävänä vuonna 2011 oli hajautetun energiantuotannon edistäminen ja kehittäminen. Hajautetun energiantuotannon yritykset tarjoavat taloudellista toimintaa ja yhteistyömahdollisuuksia kaikille järjestön jäsenryhmille sekä muille maaseudun yrityksille. Sähkön pientuotanto ei kehittynyt järjestön tavoitteiden mukaisesti,



valtiovallan ilmoitettua poistavansa tai huonontavansa energiatukia vuoden alusta voimaan tulleesta uusituvan energian kannustepaketista. Lämpörittäjäys sen sijaan kasvoi tavoitteiden mukaisesti.

MTK oli perustajajäsenenä uudessa Bioenergia ry:ssä. Järjestön tavoitteena on aikaisempaa tehokkaammin edistää bioenergian käyttöä. Samalla päätettiin lopettaa neljän erillisen bioenergiajärjestön toiminnot.

Tuulivoiman edistäminen eteni hyvin ja MTK:n laatima tuulivoimalatonttien vuokrasopimusmalli oli kovassa käytössä. Maanomistajien oikeusturva pidettiin esillä tuulivoimalahankkeiden yhteydessä.

Liikenteen biopolttoaineita tuottavien tehtaiden suunnitelmia oli vireillä lukuisia. MTK suhtautui myönteisesti teknis-taloudellisesti järkeviin hankkeisiin ja oli aktiivisesti kannustamassa tulleita investointipäätöksiä.

## Hallinnon rasitteen keventämisen ja yritys- ja hanketukien käytön edistäminen

MTK:n jäseniä neuvottiin heidän elinkeinojaan koskeissa oikeudellisissa ongelmissa. Valtaosassa tilanteista riitti puhelinneuvonta, mutta myös valituskirjelmien tms. laatimisessa avustettiin jäsenkuntaa usein. Käräjöintiä edellyttävissä asioissa jäsen ohjattiin samaan asianajoapua Maanomistajien Arviointikeskuksesta tai MTK:n asianajorenkaseen kuuluville asianajotoimistoilta.

MTK osallistui vuoden aikana yritys- ja hanketukien toimeenpanoa seuraavan työryhmän työhön. Maaseutuohjelman mukaisten yritys- ja hanketukien toimeenpano sujui odotetulla tavalla. Ohjelmakauden alun viivästystä ei ole vielä saatu kiinni, mutta ohjelman toimeenpano vuoden aikana sujui kuitenkin varsin hyvin. Taloudellisesta lamasta huolimatta pienyritysten investoinnit maaseudulla olivat rahoituspäätösten

perusteella kohtuullisella tasolla. Maatilasi-donnaiset yritykset ja muut maaseutu-yritykset ovat yleensä saaneet tukea ohjelman mukaisiin hankkeisiin.

Suurimmat ongelmat yritys- ja hanketukien puolella ovat edelleen byrokraattiseksi koettu päätöksenteko ja ylipäätään päätösten viivästyminen kohtuuttomasti. Toisinaan myös viranomaisen yksityiskohtainen tulkinta on hankkeen toteutuksen aikana muuttunut alun perin sovitusta. Tämä on koettu hankkeen toteuttajan kannalta hyvin kohtuuttomaksi. MTK on kiinnittänyt viranomaisten huomiota epäkohtiin ja erityisesti maksatuspäätösten nopeuteen onkin vuoden aikana saatu selvää parannusta. Valitettavasti erot eri ELY-keskusten välillä ovat edelleenkin varsin suuret.

MTK piti esillä maaseudun pienyritysten turhan hallinnollisen taakan purkamista. Osana EU-hanketta selvitettiin hallinnollisen taakan määrää ja sen purkamismahdollisuuksia ministeriöittäin. Maa- ja metsätalousministeriö on mittareiden mukaan suuri taakan aiheuttaja.

Yhtenä erityiskohteena oli pienelintarvikeyritysten tarkastuskustannusten alentaminen. Pienyrityksille elintarviketarkastusten aiheuttamat kustannukset ovat tuotekiloa kohti moninkertaiset suurempiin yrityksiin nähden. Uusi elintarvikelaki tuli voimaan syksyllä 2011. MTK osallistui aktiivisesti lain valmisteluun ja toi esiin huolen raskaan byrokratian aiheuttamasta esteestä yritystoiminnalle.

Palveluiden siirtyminen sähköisiksi on yksi tapa vähentää yritysten hallinnollista taakkaa. MTK toi useissa yhteyksissä esille, että maaseudun tietoliikenneyhteyksien on myös toimittava luotettavasti. Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat välttämättömyys yritystoiminnan harjoittamiselle – oli sitten kyse perinteisestä maataloudesta tai muusta yritystoiminnasta.

## Suomalaisen ruokaketjun vastuullisuuden lisääminen ja siitä viestiminen

Huhtikuussa 2011 järjestettiin kampanjapäivä ruoan alkuperästä. Kampanja nykyistä selkeämpien ruoan alkuperämerkintöjen puolesta keräsi adressiin 12 000 nimeä. Adressi luovutettiin suomalaisille europarlamentaarikoille kesäkuun alussa. Yhteinen tiedote kuluttajaliiton kanssa ylitti uutiskynnykset hienosti ja pääsi useisiin

valtakunnan medioihin. Europarlamentaarikoihin haluttiin vaikuttaa, koska Euroopan parlamentti päätti heinäkuussa uudesta kuluttajainformaatioasetuksesta. Asetus kiristi alkuperän ilmoittamisvelvoitteita.

Julkisen sektorin elintarvikehankinnat olivat vuoden aikana suuren yleisen mielenkiinnon kohteena. MTK osallistui aktiivisesti keskusteluun ja vaati mm. kuntien luottamushenkilöjohtoa kantamaan vastuunsa asiassa. Elintarvikehankintojen osalta MTK vaati, että valtuustoissa tehdään periaatepäätös suosia hyvää, terveellistä ja kestäväällä tavalla tuotettua lähiruokaa kaupungin tai kunnan elintarvikehankinnoissa. Elintarvikehankintoja ei pitäisi tehdä pelkästään hinnan perusteella ilman erityisen painavaa syytä. Kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailussa hinnan painoarvo saisi olla yli 50 % vain erityisestä syystä.

MTK nosti esiin myös eettiset arvot julkisissa hankinnoissa ja kiinnitti huomiota tuotantotapojen hyväksyttävyyteen koko tuotantoketjun osalta. Suomalaisille tuottajille ja jalostajille on asetettu valtavan korkea vaatimustaso tuotannossa. Vaadimme, että sama vaatimustaso asetetaan myös ulkomaista alkuperää olevalle tuotannolle. Ankaran julkisen keskustelun siivittämänä hankintalain uudistaminen saatiin kirjattua hallitusohjelmaan. Asian eteenpäin vieminen vaatii kuitenkin voimakasta edunvalvontaa jäljellä olevan hallituskauden aikana.

MTK on suomalaisen ruokakulttuurin ja ruokaketjun asioissa vahva vaikuttaja, jota yhteistyökumppanit mielellään kuulevat. Vuoden aikana järjestö osallistui aktiivisesti keskusteluun mm. ruoan alkuperän ilmoittamisesta elintarvikkeissa ja ruokapalveluissa.

MTK teki yhteistyötä monipuolisesti monien eri sidosryhmien kanssa RuokaSuomi-teemaryhmän toimijoista erilaisiin yhdistyksiin.

## Maaseudun matkailuyrittäjyyden edistäminen ja palveluyrittäjyyden edellytysten parantaminen

MTK jatkoi tehostunutta maaseutumatkailun edunvalvontaa, tiedottamista ja näkyvyyttä. Kolmesti vuodessa tehtyjen suhdannekyselyjen mukaan maaseutumatkailun palvelujen kysyntä

säilyi hyvänä vuonna 2011.

Toteutimme Akkor-MTK -yhteistyösopimuksen puitteissa yhteistyöseminaarin 24.1. Venäjän kaupallisessa edustustossa maaseutumatkailuteemalla. Lomalaidun ry:n valtakunnallinen kylämatkailun koordinaatiohanke jatkui, ja sille saatiin jatkorahoitus vuosille 2012–2014. Matkailun teemaryhmän toiminta jatkui Lomalaidun ry:n hallinnoimana. Yhteistyö Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:n kanssa jatkui hyvänä ja tiiviinä.

Edistimme maaseutumatkailun näkyvyyttä järjestämällä yhteisesiintymisiä mm. Matka2011 -messuilla Helsingissä, Farmari Maatalousnäyttelyssä Porissa sekä toimittajakierroksella Päijät-Hämeeseellä. Osallistuimme maaseutumatkailutuotteiden markkinointi- ja myyntikanavien kartoitus- ja kehittämistyöhön; tuloksena yhteistyökumppaneiden kanssa mm. tuotteiden kokoaminen [gofinland.fi/maalle](http://gofinland.fi/maalle) -sivustolle, sähköisten jakelukanavien selvitykset Euroopan ja Venäjän markkinoille (Lomalaidun ry/kylämatkailuhanke), Go Cottage -kampanja Saksan markkinoille (Matkailun edistämiskeskus MEK) ja maaseutuyrityksiä maakunnittain esittelevä Enjoy! Suomi -julkaisun lanseeraus markkinoille (Markkinointi Ylönen Oy).

Olimme aktiivisesti mukana maaseudulla tarjottavien hoivapalvelujen ja Green Care-yrittäjyyden kehittämistyössä. Osallistuimme mm. valtakunnallisten hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn, alan tapahtumiin ja sen mahdollisuuksien tunnetuksi tekemiseen. MTK on jäsenenä alan yritystoimintaa ja kehittämistyötä osaltaan koordinoivassa valtakunnallisessa yhdistyksessä, Green Care Finland ry:ssä, yhdistyksen verkkopalvelu [www.gcfinland.fi](http://www.gcfinland.fi) avautui keväällä 2011.

Hevosalan edunvalvonnassa jatkoimme aktiivista yhteistyötä alan keskeisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa erityisesti hevosalan osaamiskeskus Hippoloksen jäsenyydessä toimien.

Yhteistyötä teemme mm. olemalla mukana valmistelemassa hevosalan hanketoiminnan kehittämishjelmaa seuraavalle rahoituskaudelle. Samoin osallistumme Hevosalan haasteet -julkaisun päivitstyöhön, jonka avulla jaetaan tietoa ja vaikutetaan yhteiskunnallisesti hevosalan kehittämiseksi. Hippolis julkaisi Suomalaisen hevosalan katsauksen, internet-julkaisun, johon on koottu - ensimmäistä kertaa - tietoa hevosalan



asiantuntijoille, suurelle yleisölle ja kaikille hevosalasta kiinnostuneille. MTK oli mukana kirjoittamassa katsausta.

MTK:n edustaja toimi valtakunnallisen HAMK:in hallinnoiman Hevosyrittäjähuippukuntoon -hankkeen ja Hippoloksen Hevosklusterihankkeen ohjausryhmissä. Hankkeissa yhtenä keskeisenä tavoitteena on yrittäjien liiketoimintaosaamisen ja yrittäjätaitojen edistäminen. Järjestön edustaja on myös MTT:n hallinnoiman HorseGrass – hevosille terveellinen laidunruokinta -tutkimushankkeen ohjausryhmässä.

Pitkään on keskusteltu hevosten kansallisen tuen kohdentumisesta. Vuoden aikana kartoitettiin hevosyrittäjien mielipiteitä hevosten kansallisen tuen perusteista ja muutostarpeista. Hevosten hyvinvointiin ja ympäristökysymyksiin liittyvä työ on edelleen keskeistä vaikutettaessa hevosalan ja -yriytysten toimintaedellytysten parantamiseksi.

## Järjestön uuden kuluttajaohjelman jalkauttaminen

”Tiedätkö ruokasi alkuperän?” -kampanjapäivänä huhtikuussa jalkauduimme suurten markettien edustoille ja vaadimme ruoan alkuperän

parempaa merkitsemistä. Opastimme kuluttajia alkuperämerkinnöissä ja suomalaisten elintarvikkeiden tunnistamisessa. Avuksi ruoan alkuperän selvittämiseen jaoin kuluttajille suurennuslaseja.

Suomalaisen ja paikallisesti tuotetun ruoan tarjontaa tulisi lisätä julkisissa ruokapalveluissa; kuten kouluissa, päiväkodeissa ja sairaaloissa. Julkisen ruokapalvelun toiminnasta ja ruokahankintojen laadusta huolehtiminen on samalla huolehtimista Suomen elintarviketalouden kestävästä kehityksestä. Vuoden aikana osallistuimme kuntien ruokastrategioista vastaavien tai ruokapalveluja tuottavien henkilöiden kanssa tilaisuuksiin, joissa keskustelimme ruuan alkuperästä. MTK järjesti myös itse keskustelutilaisuuksia. Toimme käytännön esimerkein esiin vaihtoehtoja kilpailutukseen, joilla on mahdollista saada suomalaista ruokaa kuntalaisten ruokalautasille. Avuksi tähän julkaisimme yhteistyötahojen kanssa lähiruokaesitteen ”Mahdollisuuksien lähiruoka”.

MTK oli viidettä kertaa pääyhteistyökumppani valtakunnallisessa Lähiruokaviestissä, joka järjestettiin elokuussa. Viesti kulki läpi Suomen Nurmeksesta Helsinkiin päätyen Herkkujen Suomi-tapahtumaan Rautatien torille. Herkkujen Suomi 2011 -tapahtuma kokosi Helsingin Rautatien torille yli sata lähi- ja luomuruokatuottajaa ja yrittäjää 11 eri maakunnasta. Tapahtumassa kävi 56 000 hyvän ruoan ystävää. Tapahtuman suosio osoitti, että suomalaiset kuluttajat ovat ottaneet lähiruoan omakseen. Kuluttaja arvostaa ruoan tuoreutta ja laatua sekä ennen kaikkea herkullista makua. Lisäksi ruoan jäljitettävyyden nousi tärkeäksi ostokriteeriksi.



”Tiedätkö ruokasi alkuperän?” -kampanjapäivä huhtikuussa



# Aluepolitiikka ja huoltovarmuus

## *Huollon pelaamista*

### Avaintavoitteet

1. Kehitämme luonnonvara- ja ympäristöalan koulutusta
2. Vaikutamme koko järjestön voimin uuden aluehallinnon toimintaan
3. Pyrimme sisällyttämään maaseutukysymykset aluekehittämistoimenpiteisiin
4. Osallistumme huoltovarmuutta ylläpitävään toimintaan

Yhtäältä eduskuntavaalien seurauksena, toisaalta Euroopan unionia koettelevien taloudellisten ongelmien takia, ryhmän toiminta painottui ennakoidusta poikkeavalla tavalla. Aluekehityksen kysymykset nousivat keskeisimmiksi, mikä tarkoitti avaintavoitteiden 2 ja 3 yhteennivomista ja avaintavoite 1:n jäämistä hieman taka-alalle. Avaintavoite 4 onnistui monelta osin, mutta vuodenvaihteen myrskyt seurauksineen osoittivat niin yksityisen kuin julkisenkin sektorin varautumisessa oletettua suurempia puutteita.

### **Uuden aluehallinnon toimintaan vaikuttaminen ja maaseutukysymysten sisällyttäminen aluekehittämistoimenpiteisiin**

Järjestössä seurattiin tarkoin pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman sisällön muotoutumista. Ohjelmassa tunnustettiin muiden muassa luonnonvarojen kestävä käytön merkitys Suomen tulevaisuudelle. Liitoissa ja keskusliitossa havaittiin kuitenkin pian, ettei hallinnon sisäisissä suunnitteluasiakirjoissa ehditty pohtimaan tasapainoisen alueellisen kehittämisen tarpeita ja keinoja. Hallitusohjelman viesti ehti

vasta Alueiden kehittämistavoitteisiin, jonka työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi. Keskusliitosta oltiin valmistelussa mukana. Liitot tukivat työtä vaikuttamalla maakuntaliittoihin ja ELY-keskuksiin sekä paikallisiin poliittisiin päättäjiin.

MTK:n edustajat olivat mukana myös Unionin tulevan rahastokauden (2014–2020) alue- ja rakennepoliittikkaa koskevassa valmistelutyössä. Unioni pyrkii yksinkertaistamaan ja yhtenäistämään toimintojaan. Maaseudun kehittäminen sekä alue- ja rakennepoliittikka on tarkoitus sovittaa yhteen nykyistä paremmalla tavalla. Keskusliitto pyrki vaikuttamaan elinkeino- ja aluelähtöisen toimeenpanon suuntaan korostaen pienten toimijoiden mukaan ottamista. Takeita hanketyön yksinkertaistamisesta ei vielä ole näköpiirissä. Tämä on seikka, joka on tuotu järjestön puolelta joka vaiheessa esille.

## Luonnonvara- ja ympäristöalan koulutuksen kehittäminen

Keskusliitto ja liitot palkitsivat keväällä työpäikällä tapahtuvan oppimisen esimerkkituloja, jotka oli valittu yhdessä alan oppilaitosten kanssa. Ammatillisen koulutuksen kehittämisessä juuri työelämälähtöisyys on eräs keskeisimmistä kehittämisalueista. Tässä suhteessa järjestön jäsenkunta on ollut kiitettävän aktiivinen tarjotessaan mahdollisuuksia työssäoppimiseen ja sen kehittämiseen.

MTK järjesti yhteistyössä Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n ja sen luonnonvara-aloilla työskentelevien jäsenliittojen kanssa alan koulusta käsittelevän seminaarin lokakuun lopulla.

Keskusliiton asiantuntijat seurasivat perusopetuksen tuntijaosta syntyneitä keskustelua. Käytännölläheisyyttä ja useimmille oppilaille välttämätöntä, oppiaineenakin mieluisaa, ”kädentaitoa ja itsetekemisen oppia” ei tuntijakovalmistelussa saatu perusopetukseen mahtumaan. Uudistus lykkääntyi ja valmistelu käynnistettiin toiseen

kertaan. Asiantuntijat osallistuivat myös tutkinto-toimikuntien ja koulutustoimikuntien työhön.

## Huoltovarmuutta ylläpitävä toiminta

Keskusliitto on huoltovarmuusorganisaation alkutuotantopoolin ”kotipesä”. Yhteistyössä liittojen ja erityisesti liittojen esittämien Aluevastaavien kanssa toteutettiin syksyllä ensimmäinen kattava elinkeinon kriittisiä kohtia hakeva kartotus. Maataloustuotantoa mitattiin samoilla mittareilla kuin maamme muitakin kriittisiä toimialoja. Aluevastaavat tekivät asiantuntevaa ja vaativaa arviointityötä. Menetelmän kehittäminen on varsin alussa, mutta siitä on toivottavasti tulossa yksi keino varautua nykyistä paremmin muiden muassa myrskytuhoihin, niin yksittäisillä tiloilla ja järjestössä, kuin myös kaupallisten toimijoiden ja viranomaiset keskuudessa.

## Muu keskeinen toiminta

Työvoimakysymyksistä vakavimman huomion saivat ihmiskauppasytökset ja -epäilyt, joita kohdistettiin myös maatalouteen. MTK painotti pelisääntöjen noudattamisen tärkeyttä, ja kehotti välttämään välitystoimintaa, jonka perimmäisistä toimintatavoista esimerkiksi niin sanotuissa lähtömaissa ei kyetä saamaan selvää. Yhteistoiminta alan työnantajajärjestön, erikoisjärjestöjen, viranomaisten ja erityisesti työvoimaa tarvitsevien yrittäjien kanssa onnistui työntekijöiden ja työnantajan oikeuksia tasapuolisesti huomioiden.

Yhteistoiminnassa Liittojen kanssa haettiin järjestöme edustajat vuodenvaihteessa 2011/12 nimettäviin TE-toimistokohtaisiin työllisyyden edistämistoimikuntiin. Jossain määrin on löydyttäessä viranomaisymmärrystä siihen, että nopea elinkeinon rakennemuutos edellyttää myös ammattitaitoisen työvoiman olemassaoloa ja saatavuutta.





# Sosiaali- ja veropolitiikka

*Hyvinvointia luonnosta*

## Avaintavoitteet

1. Kehitämme jäsenten sosiaalisia etuja vastaamaan heidän tarpeitaan
2. Edistämme jäsenten työhyvinvointia
3. Varmistamme, että viljelijöiden, metsänomistajien ja muiden maaseutuyrittäjien verotus ei muodostu raskaammaksi kuin muiden väestöryhmien, eikä verotus vaarana näiden elinkeinon harjoittajien kilpailukykyä sisämarkkinoilla

## Jäsenten sosiaalisten etujen kehittäminen

MTK esitti osana maaseututupoa, että ”hallitus perustaa työryhmän selvittämään kokonaisvaltaisesti maatalousyrittäjien ja maaseudun yrittäjien työhyvinvointia ja sen kehittämistä. Työryhmän tulee kartoittaa laaja-alaisesti maatalousyrittäjien hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja tehdä poikkihallinnollisia kehittämissuhteita. Eri-tyisen tärkeää on työterveyshuollon ja lomituksen kehittäminen hallitusohjelman mukaisesti. Työryhmän tulee myös tehdä ehdotuksia miten hyvinvointia kuormittavaa hallinnollista taakkaa voidaan vähentää ja kasvaviin osaamisvaatimuksiin vastata aikuiskoulutusmahdollisuuksia kehittämällä”. Hallitus päätti esitetyn työryhmän

perustamisesta marraskuun lopussa 2011.

MTK osallistui hallituksen käynnistämään syrjäytymistä, köyhyyttä ja terveysongelmia vähentävän poikkihallinnollisen toimenpideohjelman valmisteluun yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa. Työ käynnistyi vuoden 2011 lopussa.

MTK osallistui toimintavuonna tapaturmavaikutuksen kokonaisuudistuksen toisen vaiheen työskentelyyn, jossa tavoitteena on valmistella hallituksen esitys uudeksi työtapaturma- ja ammattitautilaiksi

## Jäsenten hyvinvoinnin edistäminen

Työhyvinvoinnin yhteiskunnallinen merkitys on lisääntynyt erityisesti työurien pidentämisen näkökulmasta. Väestön ikääntymisen myötä sosiaaliturvan rahoituksen kestävyys edellyttää nykyistä pidempiä työuria. MTK on pitänyt tärkeänä maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin kehittämistä. Työhyvinvoinnin edistämällä voidaan lisätä maaseudun yritysten taloudellista ja sosiaalista kestävyttä.

**Työhyvinvoinnin edistämällä voidaan lisätä maaseudun yritysten taloudellista ja sosiaalista kestävyttä.**

MTK nosti hallitusohjelmatavoitteiksi työhyvinvoinnin näkökulmasta erityisesti maatalousyrittäjien työterveyshuollon sekä lomituspalveluiden kehittämisen. Maaseudun yrittäjien hyvinvoinnin edistämiseksi saatiin hallitusohjelmaan muun muassa kirjaus työterveyshuollon tärkeydestä työurien pidentämisessä. Kirjauksessa todetaan, että: ”Työterveyshuollolla on tärkeä rooli työurien pidentämisessä. Siksi laadukkaana työterveyshuollon saatavuus on varmistettava ja työterveyshuoltoa on uudelleen suunnattava tukemaan nykyistä enemmän työurien pidentymistä. Työterveyshuollon kattavuutta, laatua ja vaikuttavuutta lisätään. Yrittäjien, maatalousyrittäjien ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työterveyshuoltoa on kehitettävä edelleen. Selvitetään mahdollisuudet edistää pienten työpaikkojen työterveydenpalvelujen hankintaa muodostamalla yhteisiä hankintaorganisaatioita. Työterveyshuollon kustannusten korvausjärjestelmä säilytetään nykyperusteisena.”

MTK sai kirjattua hallitusohjelmaan myös, että maatalouslomitustyöryhmän ehdotusten toteuttamista jatketaan taloudellisten mahdollisuuksien mukaan ja maatalousyrittäjien työterveyshuoltopalvelujen saatavuutta, kattavuutta ja vaikuttavuutta kehitetään.

Maatalousyrittäjien työssä jaksamisen tueksi tehtiin varhaisen välittämisen malli sekä toimintaohjeet kriisitilanteissa. MTK osallistui moniammatillisesti toteutettujen esitteiden sisältöjen suunnitteluun ja rahoittamiseen. Esitteitä jaettiin erilaisissa seminaareissa pidettyjen hyvinvointiluentojen yhteydessä.

MTK piti monin tavoin esillä lomituksen tärkeyttä maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämässä. Palvelusuunnitelmien laatiminen maataloille aloitettiin lomituksen paikallisyksiköissä. Palvelusuunnitelmat laadittiin

osana Melan työhyvinvointiohjelmaa ja Melan ohjeistuksen mukaisesti. MTK korosti eri yhteyksissä, että palvelusuunnitelmilla on suuri merkitys maatalojen yrittäjien ja lomahallinnon välisessä vuorovaikutuksessa sekä tilakohtaisten tarpeiden huomioimisessa. MTK vaikutti myös siihen, että lomituspalvelujen toimeenpanossa otetaan nykyistä paremmin huomioon lomituspalvelujen työhyvinvointia edistävä tehtävä ja turvataan palvelut tasavertaisesti koko maassa.

## Veropoliittinen edunvalvonta

### Kiinteistöverotus

Harvaanasutussa maassa, jossa käytännössä maa- ja metsätalousmaalla ei useinkaan ole tosiasiallista vaihtoehtoiskäyttöä, ei metsän eikä maatalousmaan kiinteistöverolle ole perusteita. Kiinteistöverotus on jo sinänsä veromuotona ongelmallinen, sillä siinä ei huomioida kiinteistön omistajan maksukykyä, ja vero kohdistuu näin ollen tuoton sijaan itse pääomaan. Kiinteistövero kohtelee myös eri omaisuuslajeja eri tavoin ja on siten epäoikeudenmukainen veromuoto.

Hallitusohjelmaneuvoittelussa MTK torjui kaikki esitykset kiinteistöveron laajentamisesta maa- ja metsätalousmaalle.

### Energian valmisteverotus

Maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautusta korotettiin vuoden 2011 alusta tulevien energian verotuksen kiristysten kompensoimiseksi. Kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön valmisteveron palautuksen korotusta maksetaan kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä sähköstä.

MTK onnistui maaseudun tupossa torjumaan uuden hallituksen hallitusohjelmassa olleen esityksen kevyen ja raskaan polttoöljyn ja sähkön valmisteveron palautukseen kohdistuvasta 20 miljoonan leikkauksesta vuoden 2014 alkuun saakka.

### Yhteismetsän verokanta

Yhteisetuoksien, kuten yhteismetsän, tuloveroprosentti määräytyy yhtenäisesti yhteisöjen



tuloveroprosentin kanssa tuloverolain mukaan. Yhteiseteuksiin sovellettava tuloveroprosentti on ollut yhtenäinen yhteisöverokannan kanssa. Hallitus esitti poikkeamista tästä lähtökohdasta eli yhteiseteuksien verotuksen kiristämistä nostamalla verokantaa 26 prosentista 30 prosenttiin.

Yhteismetsillä korjataan metsäomistuksen rakennetta pitkäjänteisesti ja ennaltaehkäistään metsätilojen pirstominen myös sukupolvenvaihdostilanteessa. MTK katsoi, että yhteiseteuksien verotusta ei olisi pitänyt miltei osin kiristää. Poiketen alkuperäisestä hallituksen esitysluonnoksesta yhteismetsien verokannaksi säädettiin 28 prosenttia esitetyn 30 prosentin asemesta.

## Määräaikainen puun myyntitulon osittainen verovapaus edelleen voimassa

Huojennuksen mukaan 1.4.2008–31.12.2009 tehtyjen kauppojen perusteella maksettavasta puun myyntitulosta saadaan 50 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2010 loppuun mennessä, ja 25 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä.

Ajalla 1.1.2010–31.12.2010 tehtyjen kauppojen perusteella maksettavasta puun myyntitulosta saadaan 25 %:n huojennus, jos tulo saadaan vuoden 2011 loppuun mennessä. Veronhuojennukseen ovat oikeutettuja luonnolliset henkilöt, kuolinpesät, verotusyhtymät ja yhteismetsät.





# Ympäristö- ja maapolitiikka

## *Viljellen ja varjellen*

### Avaintavoitteet

1. Vaikutamme maakunta- ja kuntakohtaiseen kaavoitukseen sekä lunastus- ja linjakorvauksiin sekä muuhun maankäyttöön
2. Vaikutamme ympäristönsuojelulain kokonaisuudistukseen ja siihen liittyviin ympäristölupaehtoihin sekä ympäristöhallinnon toimintaan
3. Käynnistämme järjestön uuden ympäristöohjelman toimeenpanon

### Maakunta- ja kuntakohtainen kaavoitus, lunastus- ja linjakorvaukset sekä muu maankäyttö

Ympäristöministeriö asetti vuoden lopulla seurantaryhmän maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisarviointia varten. Ryhmän tehtäväksi asetettiin seurata ja edistää lain arviointia sekä käsitellä eri tahoilla laadittavien selvitysten tuloksia ja niistä tehtäviä johtopäätöksiä.

Seurantaryhmässä on MTK:n edustus. Varsinainen työ siirtyi vuoden 2012 puolelle, ja MTK tulee tavoitteen mukaisesti kiinnittämään

huomiota maankäyttö- ja rakennuslain toimivuuden maankäytön ja rakentamisen ohjauksessa. Eryttäen esille nostettavina kysymyksinä voidaan todeta kaavoittamiseen liittyvät, maanomistajan näkökulmasta huonosti toimivat korvaussäännökset sekä rantarakentamisen poikkeusluvut, joista päättäminen tulisi kuulua kunnille, ei ELY-keskuksille.

MTK:n tavoitteena oli saada muutos lunastuslain korvaussäännökseen, jolloin lunastuskorvauksena maksettaisiin korkeimman käyvän arvon mukainen korvaus. Ruotsin malli, jossa lunastuskorvausta korotetaan 25 %:lla, voisi tulla

kyseeseen myös Suomessa. Lisäksi silloin, kun maanomistajan maalla harjoitetaan liiketoimintaa ja tätä tarkoitusta varten lunastetaan maa-alueita, maanomistajalle tulisi suorittaa osuus lunastajan liiketoiminnan tuloksesta. Lunastusvoitteet olivat esillä eri yhteyksissä ja ne esitettiin myös ympäristöministeri Niinistölle.

MTK edusti aktiivisesti maanomistajia vesilain, kaivoslain ja kalastuslain kokonaisuudistuksissa sekä maastoliikennelain uudistamisessa. MTK antoi neuvontaa ja oli toistuvasti yhteydessä päättäjiin kuntien rakennemalleja, yhteiskuntarakenteen eheyttämistä ja hajakakennusoikeuden heikentämistä koskevissa asioissa. Kaavoitusasiat ja muu kuntien maankäyttöpolitiikka työllistivät MTK:ta runsaasti.

## Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistus ja siihen liittyvät ympäristölupaehdot sekä ympäristöhallinnon toiminta

Vuoden lopulla käynnistyi ympäristönsuojelulain ja -asetuksen uudistamishanke. Hankkeen tarkoituksena on valmistella ympäristönsuojelulain uudistaminen, ottaen huomioon hallitusohjelman kokonaisuudistukselle asetamat tavoitteet sekä jo valmistunut selvitystyö. Hankkeessa on myös kyse teollisuuspäästödirektiivin toimeenpanosta.

MTK on mukana kokonaisuudistusta koordinoivassa ohjausryhmässä sekä projekti nelosessa, jonka tehtävänä on valmistella ympäristönsuojelulain ja muun keskeisen ympäristölainsäädännön vaikuttavuutta erityisesti lakien samanaikaisissa soveltamislanteissa. Projekti nelosen tehtäviin kuuluu myös valmistella lakien nykyistä parempaa keskinäistä yhteensovittamista sekä tehdä tarvittaessa ehdotuksia lakeihin tehtäviksi muutoksiksi. Samassa yhteydessä selvitetään hallitusohjelman mukaisesti mahdollisuus sisällyttää ympäristönsuojelulakiin luontoarvojen huomioon ottaminen. Tällä työllä on yhteys vuoden 2012 aikana alkavaan luonnonsuojelulain uudistamiseen.

Vuosi 2012 on keskeinen ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksen kannalta, sillä hankkeen

aikataulu on kunnianhimoinen IE-direktiivin täytäntöönpanosta johtuen. MTK kuitenkin aloitti hankkeeseen vaikuttamisen osallistumalla aktiivisesti eri työryhmien palavereihin, keskustelemalla jäsenten kanssa ympäristönsuojelulain ja -asetuksen ongelmakohtista sekä käynnistämällä yhteistyön muiden etujärjestöjen kanssa.

Ympäristöhallinnon toimintaan MTK vaikutti useissa työryhmissä, mm. Suomen luonnon monimuotoisuuden ja kestävä n käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman päivityksessä, jätealan yhteistyöryhmässä sekä loppuvuodesta nitraattiasetuksen uudistushankkeessa ja pohjavesien suojeluun liittyvän sääntelyn kehittämistä valmistelevassa työryhmässä.

## Järjestön uuden ympäristöohjelman toimeenpanon käynnistäminen

Uusi MTK:n ympäristöohjelma otettiin käyttöön vuoden alussa: Ohjelmasta tiedotettiin MTK:n liitoille sekä keskusjärjestön eri linjoille ja ryhmille. MTK jatkaa ohjelman toimeenpanoa toimi- ja luottamushenkilöiden sekä jäsenistömme suuntaan.

Ympäristöohjelman keskeisiä tavoitteita on maanomistusoikeuksien puolustaminen sekä ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen pääosin vapaaehtoisin toimin. Lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään tehokkaaseen ravinteiden ja jätteiden kierrätykseen sekä ilmastojen ja energiakysymyksiin. Veimme asioita eteenpäin yhteiskunnan eri tasoilla aina lainsäädäntöön ja tukipolitiikkaan vaikuttamisesta käytännön toteutukseen asti.

## Muu keskeinen toiminta

Maatalouden seuraavan ympäristötukikauden valmistelu alkoi kesällä 2011. Olemme mukana sekä ympäristötuen valmistelun pääryhmässä että erilaisia toimenpidekokonaisuuksia valmistelemissa alaryhmissä.

EU:n Itämeristrategian lippulaivanhanke Baltic Deal -hanke aloitti aktiivisen toimintansa vuoden

**Baltic Deal -hankkeen tavoitteena on auttaa viljelijöitä vähentämään tilan ravinnepestäjä ilman, että tuotanto tai kilpailukyky kärsii. Baltic Deal on EU:n Itämeristrategian lippulaivanhanke, jonka vastuullinen toteuttajataho MTK on.**

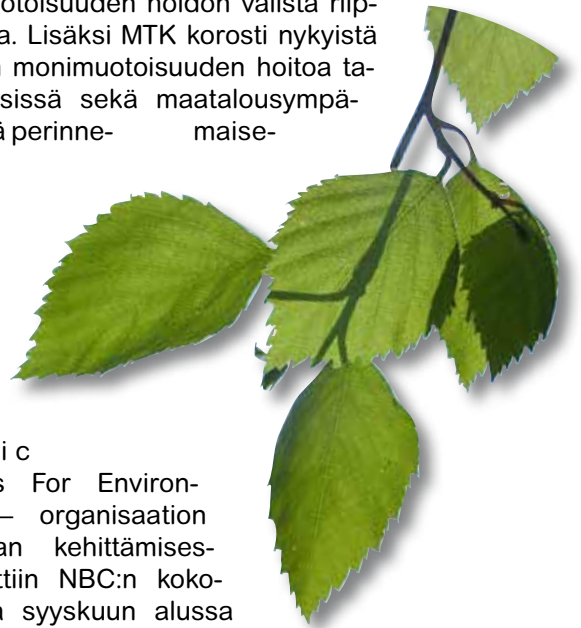
alussa. Suomessa MTK on hankkeen vastuullinen toteuttajataho. Hankkeen tavoitteena on parantaa edelleen Itämeren alueen neuvojien ja viljelijöiden osaamista maatalouden ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa ilman, että tilan tuotanto tai kilpailukyky kärsii.

Veimme tietoa maatalouden hyvistä ympäristökäytännöistä eteenpäin mm. MTK-Säätiön rahoittamassa Ympäristökuiskaaja-hankkeessa, jonka toimintaan osallistuttiin aktiivisesti. Lisäksi teimme yhteistyötä monien muiden neuvontahankkeiden kanssa ja olimme mukana neuvonta- ja tutkimushankkeiden ohjausryhmissä.

Itämeren viljelijöiden ympäristöpalkinto jaettiin kolmatta kertaa. WWF järjestää kilpailun maataloustuottajille yhdessä Itämeren alueen viljelijöiden ympäristöfoorumin, maanviljelijäjärjestöjen sekä Swedbankin kanssa. Suomessa MTK osallistui koko Itämeren alueen kilpailuun osallistuvan kansallisen voittajan, ”Vuoden viljelijän”, valintaan.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategian päivitys (2011–2020) laadittiin laajassa yhteistyössä ympäristöministeriössä. Strategian toimintaohjelman laatiminen käynnistyi vuoden lopulla. MTK painotti maan omistuksen ja hallintaoikeuden kunnioittamista

sekä maaseudun asutuksen ja luonnon monimuotoisuuden hoidon välistä riippuvuutta. Lisäksi MTK korosti nykyistä luonnon monimuotoisuuden hoitoa talousmetsissä sekä maatalousympäristöissä perinnetalouksien ylläpitämiseen.



BFFE  
(Baltic Farmers For Environment) – organisaation toiminnan kehittämiseksi sovittiin NBC:n kokouksessa syyskuun alussa Ruotsissa Sångå-Säbyssä. LRF, MTK, SLC ja LF sopivat, että Tanska (LF) ottaa vetovastuun organisaation toiminnasta seuraavana vuonna.





# Euroopan unionin politiikka ja kansainvälinen yhteistyö

*Kansainvälistä toimintaa.*

**Vuoden 2011 aikana keskitytään erityisesti seuraavien asioiden seurantaan ja niihin vaikuttamiseen**

1. Euroopan unionin rahoituskehysten, maatalous- ja rakennepolitiikan uudistaminen kaudelle 2014 – 2020
2. Eläinten kuljetusasetuksesta tehtävän selvityksen seuranta
3. Vaikuttaminen eläinten hyvinvointi- ja alkuperämerkkien valmisteluun
4. Metsiä koskevan vihreän kirjan viimeistely
5. EU:n ilmastostrategian valmistelu ja jäsenmaiden sitoutuminen energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden toteuttamiseen
6. EU2020-strategian toimeenpano
7. Mercosur-maiden kanssa käytävät vapaakauppaneuvottelut

## **MTK Brysselissä**

MTK:n, SLC:n ja Pellervo-Seuran yhteinen Brysselin toimisto täytti kertomusvuonna 20 vuotta. Laajalle kutsuvierasjoukolla järjestettiin tämän kunniaksi kesäkuussa juhlaseminaari- ja vastaanotto, jonka aiheena oli suomalainen ruoka. Seminaarin juhlapuhujana oli EU:n talouskomissaari

Olli Rehn. Samassa yhteydessä julkaistiin myös toimiston 20-vuotishistoriikki.

Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maa-seutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan unionissa. Brysselin toimisto seuraa aktiivisesti Euroopan unionin, sen yhteisen maatalouspolitiikan

sekä muille järjestön jäsenille tärkeiden asioiden kehitystä ja välittää näihin liittyvää tietoa kotimaahan. Aktiivinen toiminta EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuuskuntien järjestössä Copacogecassa sekä säännöllinen yhteydenpito EU:n eri toimielimiin ja muihin keskeisiin tahoihin Brysselissä ovat tärkeä osa toimiston toimintaa.

## **Euroopan unionin rahoituskahysten, maatalous- ja rakennepolitiikan uudistaminen kaudelle 2014 – 2020**

Kertomusvuonna poliittisessa toimintaympäristössä keskeisimpiä asioita olivat EU:n tulevan CAP2020-maatalouspolitiikkauudistuksen valmistelu, EU:n vuosia 2014–2020 koskeva rahoituskehys, EU-MERCOSUR-kauppaneuvottelut, G20-tason pyrkimykset maataloustuotteiden hintavaihtelujen pienentämiseen, maitoalaa koskevan EU-lainsäädännön valmistelu sekä kansainväliset ilmastoneuvottelut.

Edunvalvonnan keskeisimmät painopisteet vuonna 2011 liittyivät CAP2020-maatalousuudistukseen vaikuttamiseen. MTK pystyi vaikuttamaan eräiltä osin Euroopan parlamentin kesällä hyväksymään Albert Dessin CAP-mietintöön. Järjestö oli keväällä mukana toteuttamassa Dessin Suomen vierailua ja myös hänen avustajansa vieraili Suomessa erikseen MTK:n kutsumana.

Tiivistimme vaikuttamista EU:n parlamenttiin. Järjestön puheenjohtaja tapasi kaikki keskeiset CAP-uudistuksen raportoitijat ja toimiston työntekijät loivat uusia kontakteja parlamentin jäseniin sekä heidän avustajiinsa. Tapasimme myös komission edustajia säännöllisesti. Komissio julkaisi lokakuussa CAP-2020 asetusehdotuksensa, mihin kykenimme joiltain osin vaikuttamaan etukäteen, esimerkiksi turvemaiden kyntökieltoa koskevaan ehdotukseen. MTK myös tiedotti aktiivisesti uudistusesityksiin jääneistä ongelmakohdista. Näistä merkittävämät liittyivät komission ehdotuksiin maatalouspolitiikan niin sanotusta viherryttämisestä.

Komission antoi kesäkuussa esityksensä EU:n tulevasta rahoituskehyksestä. Esityksessä EU:n maatalouspolitiikan rahoitus jäädytettiin nykytasolle, joka vuoteen 2020 mennessä tarkoittaa merkittävää budjetin reaalista alenemista. MTK:n tavoitteena on ollut rahoituksen säilyttäminen reaalisesti nykytasolla.

Jatkoimme kertomusvuoden aikana toimistossa lyhyiden perehdyttämisjaksojen käytäntöä. Vuoden aikana muutaman viikon Brysselin perehdyttämisjaksoilla olivat edustajat Länsi-Suomen metsänomistajaliitosta, MTK-Satakunnasta sekä edustajia keskusliitosta.

Brysselin toimistossa vieraili entiseen tapaan lukuisia vierailijaryhmiä. Toimiston työntekijät pitivät alustuksia ja ajankohtaiskatsauksia myös monille muille Brysselissä vieraileville ryhmille.

Brysselin toimisto järjesti syyskuussa Strasbourgin perinteisen MTK:n johdon ja EU:n parlamentin suomalaisten jäsenten ja heidän avustajiensa tapaamisen. Joulukuun puolivälissä pidettiin perinteinen Tuomaan päivän vastaanotto, jonne kutsuttiin tärkeiden yhteistyötahojen ja tiedotusvälineiden edustajia.

Toimistossa tapahtui kertomusvuonna myös henkilöstövaihdoksia. Toimiston johtajana toiminut Tapio Kytölä siirtyi uusiin tehtäviin Suomen pysyvään EU-edustustoon ja Simo Tiainen aloitti toimiston johtajana 1.9.2011.

## **Toiminta EU:n tuottajajärjestö COPAssa**

MTK osallistui aktiivisesti EU:n tuottajajärjestön Copan toimintaan. MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila valittiin 7.4.2011 pidetyssä kokouksessa Copan varapuheenjohtajaksi. Copan puheenjohtajana toimii Saksan tuottajien puheenjohtaja Gerd Sonnleitner. Muut Copan varapuheenjohtajat tulevat Ranskasta, Puolasta, Hollannista, Irlannista ja Espanjasta. Puheenjohtajiston kausi on kaksivuotinen.

Copa edustaa 13 miljoonaa EU:n maanviljelijäperhettä ja toimii heidän äänitorvena EU:ssa. Copan kanssa yhdessä toimii EU:n maatalousosuuskuntien järjestö Cogeca, joka edustaa 38 000 osuuskuntaa. Suomesta Copan jäseniä ovat MTK ja ruotsinkielinen tuottajajärjestö SLC. Cogecassa jäsenenä on Pellervo-Seura.

COPAn johtokunta kokoontui kertomusvuonna kuusi kertaa. Johtokunnan kokouksia valmisteli kuukausittain kokoontuva politiikan koordinaatiokomitea (POCC), jonka kokouksiin Brysselin toimisto osallistui. Merkittävin osa Copan toiminnasta tapahtui Copacogecan yhteisissä työryhmissä. Pääsääntöisesti edustajat tuotekohtaisiin, tai niin sanottuihin horisontaalisiin työryhmiin, tulivat kotimaasta, mutta usein myös Brysselin

toimisto osallistui työryhmien työhön. Monet Copacogecan työryhmien kokouksista pidetään komission neuvoo-antavien työryhmien kokousten yhteydessä, jolloin edustajat voivat osallistua molempiin kokouksiin. Myös Brysselin toimisto osallistui komission neuvoo-antavien työryhmien kokouksiin.

Vuonna 2011 keskeisimpiä asioita COPAn edunvalvontatyössä olivat valmistautuminen CAP2020-maatalouspolitiikkauudistukseen, EU:n rahoituskehys vuosille 2014–2020 sekä alkutuottajan aseman parantaminen elintarvikkeketjussa. COPA-COGECA järjesti lokakuussa suuren EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuutta käsittelevän seminaarin. Lokakuussa maatalouskomissaari Dacian Ciolo vieraili Copacogecan johtokunnan ylimääräisessä kokouksessa esittelemässä komission tuoreet CAP2020-uudistusesitykset.

## Toiminta EU:n nuorten viljelijöiden järjestö Cejassa

Ceja on Euroopan Unionin jäsenmaiden nuorten viljelijöiden järjestö. Cejan tehtävänä on valvoa nuorten maatilayrittäjien etua EU:n päätöksenteossa ja edistää toimia, joilla nuoria kannustetaan ryhtymään maatilayrittäjiksi. Jäsenjärjestöt ovat mukana Cejan toiminnassa osallistumalla kokouksiin, työryhmiin ja seminaareihin sekä edustamalla Cejaa komission neuvoo-antavissa komiteoissa. Toimintavuonna Cejaan kuului 27 jäsenjärjestöä ja yksi tarkkailijajäsen yhteensä 22:sta EU:n jäsenmaasta.

Cejan puheenjohtajana toimi hollantilainen Joris Baecke. Varapuheenjohtajina toimivat slovenialainen Rok Sedminek, espanjalainen Jose Fernando Robles, ruotsalainen Ingrid Pettersson ja luxembourgilainen Laurent Frantz.

Ceja:n toiminnassa oli esillä erityisesti CAP:n tulevaisuus vuoden 2013 jälkeen. Maaseutunuorten edustajat osallistuivat CAP:n tulevaisuutta koskeviin seminaareihin sekä muihin Cejan järjestämiin tilaisuuksiin.

Cejan edustajat komission neuvoo-antaviin komiteoihin menivät uudestaan jakoon. Timo Kankaanpää valittiin Cejan edustajaksi viljojen, öljykasvien ja proteiinien komiteaan, Arne Lehonen luonnonmukaisentuotannon komiteaan ja Katri Similä naiset ja maaseutu komiteaan.

## Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitea ECOSOC (ETSK)

Talous- ja Sosiaalikomitean työn painopisteet ovat suurissa linjoissa seuranneet unionin poliittista agendaa. Työssä ovat painottuneet uusien työpaikkojen luominen, kestävä kehitys, vihreä kasvu sekä EU:n meneillään olevat suuret uudistukset: Eurooppa 2020-ohjelma, maatalous- ja koheesiopolitiikan uudistukset sekä monivuotinen uusi budjettikehys vuosille 2014 - 2020. Uusi Lissabonin sopimus luo nyt pohjan EU:n päätöksenteolle, jossa erityisesti Euroopan Parlamentin rooli on vahvistunut. MTK:n edustaja Seppo Kallio on työskennellyt erityisesti niissä sektorielimissä, jotka ovat käsitelleet maataloutta, maaseutua, metsää, ympäristöä, kalastusta, kauppaa, kehitystä, ulkosuhteita, energiaa, ilmastonmuutosta ja EU:n budjettikysymyksiä.

Kansainvälinen taloudellinen epävakaus ja muutamien Euro-maiden syvä kriisi on heijastunut luonnollisesti myös komitean arkeen. Kyseisten maiden järjestöedustajat ovat nostaneet esille maittensa ja jäsentensä ongelmia. Eurokriisi on heijastunut monella tavalla keskustelujen sisältöön ja poliittiseen yhteistyöhönsä. Komitea on korostanut talouskriisin nopeaa hoitoa, hyvää yhteistykyä sekä kaikilta vahvaa sitoutumista. Komitea on tehnyt kuluneen vuoden aikana useita EU:n talouskriisiä käsitteleviä lausuntoja. On selvää, että EU-maiden hallitusten erilaiset näemykset näkyvät myös järjestöjen mielipiteissä.

EU:n tulevan budjettikehysten valmistelu on ollut keskeinen valmistelukohde. On selvää, että talouskriisi vaikuttaa budjettipolitiikkaa tiukentavasti. Komitea on korostanut EU-budjetin varsin pientä osuutta EU-maiden talouksista. EU-budjetilla on kuitenkin ollut suuri merkitys EU:n peruspolitiikka-alueiden toiminnassa. Tulevan budjetin on jatkossa oltava riittävän suuri siten, että maatalous- ja koheesiopolitiikan uudistukset voidaan rahoittaa suunnitellulla tavalla. Komitea on korostanut kokonaisbudjetin kohtuullista tasoa, jotta ns. vanhat EU-politiikan alueet pystytään hoitamaan ja samalla varat riittävät uusien kehittämissäpolitiikkojen aloille kuten tutkimus ja innovaatio, vihreä kasvu, ulkosuhteet ja turvallisuus.

Maatalouspolitiikan keskiössä on ollut luonnollisesti YMP:n uudistaminen. Komitea on tehnyt jo aikaisemmin maatalousreformia koskevan valmistelevan lausunnon ja aloitti vuoden loppupuolella lakipakettia koskevan lausunnon valmistelun. Komitea tukee peruslinjoissaan Komission

linjauksia kuitenkin painottaen muutamia erityiskysymyksiä kuten epäedullisten maiden ja alueiden tarpeita, viherryttäminen ei saa tuoda lisääbyrokratiaa viljelijöille, tukipolitiikan virheet on oikaistava, maaseudun kehittämiseen on oltava riittävät resurssit, viljelijöiden asemaa on vahvistettava ruokaketjussa ja YMP:n toimintaa on vihdoin yksinkertaistettava. On syytä korostaa, että Talous- ja sosiaalikomitean suuri enemmistö tukee EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa ja näkee sen välttämättömäksi ruokaturvan ja viljelijöiden aseman turvaamiseksi.

Kauppapolitiikassa komitea on seurannut WTO-neuvottelujen heikkoa etenemistä ja pitää sitä valitettavana, koska EU on tehnyt omat kotiläksynsä, mutta monet muut maat eivät ole olleet valmiita kompromisseihin. Talous- ja finanssivaikeudet ovat osaltaan häirinneet tätä prosessia. Komitea näkee hyvänä asian, että Venäjä on vihdoin tulossa WTO:n jäseneksi. EU uskoo tämän parantavan kaupankäyntiä ja tuovan lisää stabiiliteettia EU-Venäjä-suhteisiin. Komitea on kiinnittänyt huomiota EU:n tekeillä oleviin kahdenvälisiin kauppasopimuksiin, joita on tehtävä nyt, kun monenvälinen kauppajärjestelmä on vaikeuksissa. On syytä korostaa, että kahdenvälisten sopimusten tekemisessä on samoja ongelmia herkillä teollisuuden ja myös maatalouden alalla. Komitea pitää tärkeänä, että kauppasuhteita ja yhteistyötä kehitetään kehitysmaiden kanssa.

Ruokaturva on ollut komitean työssä korkealla prioriteetilla. ETSK järjesti toukokuussa ruokaturvakonferenssin yhteistyössä EU:n Komission ja FAO:n kanssa. Konferenssi valmisti poliittisia tavoitteita ruokaturvan vahvistamiseksi kansainvälisen politiikan eri alueilla. Suositukset jaettiin sekä G20-maatalousministereille että muille keskeisille toimijoille.

Talous- ja sosiaalikomitea tuki uuden viljelijöiden maailmanjärjestön, WFO:n perustamista. Komitealla oli edustaja Etelä-Afrikassa pidetyssä kokouksessa, jossa ETSK antoi vahvan tuen viljelijöiden kansainväliselle yhteistyölle ja sen suurelle merkitykselle myös ruokaturvan näkökulmasta.

Komitea toimi aktiivisesti myös kansainvälisen ilmastopoliittisen jatkamiseksi. Samalla komitea painotti kaikkien maiden sitoutumista uuteen sopimukseen. Kyseisessä yhteistyössä on jatkossa oltava kansalaisjärjestöillä merkittävä rooli, jotta sopimuksen tietoisuutta ja viestintää voidaan laajentaa. Metsien positiivista roolia ko. sopimuksessa tulisi vahvistaa.

Komitea on vaatinut kalastuspolitiikalta yleisesti pitkäjänteisyyttä ja kestäviä periaatteita. Itämeren lohenkalastuksen lausunnossa ETSK korosti kaikkien maiden sitoutumista sovittuun säätelyyn sekä lohijokien kalakannan turvaamista ja elvyttämistä, millä voidaan turvata kestävä kalastus ja kalastajien elinkeinotoiminta pitkällä aikavälillä.

Talous- ja sosiaalikomitean ulkosuhdetoiminta on laajaa tärkeiden EU-kumppanien kanssa. Yhteistyöelimiä on Etelä-Amerikan, Välimeren maiden, Kiinan, Intian, Afrikan ja ACP-maiden kanssa, Japanin ja Trans-Atlantin maiden kanssa. Merkittäviä kehittämisalueita ovat myös pohjoinen ulottuvuus, Itämeren alueen yhteistyö sekä EU – Venäjä -yhteistyön vakiintuminen viralliseksi osaksi komitean työtä. Laajenemispainopiste on Balkanin maissa, joista EU-Kroatia yhteistyötoimintakomitea on käsitellyt maan tuloa EU:n jäseneksi ja sen merkitystä molemmille osapuolille. Lisäksi vuoden lopulla perustettiin yhteistyötoimintakomitea EU:n ja Islannin välille, jossa ovat esillä erityisesti kalastus- ja maatalouspolitiikka.

ETSK:n puheenjohtaja Staffan Nilsson teki työvierailun Suomeen elokuussa. Hän tapasi Suomen vastaavan instituution Talousneuvoston suomalaisjäseniä, Eurooppaministeri Alexander Stubbin, maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen sekä Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoman. Lisäksi Nilsson tapasi puheenjohtaja Juha Marttilan johdolla keskeisiä maatalouspolitiikan asiantuntijoita Kettulan seminaarissa, jossa käsiteltiin EU:n yhteisen maatalouspolitiikan YMP:n uudistusta ja siihen läheisesti liittyvää tulevaa monivuotista budjettikehystä vuosille 2014–2020. Vierailun päätteeksi puheenjohtaja Nilsson tapasi suomalaiskollegojensa kanssa Tasavallan Presidentti Tarja Halosen Kultarannassa.

Suomalaisten metsävaikuttajien nk. Metsäverkosto on kokoontunut jo vuosia useimmiten Talous- ja sosiaalikomitean tiloissa. MTK:n komitea-edustaja on pitänyt tätä hyödyllisenä prosessina, joka palvelee hyvin suomalaista metsäedunvalvontaa Brysselissä. Metsäverkostoa on hoidettu yhteistyössä MEP Riikka Mannerin, Pohjoismaiden metsäedustajan Satu Lantiaisen ja MTK:n Brysselin toimiston kanssa.

MTK pitää erittäin tärkeänä, että Talous- ja sosiaalikomitean työssä pidetään tiivistä yhteyttä Brysselin eri instituutioihin ja maan edustajiin siellä. Lisäksi toiminnassa on haluttu pitää yllä jatkuva yhteistyö muiden komiteassa toimivien suomalaisten järjestöjen kanssa; SAK, STTK,



AKAVA, EK, KKK, SY ja Kuluttajat. Kesäkuussa Suomen maatalouden ja osuustoiminnan toimiston 20-vuotisjuhlaseminaari ja vastaanotto pidettiin ETSK:n tiloissa. Komitean yksi tavoite on luoda järjestöille toimintaedellytyksiä ja toimia kansalaisyhteiskunnan kohtaamisfoorumina.

## NBC:n toiminta

Pohjolan Talonpoikaisjärjestöjen Keskusneuvosto, NBC:n toiminnassa ovat mukana kaikki Pohjolan viljelijä- ja osuustoimintajärjestöt. Suomesta ovat mukana MTK, SLC ja Pellervo. Suomen NBC-osastoa on johtanut MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila. Suomen osaston johtokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Osaston sihteerinä on toiminut Titta Almiola ja pääsihteerinä Seppo Kallio. Hän on niin ikään NBC:n työvaliokunnan suomalaisjäsen.

Vuoden aikana NBC:n työvaliokunta kokoontui neljä kertaa. Työvaliokunta on koordinoitunut yhteistoimintaa ja valmistellut viime kesänä pidetyn Laajennetun Presidiumin kokouksen Ruotsin viljelijäjärjestön LRF:n koulutuskeskuksessa Sångå-Såbyssä 31.8 - 2.9.2011. Presidium päätti Ruotsin puheenjohtajakauden 2009 - 2011.

NBC:n yleiskokous käsitteli maatalouspolitiikan ajankohtaisia aiheita mm. ylituotannosta alituantoon – haasteita viljelijöille ja yhteiskunnalle, miten viljelijä käsittelee markkinasignaaleja, kohti hiilivapaata maataloutta, resurssien hyödyntäminen ruokaketjussa ja maaresurssien käyttö. Maailman muutos on aiheuttanut paljon uusia haasteita Pohjolan viljelijöille, joka on luonut tarvetta myös voimistuvaan pohjoismaiseen yhteistyöhön. Lisäksi isäntämaa Ruotsi esitteli järjestön uuden elintarvike- ja energiastrategian. Muita aiheita olivat ruokaketjun voimasuhteet, EU:n maatalouspolitiikan ja budjetin tulevaisuus, Itämeri-yhteistyö BFFE:n (Itämeren viljelijöiden ympäristöfoorumi) ja Baltic Dealin puitteissa.

Järjestöllisenä asiana oli uuden kansainvälisen viljelijäjärjestön WFO:n (World Farmers' Organisation) perustaminen, jossa NBC-maat ovat toimineet tiiviissä yhteistyössä EU:n viljelijäjärjestön COPA:n, sekä mm. USA:n, Kanadan ja Japanin järjestöjen kanssa. NBC päätti asettaa oman ehdokkaansa Norges Bondelagin varapuheenjohtajan Berit Hundalan.

Toimintavuoden aikana useat NBC-työryhmät ovat pitäneet yhteyttä. Petoeläintyöryhmä käsittelee muuttolintujen vahinkoja maataloudelle.

Ryhmän ehdotuksen pohjalta NBC lähetti julkilausuman Pohjoismaiden Ministerineuvostolle jatkokäsittelyä ja toimenpiteitä varten. NBC:n työvaliokunta on toivonut parempaa koordinaatiota ja tiiviimpää työryhmien kokoontumista tulevaisuudessa.

Laajennettu Presidium valitsi uudeksi NBC:n puheenjohtajaksi Tanskan järjestön LF:n puheenjohtajan Nils Jörgen Pedersenin sekä pääsihteeriksi johtaja Jan Laustsenin. Kokouksessa hyväksyttiin uusi työohjelma vv. 2011 - 2013, jossa keskeisiä teemoja ovat mm. viljelijät ruokaketjussa, maatalouden uudet mahdollisuudet, ilmasto- ja energiapolitiikka, kansainvälinen kauppa ja WTO, G 20 - raaka-ainepolitiikka ja ruokaturva, maailmantalous ja tuleva rahoituspolitiikka, WFO, Baltic Farmers' Forum on Environment ja Tanskan EU-puheenjohtajuus alkuvuonna 2012.

Presidiumin kokouksessa nykyinen puheenjohtaja Helena Jonsson ja pääsihteerit Peter Lundberg jakoivat NBC:n kulttuuripalkinnon Virserum konsthall-instituutiolle, joka on edistänyt johdonmukaisesti talonpoikaiskulttuuria Ruotsissa. Lisäksi NBC:n historiikki esiteltiin lyhyesti ja jaettiin NBC-Presidiumin osanottajille. Presidium esitti toiveen, että historiikkia jaetaan mahdollisimman laajasti eri organisaatioille kaikissa Pohjoismaissa.

NBC-järjestöt ovat sitoutuneet yhteiseen toimintaan nyt selkeästi vahvemmin, kun maailman muutokset ovat tuoneet entistä enemmän yhteisiä haasteita ja mahdollisuuksia Pohjolan talonpojille ja heidän järjestöilleen. Sångå-Såbyn kokouksen poliittisesti vahva sisältö sai kiitoksia kokousosanottajilta. Lisäksi sosiaalinen yhdessäolo on myös tärkeä osa NBC:n työtä ja tavoitteita.

NBC:n normaali Presidiumin kokous pidetään loppukesästä 2012 Suomessa.

## WFO maailmanjärjestö perustettiin

Maanviljelijöiden maailmanjärjestö IFAP ajautui vararikoon syksyllä 2010 ja lopetti toimintansa ulkopuolisen rahoituksen päättyessä. Samalla lähtivät käyntiin uuden maatalousjärjestön perustamissuunnitelmat.

Uusi järjestö, World Farmers' Organisation, piti ensimmäisen yleiskokouksensa syyskuussa 2011 Etelä-Afrikassa. MTK:ta kokouksessa

edustivat Kati Partanen ja Seppo Kallio. Uusi järjestö sai kokouksessa säännöt ja sille valittiin ensimmäinen hallitus.

Järjestön ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Robert Carlson USA:sta. Hallitukseen afrikkalaisten viljelijöiden edustajaksi valittiin Jervis Zimba Sambiaasta, aasialaisten edustajaksi Akira Banzai Japanista, pohjoisamerikkalaisten edustajaksi Ron Bonnett Kanadasta ja eurooppalaisten edustajaksi Berit Hundåla Norjasta.

Syksy aikana hallitus valitsi järjestölle toiminnanjohtajan sekä perusti kahden hengen konttorin Rooman italialaisen tuottajajärjestön, Coldiretтин, yhteyteen. Varsinaisesti toimisto aloittaa työnsä kevään 2012 aikana.

## Toiminta kehityshankeorganisaatio AgriCordissa

MTK on ollut mukana kehitysmaiden tuottajajärjestöjä vahvistavan AgriCordin toiminnassa vuodesta 2007 lähtien. AgriCord on kehityshankkeita tekevien viljelijäjärjestöjen katto-organisaatio, jossa on jäseniä yhdestätoista eri maasta. MTK koordinoi AgriCordin välittämiä kehityshankkeita ja on mukana AgriCordin hallitustyössä. MTK:n edustajaksi AgriCordin hallitukseen nimitettiin johtaja Seppo Kallio. Suomen Ulkoasiainministeriö tukee AgriCordin toimintaa ja AgriCordin toimistossa Belgiassa työskentelee suomalainen asiantuntija, jonka tehtäviin kuuluu mm. Suomen Ulkoasiainministeriön tukemien hankkeiden suunnittelu.



Toimintavuoden 2011 aikana MTK/AgriCord toteutti viisi vuoden mittaista hanketta sekä käynnisti edellisten lisäksi viisi uutta Ulkoasiainministeriön rahoittamaa hanketta neljässä kehitysmaassa. MTK:n asiantuntijatuki kehitysmaissa perustuu kysyntään. Tuki ohjataan toimintaan, joka parantaa ruokaturvaa sekä kestäväää tuotantoa maa- ja metsätaloudessa, lisää viljelijäperheiden tuloja ja kehittää heidän järjestöjensä. Huomiota kiinnitetään naisten asemaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön. Vuonna 2011 tuettiin esimerkiksi teenviljelijöiden, maidontuottajien sekä metsänomistajien organisaatioita.

MTK:n koordinoimat kehitysyhteistyöhankkeet toteutetaan kummiyhteistyönä, jossa toteutuksesta vastaavat MTK:n jäsenyhdistykset. Kainuun maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus tuki Kilimanjaron juurella toimivan tansanialaisen naisten maito-osuuskunnan toimintaa ja Ylä-Savon ja Kyyjärven metsänhoitoyhdistykset tukivat metsänomistajayhdistysten kehittämistä Vietnamin ja Etiopiassa. Osana ohjelmaa MTK lähetti myös järjestyksessä jo toisen suomalaisen kenttäneuvonantajan vuodeksi avustamaan Himalajan teenviljelijöiden osuuskuntia Nepalissa.

Vuoden 2011 aikana toiminta on vahvistunut, kun MTK:ssa on toiminut päätoiminen kehitysyhteistyökoordinaattori. Syksyllä 2011 valmisteltiin uutta hankerahoituskokonaisuutta tulevalle hallituskaudelle samalla kun MTK oli mukana uuden kehityspoliittisen toimenpideohjelman valmistelussa. MTK:n pyrkimyksenä on vahvistaa ja laajentaa suomalaisten viljelijöiden ja metsänomistajien (naisten, miesten ja nuorten) tietoisuutta ja osallistumista suoraan hanketoimintaan kehitysmaissa.





# Viestintä ja järjestökoulutus

*Viestinnän voimaa.*

## Avaintavoitteet

1. Tehostamme kuluttajaviestintää
2. Kehitämme järjestön sähköistä viestintää, yhteisiä viestintäkäytäntöjä ja viestinnän työkaluja
3. Tuemme MTK:n kuluttajatyötä
4. Kehitämme järjestökoulutuksen kokonaiskoordinoitua

## Kuluttajaviestinnän tehostaminen

Viestintä oli mukana useissa eri toimialojen viestintäverkostoissa ja yhteisissä viestintähankkeissa. Viestintä järjesti kymmeniä tiedotus- ja taustoitustilaisuuksia median kanssa eri teemoista.

MTK viesti aktiivisesti maatalouden ja maaseutuyrittäjyyden ajankohtaisista edunvalvonnan ja kuluttajatyön asioista. Näitä olivat mm. maatalouden eri tuotantosuuntien markkina- ja kannattavuustilanne, CAP-uudistuksen valmistelu, kaupan vahvistunut ja tuottajan heikentynyt asema elintarvikeketjussa, ruuan kotimaisuus ja alkuperä, tuotannon vastuullisuusasiat,

sesonginmukaisten raaka-aineiden saatavuus ja kysyntä sekä maaseutumatkailun ajankohtaiset asiat. Viestinnässä tuotiin aktiivisesti esille kotimaisen tuotannon ja maaseutuyrittäjyyden kilpailutekijät ja taloudellinen merkitys.

Järjestö viesti aktiivisesti puumarkkinatilanteesta ja muista metsätalouden ja -politiikan ajankohtaisista asioista sekä tiedotti jäsenilleen puukauppakartellin korvausvaatimusasioista. Viestintä teki kaksi uutta metsätaloudesta kertovaa esitettä: suomenkielisen Minun metsäni - perustietoa metsänomistajalle sekä englanninkielisen Private Forestry in Finland. Suunnitelimme metsänomistajaorganisaation yhtenäistä Metsänomistajat -brändiä ja pilotoimme sitä mm.

Farmari-näyttelyssä ja avaamalla metsanomistajat.fi -verkkosivun. Viestintä osallistui aktiivisesti metsäalan toimijoiden yhteisen Metsä Puhuu -nuorisoviestintähankkeen suunnitteluun. Hankkeen tarkoitus on nostaa alan arvostusta ja houkuttaa nuoria metsäalan ammatteihin.

MTK otti julkisuudessa kantaa ajankohtaisiin ympäristöasioihin ja viesti maa- ja metsätalouden ympäristövastuusta ja hyvistä käytännöistä.

## Järjestön sähköisen viestintän, yhteisten viestintäkäytäntöjen ja viestinnän työkalujen kehittäminen

Viestintä kehitti yhdessä asiantuntijoiden kanssa MTK.fi ja Reppu -sivuille uuden konseptin, rakenteen ja visuaalisen ilmeen. Uudistuksen keskeinen tavoite on tuoda MTK:n tavoitteet, toiminta ja palvelut selkeämmin esiin keskeisille kohde-

ryhmille: jäsenille, jäsenyyttä harkitseville ja suurelle yleisölle.

Kehitystyötä tehtiin työpajoissa yhdessä Sininen Meteoritti -konsulttiyrityksen kanssa. Käytännön uudistustyö aloitettiin loppuvuonna 2011. Uusi sivusto on tarkoitus avata toukokuussa 2012.



Metsänomistajaorganisaation uutiskirje Metsä uutiset julkaistiin sähköisenä uutiskirjeenä. Metsänhoitoyhdistysten viestintävastaaville järjestettiin viestintä- ja lehdentekokoulutusta ja ideoitiin yhteisiä viestintäkäytäntöjä. Viestintä selvitti uuden helppokäyttöisen sähköisen uutiskirjepalvelun hankintaa koko järjestön käyttöön. Facebook ja Twitter vakiinnuttivat paikkansa MTK:n ulkoisen viestinnän ja vuorovaikutuksen välineinä.

## MTK:n kuluttajatyön tukeminen

Viestintä oli aktiivisesti mukana järjestön kuluttajatyön suunnittelussa ja toteutuksessa.

Viestintä koordinoi 5.4.2011 pidetyn kampanjapäivän ruuan parempien alkuperämerkintöjen ja kotimaisen ruuan puolesta yhdessä maataloustuottajain liittojen ja yhdistysten kanssa. Tapahtuma järjestettiin yhteensä 59 suuren kaupan edustalla ympäri Suomen. Tapahtumissa kerättiin nimiä adressiin parempien ruuan alkuperämerkintöjen puolesta sekä jaettiin suuren laseja, jotta alkuperämerkinnät löytyisivät elintarvikkeista paremmin. Tapahtumia varten tuotettiin flyeri kotimaisen ruuan eduista ja kotimaisuusmerkinnöistä. Alkuperämerkintäadressi keräsi yli 10 000 allekirjoitusta ja asia sai runsaasti mediahuomiota. MTK:n liitot ja yhdistykset toimittivat kaupalle ja teollisuudelle vetoa ruuan alkuperän paremman merkitsemisen puolesta. MTK vaati julkisuudessa parempia merkintöjä myös yhdessä Kuluttajaliiton kanssa. Joulun alla kotimaisuusmerkintöjä ja ruuan alkuperän tarkistamista kampanjoitiin lehti-ilmoituksin.

MTK järjesti elokuussa uuden kotimaisen lähi- ja luomuruuan Herkkujen Suomi -tapahtuman Helsingin Rautatientorilla. Kaksipäiväiseen tapahtumaan osallistui yli sata yritystä ja näytteilleasettajan lisäksi 11 eri maakunnasta. Yhdessä olutjuhla Syystoberin kanssa järjestetty tapahtuma keräsi kahden päivän aikana 58 000 kävijää ja runsaasti positiivista mediahuomiota. Tapahtuma edesauttoi osaltaan pienten elintarvikeyritysten näkyvyyttä ja markkinointimahdollisuuksia sekä ruuan alkuperäkeskustelua. MTK osallistui useisiin messu- ja näyttelytapahtumiin: mm. Educa messuille, Suomi Areenaan, Farmari-näyttelyyn, KoneAgriaan sekä Metsämessuille.

Viestintä osallistui aktiivisesti kestävä metsätalouden PEFC-metsäsertifikaatin viestinnän ja markkinoinnin suunnitteluun.

Olimme mukana suunnittelemassa järjestön kuluttajatyön kampanjat ja toimet vuodelle 2012. Lähetimme järjestön kuluttajatyöryhmän valmistelemalla toimenpidesuunnitelman kommentoitavaksi liitoille ja yhdistyksille.

## Järjestökoulutuksen kokonaiskoordinoinnin kehittäminen

Järjestökoulutuksen vuosi oli erittäin tiivis ja monimuotoinen. Koulutuksiin osallistui yli 2200 henkeä, kaikkiaan 110 tilaisuudessa. Toiminnan painopisteet olivat erilaisissa järjestön sisäisissä seminaareissa, järjestökurseissa sekä oppilaitosyhteistyössä. Järjestökoulutus kehitti uutta sisältöä Moodle -verkkokoulutusympäristöön.

Järjestökoulutus suunnitteli ja toteutti järjestön toiminnan kehittämistä valmistelleet neljä aluekohtaista liittovaikuttajaseminaaria syksyn 2011 aikana. Kehittämistyö jatkui kevään 2012 Forumtyöpajoissa.

yleisölle päivittäin vaihtuva kysely ja arvonta vastanneiden kesken joka päivä kuukauden ajan. Eduskuntaan valituille kansanedustajille tehtiin tiivis tietopaketti maa- ja metsätalousasioista.

## Muu keskeinen toiminta

MTK nosti kevään 2011 eduskuntavaalien alla sekä hallitusneuvottelujen aikana julkiseen keskusteluun hallitusohjelmatavoitteensa ”Vihreä kasvu tulee maalta” -otsikon alla. Järjestö teki vaalien alla ehdokkaille vaaliesitteen. Jäseniä varten viestintä suunnitteli vaaliverkkosivut, joiden tähtäimenä oli esitellä MTK:n tukemia ehdokkaita ja aktivoida jäsenistöä äänestämään. MTK lähetti maaseutuaiheisen vaalikyselyn kaikille ehdokkaille. Kyselyn vastaukset julkaistiin järjestön vaalisivuilla. Sivuilla järjestettiin myös suurelle



## MTK:n järjestökoulutuksen toiminta vuonna 2011

Vuosi 2011	Koulutuspäivien lukumäärä yht.	Seminaarit	Järjestökurssit	Verkkokurssit	Muut
Kevätkausi	101	32	43	-	11
Syyskausi	70	31	39	-	0
<b>Yhteensä</b>	<b>171</b>	<b>63</b>	<b>82</b>	<b>42</b>	<b>11</b>

Vuosi 2011	Osanottajien lukumäärä yht.	Seminaarit	Järjestökurssit	Verkkokurssit	Muut
Kevätkausi	2 211	370	595	1 000	246
Syyskausi	1 370	920	450	180	0
<b>Yhteensä</b>	<b>3 581</b>	<b>1 290</b>	<b>1 045</b>	<b>1 180</b>	<b>246</b>

MTK:n oppilaitosyhteistyö	Seminaaripäivät	Osanottajat
AMK - syksy 2011	10	80
SAMPISA + FORSTI	2	100
AMK - kevät 2011	20	220
<b>Yhteensä</b>	<b>32</b>	<b>400</b>



# Järjestötoiminta

*Motivoiva yhteisö*

## Avaintavoitteet

1. Pyrimme tyytyväiseen jäsenkuntaan ja tehokkaaseen järjestöön
2. Vahvistamme jäsenyyttä

## Tyytyväiset jäsenet ja tehokas järjestö

MTK vaikutti hallitusohjelmaneuvoitteluihin ja budjettiesitykseen järjestämällä kesäkuussa mielenilmauksen Säätytalon edessä ja lokakuussa Eduskuntatalon edessä. Kevään eduskunta-vaaleissa MTK piti esillä Vihreä kasvu maalta -ohjelmaa. Maaseutunuoret tapasivat vuoden aikana aktiivisesti yhteiskunnan päättäjiä sekä sidosryhmiä. Myös naistyöryhmä tapasi kansanedustajia.

Järjestö neuvotteli uusia jäsenetuja. Teboilin kanssa allekirjoitettiin sopimus yrityskortista, jolla MTK:n jäsenet saavat alennusta sekä neuvoteltiin alennus polttoöljyn hintaan. Myös konevuokraamo Ramirentin kanssa aloitettiin jäsenetuyhteistyö. St1:n kanssa sovittiin Shell Private Card -yksityiskortin käyttöönotosta.

Käynnistimme uuden jäsenrekisterin sisäänajon. Jäsenrekisteriohjelmaan tehtiin vuoden aikana parannuksia kentältä saadun palautteen pohjalta.

MTK selvitti jäsenten tyytyväisyyttä kyselyllä, joka lähetettiin runsaalle 6000 jäsenelle. Kyselyllä kerättiin myös näkemyksiä järjestön toiminnan kehittämisen pohjaksi. Vaikka jäsenten arviot ovat lähes kautta linjan parantuneet kaksi vuotta sitten tehtyyn kyselyyn verrattuna, kehittämistyötä riittää vielä. Useimmat toiminnan parannusehdotukset liittyvät edunvalvonta-asioihin, tiedotukseen ja järjestön näkyvyyteen. MTK:n tarjoamista jäsenpalveluista hyödyllisimpänä pidetään ajankohtaistietoa (mm. jäsenkirje postitse, MTK-Viesti ja liittojen liite sekä sähköposti). Lähes yhtä hyödyllisiksi koetaan yhteistyökumppaneiden tarjoamat jäsenedut, jäsentilaisuudet ja koulutus sekä neuvonta- ja asiantuntijapalvelut.

## Jäsenyyden vahvistaminen

MTK:n jäsenristeilymatkalla käsiteltiin järjestön ajankohtaisasioita ja organisaation kehittämistä. Jäsenristeily MTK:n Uudet tuulet suuntautui Tallinnaan ja sille osallistui yli 200 jäsentä.

Naistyöryhmä, SLC:n naisvaliokunta ja maa- ja kotitalousnaisten edustajat tapasivat naiskansanedustajia ajankohtaisten maa- ja metsätalousaiheiden merkeissä ja naisten toiminnan perusteita sekä tehtäviä pohdittiin naistyöryhmän kehittämisseminaarissa. Työryhmän puheenjohtaja Ilona Alhoniemi osallistui Copan naisten komitean kokouksiin ja hankasalmelaisemäntien käsityöosuuskunta osallistui Copan järjestämään naisten innovaatiokilpailuun nimeltään ”Elämän värit”. Osuuskunta sai kilpailussa kunniapalkinnon.

Metsänomistajanaisten jaos kannusti alueellisiin metsänomistajanaisten tapaamisiin. Jaos oli myös osassa tapaamisissa yhtenä järjestäjätahona metsänomistajien liiton ja metsänhoitoyhdistysten kanssa. Metsänomistajanaisten jaos tapasi MTK:n metsäjohtokunnan sekä Suomen Yrittäjänäisten toiminnanjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan menneen vuoden aikana.

Teimme jäsenhankintaa yhdessä tuottajaliittojen ja metsänomistajaliittojen kanssa eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Erityisen hyvin onnistuivat ne tapahtumat metsäjäsenhankinnassa, joissa oltiin Metsänomistajat-brändin alla metsänomistajien liittojen ja metsänhoitoyhdistysten kanssa samalla osastolla.

## MTK-Viesti

MTK:n järjestölehti, MTK-Viesti, ilmestyi kahdeksan kertaa. Lehden painosmäärä oli 7 500 kpl. Maaliskuussa ja lokakuussa ilmestyivät jäsenlehdet (nro 2 ja 6), jotka jaettiin kaikkiin jäsentalouksiin. Ensimmäisessä jäsenlehdessä esiteltiin jäsenetuja ja edellisen vuoden saavutuksia eri sektoreilla. Toisessa jäsenlehdessä oli erityisesti maaseutunuorten asiaa. Jäsenlehtien painos oli yli 70 000 kpl.

Maaliskuun lehden välissä oli kuudennen keran MTK-liittojen oman alueensa jäsenille jakama 4-sivuinen liite. Liitoista 13 teki oman liitteen. Metsäjäsenille tehtiin oma liite. Tällä liitteellä varustettua lehteä jaettiin vuoden mittaan messuilla ja muissa tilaisuuksissa.

Lehden teemoja olivat järjestöasioiden lisäksi tuki- ja markkina-asiat, sosiaalipolitiikka,

metsä-, maaseutuyrittäjyys- ja ympäristöasiat sekä ruoka.

Lehdessä oli asiantuntijakirjoitusten ja -haastattelujen lisäksi kirjoituksia maataloustuottajien liitoista ja yhdistyksistä sekä metsänomistajien liitoista. Lehden vakiopalstoja olivat: puheenjohtajan puheenvuoro, Brysselin kuulumisia, pääkirjoitus ja Miina-pakina.

Johtoryhmän syksyllä 2010 asettama lehden kehittämistyöryhmä sai esityksensä valmiiksi elokuussa. Työryhmä esitti, että vuonna 2012 tehtäisiin näytenumero, joka ilmestyisi liittokokousta ennen. Se olisi sekä ulkoasultaan että sisällöltään uudistettu. Vuoden 2012 aikana ilmestyisi normaalisti kahdeksan numeroa: nrot 1, 3, 5, 7 ja 8 luottamushenkilöille, nrot 2 ja 6 kaikkiin jäsentalouksiin, nro 4 uudistetussa muodossa kaikkiin jäsentalouksiin. Tilausmaksut perittäisiin entiseen tapaan vuonna 2012. Johtokunta käsiteli esityksiä ja piti niitä oikeasuuntaisina.

## Oikeusturva ja lainsäädäntö

MTK antoi lausuntonsa kansalaisaloitetyöryhmän mietintöön. Lausunnossaan MTK totesi, että lainsäädännön valmisteluinstituutiona kansalaisaloitteen tulisi olla vain marginaalinen ja edustuksellista demokratiaa täydentävä asioiden vireillepanotapa. Edustuksellisen demokratian toimimattomuutena voitaisiin pitää sitä, että kansalaisaloitteita tulnaisiin tekemään runsaasti – se osoittaisi puolueiden vieraantuneen kansasta, mikäli aloitteet syntyisivät säännönmukaisesti puoluekoneiston ulkopuolella.

MTK vaikutti eurooppalaisen sopimusoikeuden harmonisointia koskevaan valmisteluun oikeusministeriön kautta. MTK ilmaisi huolensa suomalaisen kuluttajasuojan kaventumisuhasta, mikäli sopimusvapaus ulotetaan kauppasopimukseen sovellettavaan lainsäädäntöön.

Olemalla mukana erilaissa lainkäyttösuosituksia antavissa elimissä (kuten vakuutuslaitos, markkinaoikeus, liiketapalautakunta, kuluttajariitalautakunta sekä Lähivakuutuksen vahinko – ja vastuulautakunta), toimimme asiantuntemuksemme kautta esiin maataloustuottajien näkökulmaa.

Puheluiden ohella jäsenneuvonta on siirtynyt osittain sähköpostiin. Palvelimme jäseniä heidän lainopillisissa kysymyksissään neuvomalla, lausuntoja antamalla sekä valituskirjelmää tekemällä.

# Organisaatio ja jäsenistö

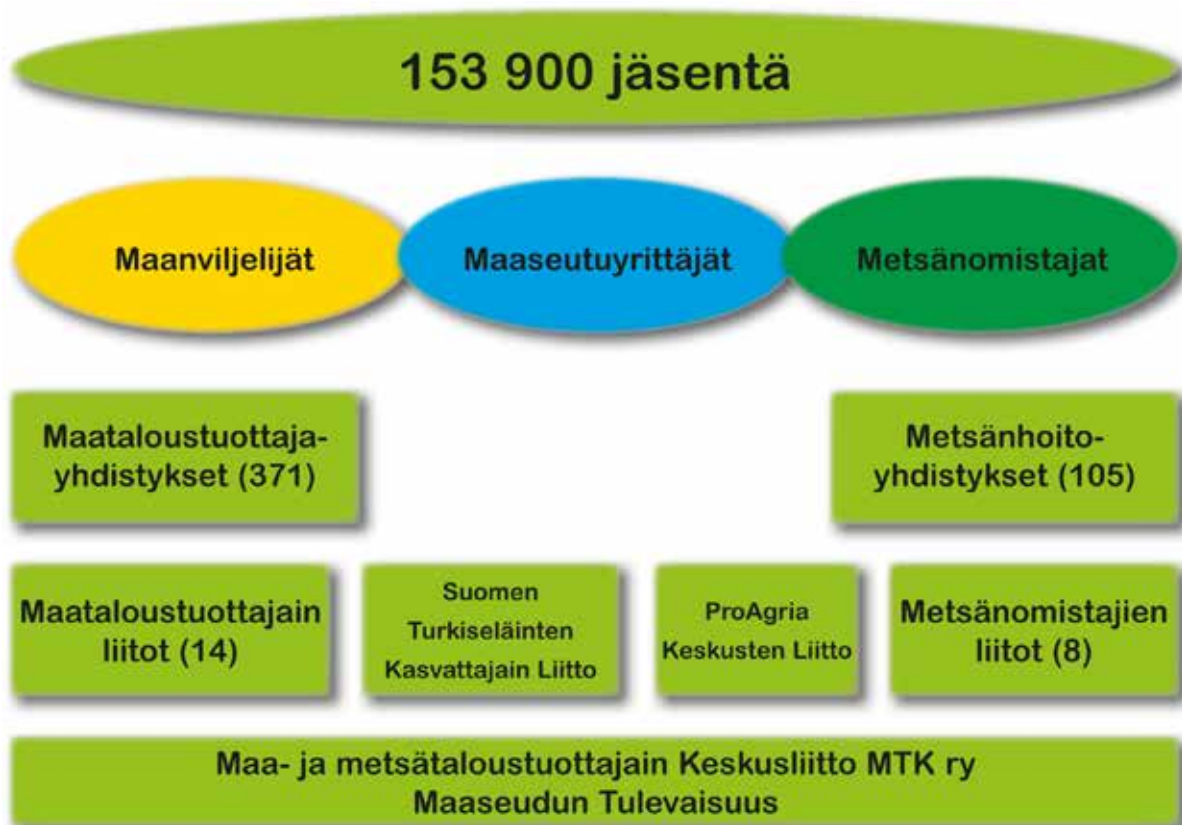
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäseninä oli vuoden lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 6 metsänomistajien liittoa, Turkeläinten Kasvattajain Liitto ja Pro-Agria Keskusten Liitto. Maataloustuottajaliittojen jäseninä oli 365 yhdistystä sekä yhteisöjäseninä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja.

Maataloustuottajayhdistyksiin kuului vuoden lopussa 144 699 jäsentä. Jäsentilojen lukumäärä oli 58 073. Yhdistysten jäsenmäärä väheni toimintavuoden aikana 1 502 henkilöllä ja jäsentilojen

lukumäärä 928 tilalla. Metsänomistajien liitoissa oli 7 724 metsänomistajajäsentä metsänomistajajäsentä ja tuottajayhdistyksissä 44 629 jäsentä, joiden päätuotantosuunta on metsätalous. Vuonna 2011 metsänomistajaliittoihin tai tuottajayhdistyksiin liittyi 1 465 metsänomistajaa.

Maataloustuottajayhdistysten jäsenten ja metsänomistajien liittojen metsäjäsenten yhteisjäsenmäärä eli MTK:n kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 152 423 henkilöä.

## MTK:n organisaatio 2011





# MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta

## Valtuuskunta

MTK:n valtuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Valtuuskuntaan kuului 41 maataloustuottajien liittojen nimeämää jäsentä, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, yksi yhteisöjäsen sekä 8 asiantuntijaa.

### Valtuuskunnan kevätkokous

Valtuuskunta kokoontui kevätkokoukseen 13.4. Asialistalla oli järjestön organisaation kehittäminen, liittokokouksen kutsuminen koolle kesällä 2012, edellisen vuoden toimintaa ja tilinpäätöstä koskevat asiat, jotka hyväksyttiin.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Aarno Puttonen Puumalasta, 1. varapuheenjohtajaksi Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Tommi Lunttila Äänekoskelta. Valtuuskunnan sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen Espoosta.

### Valtuuskunnan syyskokous

Valtuuskunnan syyskokous oli 23 - 24.11. Valtuuskunta valitsi erovuoroisten johtokunnan jäsenten tilalle Annamari Torttilan Lammilta ja Pertti Hakasen Sastamalasta. Valtuuskunta hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2012.

**Kokoonpano: Valtuuskunnan puheenjohtajat**  
Valtuuskunnan puheenjohtaja, mv. Aarno Puttonen Puumalasta, 1. varapuheenjohtaja, mv. Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtaja, mv., Tommi Lunttila Äänekoskelta

### Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat

**Etelä-Pohjanmaa:** mv. Matti Kangas Lapualta, mv. Johanna Kangastie Kuortaneelta, mv. Johanna Kankaanpää Ähtäristä, mv. Jari Laukkonen Korttesjärveltä ja mv. Hannu Uitto Laihialta  
**Etelä-Savo:** mv. Sanna Hämäläinen Kerimäeltä, mv. Jukka Leikkonen Mäntyharjulta ja mv. Aarno Puttonen Puumalasta

**Häme:** mv. Sisko Kivelä Sysmästä, mv. Petri Lauttia Rengosta, mv. Markku Länninki Forssasta, ja mv. Ilkka Säynätjoki Kuhmoisista

**Kaakkois-Suomi:** mv. Pekka Helkala Lappeenrannasta, mv. Jouni Muukka Savitaipaleelta, mv. Reino Parkko Elimäeltä

**Keski-Pohjanmaa:** mv. Markku Kiljala Reisjärveltä ja mv. Tuure Puutio Lohtajalta

**Keski-Suomi:** mv. Tommi Lunttila Äänekoskelta ja mv. Jarkko Pakkanen Puuppolasta

**Lappi:** mv. Juhani Lampela Tervolasta

**Pirkanmaa:** mv. Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja mv. Heidi Tanhua Virroilta

**Pohjois-Karjala:** mv. Ilona Alhoniemi Valtimolta ja mv. Jouni Mäkisalo Kontiolahdesta

**Pohjois-Savo:** mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä, mv. Markku Paananen Keiteleeltä ja mv. Tomi Toivanen Siilinjärveltä

**Pohjois-Suomi:** mv. Jari Ahlholm Kärsämäeltä, mv. Pekka Hallikainen Oulusta, mv. Harri Peltola Puolangalta ja mv. Ari Varis Pyhäjärveltä

**Satakunta:** mv. Pertti Hakanen Sastamalasta, mv. Ilkka Markkula Ulvilasta, mv. Kalevi Pukara Honkajoelta ja mv. Jari Ruski Kiukaisesta

**Uusimaa:** mv. Kimmo Hovi Orimattilasta ja mv. Kallepekka Toivonen Nurmijärveltä

**Varsinais-Suomi:** mv. Antti Airikki Nousiaisista, mv. Tapani Heikkilä Mynämäeltä, mv. Anna Setälä Laitilasta ja mv. Jouni Tuomola Loimaalta

Sääntöjen mukaan valtuuskuntaan kuuluvat metsävaltuuskunnan puheenjohtaja, Mikko Tiirola Petäjävedeltä ja varapuheenjohtaja, Heikki Moilanen Suomussalmelta. Yhteisöjäsenten, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton ja ProAgria Keskusten liiton edustajana oli Esa Rantakangas.

**Asiantuntijajäsenet:** Toim.joht. Päivi Huotari, toim.joht. Ensio Hytönen, toim.joht. Veikko Hämäläinen, toim.joht. Pekka Laaksonen, toim.joht. Jan Lähde, toim.joht. Matti Rihko, toim.joht. Jouko Setälä ja toim.joht. Matti Perkonoja.

## Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 16 kertaa. Kiireellisiä asioita käsiteltiin myös puhelinkokouksissa. Johtokunta käsiteli kokouksissaan maatalouden, metsänomistukseen ja maaseutuyrittäjyyteen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja teki niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä antoi julkilausumia ja kannanottoja. Ajankohtaiset sosiaali- ja veropolitiikka sekä ympäristöasiat olivat myös johtokunnan asialistalla. Eri sidosryhmien, mm. osuuskuntien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan mm. ProAgrian ja Turkistuottajien kanssa.

Johtokunta käsiteli ja teki päätöksiä myös koskien keskusliiton taloutta, sijoituksia ja henkilöstöasioita. Johtokunta käsiteli liittojen lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Johtokunnan kokousten yhteydessä oli myös asiantuntijaluentoja ja pienoisseminaareja eri aiheista.

Johtokunta käynnisti vuonna 2012 pidettävän liittokokouksen valmistelun. Johtokunta osallistui MTK:n Brysselin toimiston 20-vuotisjuhliin, minkä vuoksi erillistä maakuntamatkaa ei järjestetty.

### Johtokunnan kokoonpano

1. puheenjohtaja MMT, mv. Juha Marttila Simosta (2009 , johtok. jäsen 2005 ), 2. puheenjohtaja agronomi, mv. Mauno Ylinen Alahärmästä (2009 , johtok. jäsen 2006 ), 3. puheenjohtaja mv. Markus Eerola Hyvinkäältä (2011 ), mv. Jaakko Halkilahti Salosta (2009 ), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2004 ), mv. Timo Kankaanpää Ilmajoelta (2010 ), mv. Markku Länninki Forssasta (2006 ), maatalousyrittäjä Kati Partanen Iisalmesta (2011- ) ja mv. Matti Seitsonen Anjalankoskelta (2011- ). Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheenjohtaja, mv. Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja, mv. Mikko Tirola sekä toiminnanjohtaja Antti Sahi. Johtokunnan sihteerinä toimi toimistopäällikkö Raija Unkila.



MTK:n johtokunta 2011. Takana vasemmalta: Antti Sahi, Jaakko Halkilahti, Eero Isomaa, Matti Seitsonen, Markku Länninki, Mauno Ylinen, Markus Eerola ja Timo Kankaanpää. Edessä vasemmalta: Aarno Puttonen, Raija Unkila, Juha Marttila, Kati Partanen ja Mikko Tirola.

## Johtoryhmä

Johtoryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana 16 kertaa. Keskusliiton operatiivisena elimenä toimii johtoryhmä. Johtoryhmä käsittelee johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmistele johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä asioita. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja tekee päätöksiä koskien keskusliiton talous- ja henkilöstöasioita. Johtoryhmä tapasi toimintavuonna lukuisia päättäjien ja eri sidosryhmien edustajia sekä vieraili yrityksissä ja yhteisöissä. Kiiireellisiä asioita käsiteltiin varsinaisten kokousten lisäksi myös puhelinkokouksissa.

### Kokoonpano: Johtoryhmä

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi johtokunnan ensimmäinen puheenjohtaja Juha Marttila ja jäsenenä toinen puheenjohtaja Mauno Ylinen, kolmas puheenjohtaja Markus Eerola ja toiminnanjohtaja Antti Sahi. Lisäksi johtoryhmän asiantuntijajäsenenä on ollut johtokunnan jäsen Markku Länninki. Läsnäolo-oikeutettuina johtoryhmän kokouksiin ovat osallistuneet MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola. Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallistuneet johtoryhmän kokouksiin omien vastualueidensa asioiden esittelijöinä.

## Metsävaltuuskunta

Metsävaltuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Metsävaltuuskuntaan kuului 43 varsinaista jäsentä sekä kolme asiantuntijajäsentä. Lisäksi MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja osallistui metsävaltuuskunnan kokouksiin.

### Metsävaltuuskunnan ylimääräinen kokous

Metsävaltuuskunta käsittelee 6.4. kokouksessaan ajankohtaisia metsäpoliittisia asioita, erityisesti yksityismetsätalouden organisaatioiden kehittämishanketta, energiapolitiikkaa ja Suomen uusiutuvan energian kehittämistavoitteita, metsätilojen rakennekehitystä, puurakentamista, sekä metsäsertifiointia. Metsävaltuuskunta keskusteli ajankohtaisesta puumarkkinatilanteesta, sekä evästi valtuuskuntaa järjestön kehittämis- ja rakennetyössä. Metsävaltuuskunta hyväksyi metsänomistajaorganisaation vuoden 2010 toimintakertomuksen ja esityksen avaintehtäviksi vuodelle 2012. Metsänhoitoyhdistys Itä-Savo paljittiin vuoden 2010 metsänhoitoyhdistyksenä.

## Metsävaltuuskunnan kannanotto

Metsävaltuuskunnalta ehdoton ei pääomaveron kiristykselle

Valtiovarainministeriön verotuksen kehittämissä työryhmä esittää raportissaan yhteisöverokantaa kevennettäväksi nykyisestä 26 prosentista 22 prosenttiin. Samalla työryhmä esittää pääomatuloverokantaa kiristettäväksi nykyisestä 28 prosentista 30 prosenttiin.

Metsänomistajilla on suuri huoli siitä, että esityksen mukainen pääomatuloverokannan nostaminen kiristäisi maa- ja metsätaloudenharjoittajien sekä pienten yrittäjien verotusta. Esimerkiksi puun myyjän verotus kiristyisi yli 7 prosenttia ilman, että puun myyjä saisi hyödykseen yhteisöveroasteen kevennystä.

Pääomatuloveron kiristyksellä ei ratkaista valtiontalouden ongelmia. Sen tuotto on vain murto-osa yhteisöverokannan laskusta. Pääomatuloveron 2 prosenttiyksikön kiristykseen arvioidusta tuotosta yksistään maa- ja metsätalous kerryttää noin 30 miljoonaa. Keskimäärin metsänomistaja maksaa jo nyt pääomatulostaan suurempaa veroprosenttia kuin ansio- tai eläketulostaan.

Pääomatuloverokantaa ei ole järkevää nostaa. Suurten yritysten veronkevennystä ei saa maksattaa maa- ja metsätaloudenharjoittajilla sekä pienillä yrityksillä. Metsätalouden jo nyt heikkoa kannattavuutta ei ole järkeä heikentää. Seuraukset saattavat näkyä nopeasti myös puumarkkinoilla, kun osa nykyisistä pienistä tiloista siirtyisi huonon kannattavuuden vuoksi kokonaan elinkeinotoiminnan ulkopuolelle.

### Metsävaltuuskunnan varsinainen kokous

Metsävaltuuskunta valitsi 17.11. kokouksessaan puheenjohtajaksi Mikko Tirolan, 1. varapuheenjohtajaksi Heikki Moilasen ja 2. varapuheenjohtajaksi Otto v. Frenckellin. Metsäjohtokunnan toiseksi puheenjohtajaksi valittiin Annukka Kimmo. Metsäjohtokunnasta erovuorossa olleen Jarmo Toukolan tilalle valittiin Antti Teivaala ja Aatto Ylimartimo valittiin jatkamaan metsäjohtokunnan jäsenenä. Metsävaltuuskunnan asiantuntijajäseniksi vuodeksi 2011 kutsuttiin Heikki Kallunki ja Reijo Pyykkö yhteismetsien edustajina sekä Juhani Sormunen Joensuun seudun metsätilanomistajat ry:stä. Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen kertoi kokouksessa valtion metsäpoliittisesta näkemyksestä. Metsävaltuuskunta keskusteli vilkkaasti Kataisen hallituksen hallitusohjelmasta, verotuksesta, puumarkkinoiden toiminnasta, Metsänomistajat brändin luomisesta

ja MTK:n rakennekehityksestä. Metsävaltuuskunta hyväksyi metsänomistajaorganisaation toimintasuunnitelman vuodelle 2012.

Metsävaltuuskunnan kannanotto

Kuitupuun markkinoilla ostajat sahaavat omaa oksaansa

Metsävaltuuskunnan mielestä puun myyjien kannattaisi olla nyt huomattavasti enemmän huolissaan kuitupuun kysynnästä ja hinnasta kuin kartellivuosina 1997-2004.

Metsävaltuuskunta on huolissaan kotimaisen puun pienentyneestä käytöstä. Puun kysynnän ja reaalisin hintatason lasku on vaikuttanut siihen että puun myyjien kantorahatulot ovat alentuneet 30 % 2000-luvulla. Samalla ajanjaksolla esimerkiksi elinkustannukset ovat nousseet 18 %.

Kuitupuun tienvarsihinta Suomessa on tällä hetkellä Euroopan halvin. Esimerkiksi Ruotsissa mäntykuitukuutiosta maksettiin syyskuussa 32 euroa. Venäjältä tuotavan mäntykuitupuun hinta oli elokuussa Metlan mukaan 51 euroa kuutiolta. Sen sijaan kotimaisen mäntykuidun hinta oli lokakuussa alle 30 euroa.

Jos puun kysyntä laskee edelleen ja kasvava osa kuitupuun tarpeesta katetaan tuonnilla Venäjältä, se romahduttaa suomalaisen metsätalouden kannattavuuden. Negatiivisen kannattavuuskehityksen oikaisemiseksi Suomeen tarvitaan riipeästi puun käyttöä lisääviä investointeja joko kotimaisella tai ulkomaisella rahalla. Vaihtoehtona on puun vienti, jos metsätalouden kannattavuus halutaan turvata.

#### **Kokoonpano: Metsävaltuuskunnan puheenjohtajat**

Metsävaltuuskunnan puheenjohtajana toimi metsänhoitaja Mikko Tiirola, 1. varapuheenjohtajana Ilkka Lehto ja 2. varapuheenjohtajana Otto v. Frenckell.

#### **Kokoonpano: Metsänomistajien liittojen edustajat**

**Etelä-Suomi:** Mikko Lassila, Sampo Seppälä, Timo Riukka ja Piia Niskala

**Järvi-Suomi:** Jari Bunda, Juha Kuokka, Eija Laamanen, Markku Miettinen, Mauri Ruuth, Sirkka Savukari, Mikko Tiirola ja Pekka Turpeinen

**Pohjois-Karjala:** Jouko Jaatinen, Matti Juvonen ja Kari Heikkinen

**Keski-Pohjanmaa:** Hannu Hyyppä

**Pohjois-Suomi:** Juhani Kumpusalo, Pirkko Laitinen, Ilkka Lehto, Heikki Moilanen, Juhani

Pääkkö, Eero Törmänen ja Aatto Ylimartimo  
Kustens Skogsägarförbund: Otto v. Frenckell, Bengt Lövsund ja Bo Storsjö

**Länsi-Suomi:** Herman Hakala, Pauli Hollo, Antti Isotalo, Outi Jokela, Timo Junnila, Tiina Morri, Antti Teivaala, Juha Vanhapaasto ja Antti Ääritalo

**Åbolands Skogsägarförbund:** Reijo Haapa

#### **Kokoonpano: MTK-liittojen edustajat**

**Keski-Pohjanmaa:** Markku Kiljala

**Keski-Suomi:** Jarkko Pakkanen

**Pirkanmaa:** Heidi Tanhua

**Pohjois-Karjala:** Jouni Mäkisalo

**Satakunta:** Ilkka Mattila

**Uusimaa:** Kallepekka Toivonen

#### **Kokoonpano: Asiantuntijajäsenet**

Heikki Kallunki, Reijo Pyykkö, Juhani Sormunen  
Sihteeri: Anssi Kainulainen

## **Metsäjohtokunta**

MTK:n metsäjohtokunta kokoontui 11 kertaa. Metsäjohtokunta seurasi yleisen talouden kehitystä ja sen vaikutusta metsäteollisuuden tuotteiden markkinoihin ja puumarkkinoihin. Erityisesti metsäjohtokunta seurasi puumarkkinoiden toimivuutta ja energiapuumarkkinoiden kehittymistä ja kannusti metsä- ja energiateollisuutta kotimaisen puun käyttöön. Tässä yhteydessä se painotti toimivien markkinoiden ja toimivan tukipolitiikan ja edistämisorganisaatorakenteiden luomista. Metsäjohtokunta evästi MTK:n osallistumista metsäalan strategiseen ohjelmaan (MSO) ja Kansallisen metsäohjelman (KMO) tarkistukseen. Metsäjohtokunta valmisteli metsävaltuuskunnalle metsänomistajaorganisaation avaintavoitteita vuodelle 2012. Metsäjohtokunta vaikutti METSO-rahoituksen turvaamiseksi ja seurasi metsäsertifioinnin kehitystä Suomessa. Metsäjohtokunnalla oli aktiivinen rooli hirvenmetsästys sopimuksien saattamisessa maanomistajalähtöisemmiksi. Metsäjohtokunta osallistui aloitteellisesti ja vahvalla panoksella Metsänomistajat brändin valmisteluun.

Metsäjohtokunta edisti MTK:n tilaaman sähköisen puumarkkinapaikan valmistelua puumarkkinoiden kehittämiseksi.

Metsäjohtokunta seurasi ja vaikutti Suomen uusiutuvan energian politiikan valmisteluun, erityisesti metsäenergiaa edistämällä. Lisäksi metsäjohtokunta seurasi metsälain muutoksien valmistelua. Metsäjohtokunnalla oli aktiivinen rooli valmistelussa kestävän metsätalouden

rahoituslain muutoksiksi, lain pienpuun energiatuesta valmistelussa ja valmistautumisessa lain metsänhoitoyhdistyksistä muutoksiin.

Läpi vuoden metsäjohtokunta seurasi ja osallistui aktiivisesti metsäalan edistämisorganisaatioiden kehittämiseen (MEDOR). Koko vuoden metsätaloutta leimasi maailman laajuinen talouden epävarmuus ja erityisesti Euroopan julkisten talouksien luottokriisi.

Metsäjohtokunta tuki MTK:n rakennetyön etenemistä, osallistui aktiivisesti MTK:n yhteiseen järjestötapahtumaan ja moniin muihin MTK:n yhteisiin tapahtumiin. Metsäjohtokunta vieraili Pohjois-Savossa tutustumassa metsäntutkimuksen viimeisimpiin tuloksiin ja paikalliseen metsäteollisuuden yritystoimintaan, sekä Kuopion kaupungin virkistysmetsiin.

Metsäjohtokunta myönsi 17 metsävaltuuskunnan hopeista ansiomerkkiä ansioista metsänomistajien hyväksi.

#### **Kokoonpano: Metsävaltuuskunnan työvaliokunta, metsäjohtokunta:**

Juha Marttila (pj.), Annukka Kimmo (2. pj.), Erkki Haavisto, Juhani Kumpusalo, Juha Hakkarainen, Sampo Seppälä, Stefan Thölix, Jarmo Toukola, Aatto Ylimartimo. Lisäksi kokouksiin osallistuvat MTK:n valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola. Metsäjohtokunnan sihteerinä toimi Anssi Kainulainen.

## Toimihenkilökokoukset

Toimihenkilökokouksia pidettiin kaksi. Helmikuun toimihenkilöpäivät painoutuivat järjestön yhteisten ajankohtaisten asioiden käsittelyn lisäksi järjestön kehittämiseen ja rakenneuudistukseen. Lisäksi toimihenkilöillä oli mahdollisuus osallistua vaihtoehtoisin osioihin, joissa käsiteltiin maaseutuyrittäjyyttä, metsäasioita ja jäsenrekisteriuudistusta. Toisen päivän alussa vaihtoehtoina olivat maaseutuyrittäjävaliokunta-asiat ja uuden yhdistyslain myötä tullut mahdollisuus etäosallistumiseen. Toisen päivän yhteisessä osiossa Paula Heinonen kertoi ravinnon merkityksestä ja tehtiin ryhmätöitä kuluttajatyöstä.

Syyskuun toimihenkilöpäivät suuntautuivat Pohjois-Karjalaan. Kolin luontokeskuksen tiloissa pidetyssä luento-osiossa kuultiin MTK- Pohjois-Karjalan tuottajaliiton ajankohtaisia kuuluisia ja esiteltiin Pohjois-Karjalan maakuntaa ja maaseutuelinkeinoja sekä liiton edustajien että

maakuntajohtaja Pentti Hyttisen toimesta. Järjestöasioiden käsittelyn jälkeen siirryttiin tutustumiskäynnille Juuan kivi kylään ja majoituttiin Bomban talolle. Toisen päivän ohjelmaan kuului järjestöasioiden lisäksi tilavierailu ja tutustuminen kylätoimintaan.

## Tilintarkastajat

Tilintarkastajana olivat Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala ja varatilintarkastajana Jorma Nurkkala, KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö.

## Valiokunnat ja jaostot

### Aluekehitysvaliokunta

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa ja piti lisäksi yhden puhelinkokouksen. Ensimmäisessä kokouksessa perehdyttiin Tampereen-seutu seutukuntakokeiluun. Eduskunta on Paras-hankkeen väliraportin käsittelyn yhteydessä hyväksynyt Tamperetta ja Turku koskevat maankäytön, asumisen ja liikenteen järjestämistä koskevat kokeiluhankkeet ja edellyttänyt, että myös Oulun seutu otetaan kokeiluun mukaan. Keskushallinnossa kokeiluja ohjaa ympäristö- sekä liikenne- ja viestintäministeriöt (ohjausta on sittemmin laajennettu työ- ja elinkeinoministeriöllä). Valiokunta haki järjestölle keinoja vaikuttaa meneillään oleviin kokeiluihin maaseudun ja erityisesti maaseutuelinkeinojen edellytyksiä turvaavasti. Keinoista keskeiseksi nostettiin osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon. Lisäksi tarvittaisiin tutkimuksen tuottamaa tietoa, koska keskitämishankkeiden taustalla oleva ”tiedeperusta on sangen ohut”. Valiokunta keskusteli myös maaseudun työvoimakysymyksistä, sekä videokokousten mahdollisuuksista.

Puhelinkokouksessaan valiokunta keskusteli pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelmasta. Kirjoitettu teksti todettiin mahdollisuuksia antavaksi. Valiokunta painotti kuitenkin ohjelman ”käytännön toimeenpanon” merkitystä. Valiokunnan jäsenten mielestä hallitusohjelman analysointi, maaseutuvaikutusten arviointi, auttaisi toimenpiteiden valmistelussa, myös järjestössä. Samalla todettiin, että järjestö kaipaa ”uusia yhteyksiä”, kun hallituskokoonpano on vahvasti aiemmasta poikkeava. Valiokunta keskusteli myös lyhyesti Euroopan unionin tulevasta alue- ja rahastopoliitikasta, sen valmistelusta.

Suunnitelman mukaisesti valiokunnan toinen ”paikallaolo-kokous” käsitteli energiakysymyksiä, niiden alueellisia vaikutuksia. Valiokunta kuuli alustukset niin uusiutuvan sähkön- kuin lämmöntuotannosta nimenomaan pienimuotoisesti ja paikallisesti tuotettuna. Valiokunta keskusteli lisäksi aluehallinnon toimivuudesta nimenomaan liittojen näkökulmasta sekä Kataisen hallituksen koulutuspolitiikasta. Sekä ensimmäisessä että vuoden viimeisessä kokouksessa johtokuntien edustajat kävivät järjestön ajankohtaisia, muita asioita läpi, ja niistä keskusteltiin.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: mv. Ilona Alho-niemi (P-K), Varapuheenjohtaja: emäntä Raili Myllylä (K-P), Jäsenet: mv. Pertti Hakanen (Sat), mv. Jarkko Pakkanen (K-S), mv. Harri Peltola (Pohj.-S), mv. Nora Sipilä (Kaakk.-S), mv. Markus Eerola (MTK:n johtok.) ja metsätalousyrittäjä Annukka Kimmo (MTK:n metsäjohtok.), Asi-antuntijajäsenet: Jukka Aula (P-S:n MO-liitto), Jukka-Pekka Kataja (MTK Häme) ja Anne Ollila (Paliskuntain yhdistys), Sihteeri: Olli-Pekka Väänänen

## Kauppapoliittinen valiokunta

Kauppapoliittiselle valiokunnalle järjestettiin syyskuussa Kettulan perinteinen WTO-illanvietto. Miniseminaarissa kansallisilla kauppapoliitiikasta vastaavilla viranomaisilla ja asiantuntijoilla oli mahdollisuus mielipiteiden vaihtoon maatalouden ajankohtaisista haasteista, joita ovat mm. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan viihertäminen, rahoituskehys vuosille 2014–2020, ilmastomuutos sekä maailman elintarviketilanne lähivuosisikymmeninä.

**Kokoonpano:** Puh.joht. Juha Marttila (MTK), Toiminn.joht. Antti Sahi (MTK), Toim.joht. Pekka Laaksonen (Valio), Toim.joht. Ensio Hytönen (Hankkija-Maatalous Oy), Toiminn.joht. Ismo Ojala (Kauppapuutarhaliitto), Toim.joht. Matti Tikkakoski (Atria), Toim.joht. Matti Perkonen (HK Ruokatalo), Toim.joht. Jan Lähde (Munakunta), Puh.joht. Holger Falck (SLC), Toim.joht. Veikko Hämäläinen (Pellervo-Seura), Toim.joht. Kari Tillanen (Järvi-Suomen Portti), Johtaja Simo Tiainen (MTK), Toim.joht. Pasi Holm (PTT), Sihteeri: VTM Jouko Nieminen

## Maaseutunuorten valiokunta

MTK:n maaseutunuorten valiokunta kokoontui viisi kertaa. Ajankohtaisten asioiden lisäksi kokouksissa käsiteltiin kansainvälisiä asioita sekä käytiin läpi valinta-alueiden ja johtokunnan kuulumiset. Kokousten lisäksi MTK:n maaseutunuorten

valiokunnan jäsenet edustivat MTK:ta Cejan seminaareissa ja muissa tapahtumissa.

Valiokunta kokosi MTK-Viestin maaseutunuorten teemanumeron, joka jaettiin kaikkiin jäsen-talouksiin syksyllä. Valiokunnan edustajat olivat mukana valitsemassa vuoden nuorta metsän-omistajaa ja vuoden nuorta maaseutuyrittäjää. Maaseutunuorten valiokunnan edustajat osallistuivat myös Lähiruokaviestiin.

Kokousten yhteydessä valiokunta tapasi tasa-vallan presidentti Tarja Halosen, maa- ja metsä-talousministerit Sirkka-Liisa Anttilan ja Jari Kos-kisen sekä työ- ja elinkeinoministeriön ylijoh-taja Esa Härmälän. Eduskuntavaalien alla valiokun-nan edustajat luovuttivat kotimaista ruisleipää kaikille puolueille eduskunnassa järjestetyssä tapaamisessa.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: Mv. Helena Peso-nen (Kaakk.-S), varapuheenjohtaja Aarne Leh-tonen (V-S) Jäsenet: Jussi Välimaa (Lappi), mv. Turo Antila (Pirkanmaa), mv. Matti Setälä (P-S), mv. Henna Vuotila (K-P), Katri Similä (MO), mv. Timo Kankaanpää (MTK), Sihteeri: Jari Orjala

## Maaseutuyrittäjävaliokunta

Maaseutuyrittäjävaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Pääsääntöisesti valiokunnan kokoukset pidetään MTK:n toimitiloissa Helsin-gissä. Vuoden 2011 aikana valiokunta kuitenkin osallistui MTK:n uudet tuulet –risteilylle Tallin-naan ja teki tutustumismatkan Maaseutuviras-toon Seinäjoelle. Vuoden viimeinen kokous oli Laukaassa pidetty yhteiskokous Itä-Suomen maaseutuyrittäjävaliokunnan kanssa.

Valiokunnan kokouksissa keskusteltiin mm. pienten elintarvikeyritysten edunvalvonnan ky-symyksistä, Manner-Suomen maaseutuohjel-man toimeenpanosta, laajakaistahankkeiden rahoituksesta, uuden EU-ohjelmakauden val-mistelusta, MTK:n ja Suomen Kalankasvattaja-liiton yhteistyöstä, liittojen ja keskusliiton yrittä-jävaliokuntien yhteistyön lisäämisestä, MTK:n maaseutuyrittäjästrategian uudistamisesta, turkistilojen edunvalvonnasta, eduskuntavaa-liteemoista ja maaseutuyrittäjien hallitusohjel-matavoitteista, Uusyrityskeskusten mikrokas-vuohjelmasta, budjettiesityksen vaikutuksista maaseutuyrittäjyyteen, kuntarakenteen uudista-misesityksistä, taloudellisen taantuman vaiku-tuksista maaseutuyrittäjyyteen ja maaseutumat-kailun edunvalvonnasta.



Maaseutuohjelman mukaisten yritys- ja hanketukien toimeenpanotilannetta seurattiin useassa valiokunnan kokouksessa. Yritystukihakemuksia oli käsitelty vuoden loppuun mennessä lähes 7600 kpl. Näistä n. 2000 kpl oli tullut toimintaryhmien kautta. Hanketukihakemuksia oli käsitelty yli 3100, joista toimintaryhmien kautta tulleita oli yli 2300 kpl. Maksupäätöksiä oli vuoden vaihteeseen mennessä tehty yli 8500 kappaletta. Hanke- ja yritystukia oli maksettu tuensaajille yhteensä noin 366 miljoonaa euroa (EU+valtio). Yritystukien osuus em. summasta oli noin 267 milj. euroa. Julkista rahaa maatilasidonnaisen yritystoiminnan kehittämiseen ja investointeihin on siis ollut käytettävissä varsin hyvin. Rahoituksen laajentaminen maatilasidonnaisten yritysten ulkopuolelle ei ole aiheuttanut rahoituksen niukuutta. Joillakin alueilla on paremminkin ollut puutetta rahoitettavista hankkeista. Valitettavasti byrokraattiseksi koettu tukien hallinnointijärjestelmä ei ole ainakaan parantanut tuen hakemisen aktiivisuutta jäsenyrittäjien keskuudessa.

Jo alkuvuodesta valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että vasta noin 60 %:iin laajakaistahankkeista oli saatu ehdotus operaattoreilta. Parhaiten tätä asiaa oli hoidettu Pohjois-Savossa ja Pirkanmaalla. Vaikeampaa oli ollut löytää tarjoajia esimerkiksi Lapissa, Satakunnassa, Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla. Kuntien omistamat verkkoyhtiöt ovat olleet apuna, jos kaupallisten operaattoreiden mielenkiinto asiaan ei ole ollut riittävää. Maaseuturahaston tuen käytön kannalta ajan kuluminen on ongelmallista, koska ohjelmakauden loppu lähenee. Osaltaan valiokunta kannusti sekä viranomaisia että operaattoreita tämän hankkeen mahdollisimman nopeaan läpivientiin. Riittävän korkeatasoiset tietoliikennetydet ovat maaseudun yritysten ja asukkaiden kannalta välttämättömiä.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: Juha Marttila, varapuheenjohtaja: maaseutuyrittäjä Aarno Puttonen. Jäsenet: maaseutuyrittäjä Heikki Peltola, toiminnanjohtaja Tuula Dahlman (Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry), Dahlmanin varajäsen Markku Kujanen (STKL), maaseutuyrittäjä Manu Hollmén, agrologi, maaseutuyrittäjä Jari Kamunen, maaseutuyrittäjä Jussi

Lehmuskoski, yrittäjä Satu Anttila, maaseutumatkailuyrittäjä Timo Hyvönen. Sihteeri: lakimies Vesa Malila. Asiantuntijajäsenet: tuoteryhmäpäällikkö Hannu Heikkilä (ProAgria Keskusten Liitto), toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola (Maaseudun Työnantajaliitto), Christer Gustafsson (SLC)

## Energiavaliokunta

Energiavaliokunta kokoontui neljä kertaa. Valiokunta otti vahvasti kantaa metsäenergian tukijärjestelmien kehittämisen puolesta. Pienpuun energiatuen valmistelu, jota EU ei lopulta hyväksynyt, työllisti valiokuntaa koko vuodeksi. Tuulivoiman rakentamisen edistämiseen liittyen energiavaliokunta valmisteli MTK:n tavoitteita tuulivoimalatonttien vuokrasopimusehdoista. Maanomistajien oikeusturva pidettiin esillä tuulivoimalahankkeiden yhteydessä. Valiokunta keskusteli maatalojen energiaohjelman tavoitteiden tiedottamiskeinoista jokaisessa kokouksessaan. Vapaaehtoisen, osin valtion rahoittaman ohjelman tavoitteena on tehostaa maatalouden energiankäyttöä 9 % vuoteen 2016 mennessä.

**Kokoonpano:** johtokunnan jäsen Markku Länkinen (puheenjohtaja), lämpöyrittäjä Veli-Matti Alanen (varapuheenjohtaja), Erkki Kalmari, Antero Kurttila, Markku Välimäki, Kimmo Jokiranta, Jarmo Toukola sekä asiantuntijoina Johanna Nyman SLC, Anssi Kainulainen MTK, Marko Valtonen Gasek Oy. Sihteerinä toimi Ilpo Mattila

## Sosiaalivaliokunta

Sosiaalivaliokunta kokoontui toimintavuonna kolme kertaa. Helmikuussa pidettiin valiokunnan järjestäytymiskokous ja puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Mika Nieminen ja varapuheenjohtajaksi maatalousyrittäjä Kati Partanen. Kokouksissa käsiteltiin monia ajankohtaisia sosiaalipoliittisia aiheita kuten työurien pidentämistä, työhyvinvoinnin edistämistä, Melan työhyvinvointiohjelmasta, tapaturmavakuutuksen uudistamista, työterveyshuollon kehittämistä ja työkyvyn hallinnan ja varhaisen tuen mallia sekä lomituspalveluiden toteutumista ja toimeenpanoa. Valiokunta keskusteli ja kommentoi sille osoitettuja aloitteita.

Elokuussa sosiaalivaliokunta järjesti kaksipäiväisen koulutustilaisuuden, jonka tavoitteena oli tarjota foorumi työhyvinvointikeskustelulle, lisätä työhyvinvointiin liittyvää osaamista, pohtia järjestön työhyvinvointityön rakenteita sekä avata uusia ikkunoita järjestön sosiaalipoliittiseen edunvalvontaan. Koulutuspäivillä kuultiin maan

johtavia työhyvinvoinnin asiantuntijoita, maaseudun yrittäjyydestä kokemusta omaavia yrittäjiä sekä työnsä puolesta maaseudun yrittäjiä kohtaavia ihmisiä. Koulutus järjestettiin yhteistyössä MTK:n järjestökoulutuksen ja MSL:n kanssa.

Marraskuussa valiokunnalla oli kokousseminaari siten, että aamupäivällä pidetyn kokouksen jälkeen valiokunta vieraili Kelassa yhdessä MTK:n alueellisten sosiaalivaliokuntien jäsenten ja muiden järjestön sosiaalipoliittisten toimijoiden kanssa. Vierailulla valiokunta kuuli Kelan asiakaslähtöisestä toimintatavasta, sosiaaliturvan rahoituksesta ja kuntoutusetuuksien kehittämisestä.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: Mv Mika Nieminen (Pirk), Varapuheenjohtaja: mv. Kati Partanen (MTK), Jäsenet: mv Liisa Myllylä (P-P), mv. Eero Heinonen (P-S), mv Sirpa Rekilä (K-P), mv. Leena Hämäläinen (E-S), emäntä Pirjo Matikainen (Kym.), Asiantuntijajäsenet: toimitusjohtaja Päivi Huotari (Mela), järjestöagrobiologi Miia Kaappola (MTK), Yksikön päällikkö Päivi Wallin, Sihteeri: Lakimies Maire Lumiaho

## Tuotantotalousvaliokunta

Valiokunta piti neljä kokousta. Valiokunta isännöi keväällä markkinakoulua, jossa perehdyttiin monipuolisesti eri tuotemarkkinoihin ja kustannusten hallintaan. Valiokunta oli mukana laatimassa pelisääntöjä ja lomakemalleja tilojen väliseen rehukauppaan. Valiokunta sponsoroi opinnäytetyötä, joka käsitteli markkinoita ja kustannuksia sikataloudessa 2000-luvulla.

Valiokunta teetti jälleen kaksi tuotantotarvikkeiden ostoskorivertailua. Niiden tulokset osoittivat hintaerojen kaventuneen eri liikkeiden välillä. Vuoden mittaan etsittiin verotuksellisia keinoja helpottaa tilojen kustannuspainetta, mutta tämä vaatii vielä lisätyötä ja pitkäjänteisyyttä.

**Kokoonpano:** Jari Ahlholm (puheenjohtaja), Vesa Lapatto (varapuheenjohtaja), Ilkka Mattila, Arto Huhtala, Pekka Nummela, Antti Sivonen, Matti Seitsonen (johtokunnan edustaja), Jukka Markkanen (sihteeri)

## Verovaliokunta

Verovaliokunta kokoontui vuoden aikana kerran. Kokouksessa keskusteltiin ajankohtaisista veropoliittisista kysymyksistä, mm. hallitusohjelman toteutumisesta veropolitiikassa sekä pohdittiin eurooppalaisen taloustilanteen vaikutusta veropolitiikkaan. Kokouksessa tarkasteltiin myös uutta oikeuskäytäntöä.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: Pekka Vihtonen (Maataloustuottajain Tili-Kiinteistö Oy), Jäsenet: mv. Ari Ruotsalainen, agr. Timo Olkkonen, agr. Sirpa Himanen, agr. Juhani Savolainen (MTK P-Savo), mv. Hannu Uitto, agrol. Mauri Ruuth, mv. Matti Seitsonen (MTK johtok.). Asiantuntijajäsenet: Kirsti Auranen, Risto Järvinen, Esko Kiviranta, Pauli K. Mattila, Heikki Niskakangas, Helena Ålgars. Sihteeri: Timo Sipilä.

## Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta kokoontui vuonna 2011 kolme kertaa. Valiokuntatyöskentely alkoi ympäristöministeriön ajankohtaiskatsauksella, jossa ministeriön edustaja kertoi käynnissä olevista lakihankkeista. Eduskunnassa käsiteltävänä olevista muista laeista, kuten kaivoslaista ja kiinteistönmuodostamislain muutoksesta keskusteltiin. MTK oli aktiivisesti mukana erilaisissa vesiensuojeluun liittyvissä hankkeissa, joista valiokuntaa informoitiin. Valiokunta määritteli myös tavoitteet hallitusohjelmaneuvotteluille.

Valiokunnan toinen kokous alkoi niin ikään ympäristöministeriön kuulumisilla. Kansliapäällikkö Hannele Pokka selvensi pääministeri Kataisen hallitusohjelmaa, joka on poikkeuksellisen laaja ympäristökirjausten osalta. Ympäristöasiat ovat läpäisyperiaatteen mukaisesti jokaisen ministeriön agendalla. Maatalouden vesiensuojelusta ja ympäristötuen tulevaisuudennäkymistä keskusteltiin ympäristöjohtaja Liisa Pietolan johdolla. Myös hiilijalanjälkilaskennan haasteet ja lunastuslain korvaussäännösten parantaminen nousivat valiokunnan kokouksen esityslistalle.

Vuoden 2011 viimeisessä kokouksessaan valiokunta nosti esiin jokamiehenoikeudet ja maastoliikennelain. SLC:n asiantuntija Helena Ålgars alusti tuulivoimasta maanomistajien näkökulmasta. Valiokuntaa informoitiin pohjavesien sääntelyn kehittämistä valmisteleavasta työryhmästä, jota koordinoi ympäristöministeriö. Valiokunta antoi omat näkemyksensä ryhmän työskentelyyn, joka jatkuu vuoden 2012 loppuun asti. Liisa Pietola kertoi valiokunnalle kuulumiset tapaamisesta ympäristöministeri VILLE Niinistön kanssa. Ministerille luovutettu tiedonanto liitettiin valiokunnan pöytäkirjaan. Toinen Pietolan esiin nostama teema oli ilmastonmuutoksen torjunta, josta MTK:n lihavaliokunnan nautajaosto saapui paikalle keskustelemaan. Valiokunta yhtyi näkemykseen, jonka mukaan MTK:n tulisi valmistella julkilausuma Durbanin ilmastokokouksen tuloksista. Nautajaosto laati tiedotteen otsikolla ”Suomalaisen nautanlihan syöminen ei pilaa Itämerä”. Ilmastonmuutoksen ja maatalouden



yhtymäkohdat puhuttivat valiokuntaa ja nautajaostoa runsaasti. Edellä mainitut teemat tulevatkin nousemaan esiin ympäristö- ja maapoliittisessa valiokunnassa myös vuonna 2012.

**Kokoonpano:** puheenjohtaja: Jari Laukkonen, varapuheenjohtaja: Tomi Muotiala, jäsenet: Ilpo Markkola, Kari Pennanen, Urpo Heikkinen, Eero Isomaa (MTK:n johtokunta), Mats Eriksson (SLC), Aatto Ylimartimo (MTK:n metsäjohtokunta), asiantuntijajäsenet: Timo Kotkasaari (MMM), Pauli Karvinen, Tuija Nummela (Maanomistajien liitto), Aulikki Kiviranta (Arviointikeskus), Helena Ålgars (SLC), sihteeri: Leena Penttinen, 3. kokouksessa Minna Ojanperä

## Maitovaliokunta

Maitovaliokunta kokoontui 7 kertaa. Maitovaliokunnan nimeämä tuottaja- ja toimialaorganisaatiojaosto kokoontui 2 kertaa valmistellen EU:n maitolakiin liittyviä tarpeita. Tämän lisäksi maitovaliokunnan jäsenet ovat osallistuneet tutkimushankkeiden ja projektien seurantaryhmiin sekä Brysselin kotieläinasiamiehen taustaryhmän kokouksiin. Lisäksi valiokunnan eri työryhmissä olevat jäsenet ovat raportoineet mm. COPAN maitoryhmän ja ETU-työn ajankohtaiset asiat.

Maitovaltuuskunnan vastuiden piirissä on vuoden 2011 alussa alkanut MTK:n Tyyppinavettahanke. Hanke sai 100 %:n rahoituksen vuosille 2011–2013 EU:n maatalousrahaston ja kansallisen hankerahoituksen piiristä. Hankkeen projektipäälliköksi tuli hakemuksia 11 kappaletta ja projektipäälliköksi valittiin 1.4.2011 alkaen DI, ins. Ari Roininen. Tyyppinavetta-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Olli Laaninen ja varapuheenjohtajana Pekka Lestinen. Hankkeen johdosta vastaa maitoasiamies Sami Kilpeläinen. Hankkeen suunnitteluryhmään saatiin mukaan kaikki keskeiset suomalaiset navetasuunnittelun toimijat.

Maitovaliokunnan jäsenet ovat myös osallistuneet Maitovaltuuskunnan kokouksiin.

**Kokoonpano:** Eero Isomaa (MTK, puheenjohtaja), Pekka Lestinen (Tuottajain Maito, varapuheenjohtaja), Olli Laaninen (Jameli, maitovaltuuskunnan puheenjohtaja), Antti Sahi (MTK), Markku Kiljala (MTK), Jaakko Suominen (MTK), Mats Nylund (SLC), Hannu Kainu (Normilk-ryhmä), Esa Heikkilä (Arlalngman-yhteistyöryhmä), Risto Sonninen (ItäMaito), Kai Anttila (Länsi-Maito), Per-Ole Mård (Milka), Sami Kilpeläinen (sihteeri, maitoasiamies)

## Lihavaliokunta

Lihavaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana neljä kertaa. Lihavaliokunta seuraa ja kehittää kotimaisen lihantuotannon toimintaedellytyksiä. Valiokunnan alaisuudessa toimivat sika-, siipikarjanliha-, nauta- ja lammasjaostot.

**Kokoonpano:** Mauno Ylinen (puheenjohtaja), Simo Tiainen, Tomas Långgård, Timo Komulainen, Esa Kaarto, Matti Tikkakoski, Tiina Varho-Lankinen, Tiina Teperi-Saari, Jari Leija, Pekka Harju, Markku Rönkkö, Stefan Saaristo, Henrik Holm, jaostojen puheenjohtajat, Sihteerit: Kotieläinasiamiehet Jukka Rantala ja Jukka Markkanen

## Nautajaosto

Nautajaosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Jaosto jatkoi työtään naudanlihantuotannon ympäristö-, hiilijalanjälki- ja myös ravitsemusasioiden parissa. Jaosto kuuli asiantuntijoita, osallistui työpajoihin ja muuhun taustatyöhön. Jaosto otti kantaa naudanlihantuotantoa vastaan esitettyihin ympäristö- ja ravitsemussyytöksiin ja vaati, että tutkimuksissa otetaan laajemmin huomioon tuotannon hyvät ympäristövaikutukset, joita nurmen käyttö ruokinnassa tuo.

Jaosto ajoi voimakkaasti helpotusta kiristyneeseen eläin-, ja korvamerkkivalvontaan. Komissio saatiin muuttamaan IACS-asetustaan helpompaan suuntaan, mikä on varsin merkittävä saavutus.

Jaosto käynnisti MTK:n nautastrategian laatimisen ja tämä työ jatkuu ensi vuonna. Jaosto käynnisti osaltaan myös CAP-uudistukseen liittyvän tukivalmistelun. Jaosto toimi edelleen aktiivisesti naudanlihan tuotantohinnan korotusten puolesta eri kriisikokouksissa.

**Kokoonpano:** Tomi Toivanen (puheenjohtaja), Antero Kaappa (varapuheenjohtaja), Pasi Ingalsuo, Markku Lemola, Marko Piekkari, Juha Kärpänen, Juho Tervonen, Johan Snickars (SLC:n edustaja), Markku Länninki (johtokunnan edustaja), Anne Kallinen (asiantuntijajäsen), Veli-Matti Jäppilä (asiantuntijajäsen), Jukka Markkanen (sihteeri)

## Sikajaosto

Sikajaosto kokoontui neljä kertaa. Jaosto oli muun muassa mukana valmistelemaan hyvinvointituen muutosta. Sikatalouden kustannuskriisi jatkui syvästi. Jaosto otti useaan kertaan kantaa heikkoon kannattavuuteen ja vaati sekä

teollisuudelta että kaupalta tuottojen oikeudenmukaisempaa jakautumista tuotantoketjussa.

**Kokoonpano:** Tero Ojala (puheenjohtaja), Kalle Vähä-Piikkiö, Vesa Harjunmaa, Eero Hetemäki, Ville Savelainen, Jouni Mäkisalo, Kati Partanen, Thomas Långgård, Reijo Pirttijärvi (asiantuntija), Pasi Tammisto (asiantuntija), Jukka Rantala (sihteeri)

### Siipikarjanlihajaosto

Siipikarjanlihajaosto kokoontui neljä kertaa. Tärkein kysymys alan edunvalvonnassa vuonna 2011 oli edelleen broilereiden hyvinvointidirektiivin kansallinen toimeenpano.

**Kokoonpano:** Matti Kangas (puheenjohtaja), Ilkka Uusitalo, Riku-Sippo Uotila, Juha Kiviniemi, Ari Mahlamäki, Pertti Hakulinen, Paavo Tyykilä, Juhani Viljakainen, Rauno Lähteenmaa, Fredrik Ström, Jaakko Halkilahti, Petri Yli-Soini (asiantuntija), Anne Kallinen (asiantuntija), Lea Lastikka (asiantuntija), Jukka Rantala (sihteeri)

### Lammasjaosto

Lammasjaosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Jaosto osallistui lammastalouden strategiatyöryhmän perustamiseen ja osallistui sen työhön aktiivisesti. Ryhmässä on mukana kaikki lammasalan toimijat ja se jalkauttaa lammastalouden strategian mukaiset toimenpiteet käytännön työhön. Jaosto käynnisti lammastalouden opintomatkan suunnittelun. Jaosto osallistui petokeskusteluun, ja vaati raatokeräilyn maksuun helpotusta petovahinkojen osalta.

Jaosto käynnisti loppuvuodesta valmistelun lammasta- ja vuohitalouden tavoitteiksi CAP-uudistuksen yhteydessä. Jaoston edustus on mukana myös loppuvuodesta alkaneessa lampaiden hyvinvointitukea valmistelevassa työryhmässä. Jaosto jatkoi työtä Eviran lammasta- ja vuohirekisterin yhteistyöryhmässä ja toi siellä alan kantoja vahvasti esille.

**Kokoonpano:** Outi Sirola (puheenjohtaja), Matti Rissanen (varapuheenjohtaja), Monica Ek, Christer Ollqvist, Tapio Rintala, Märten Forss (SLC:n edustaja), Timo Kankaanpää (johtokunnan edustaja), Anne Kallinen (asiantuntijajäsen), Pia Parikka (asiantuntijajäsen), Jukka Markkanen (sihteeri)

### Kananmunavaliokunta

Kananmunavaliokunta kokoontui vuonna 2010 kolme kertaa. Tärkein kysymys oli kanojen

hyvinvointidirektiivin toimeenpanon loppuunsaattaminen. Koko Suomen tuotanto sopeutui vanhanmallisen häkkituotannon loppumiseen. Valiokunta esitti sen sijaan useaan kertaan loppuvuoden aikana huolensa siitä, että monissa jäsenmaissa toimeenpanoa ei pystytty toteuttamaan.



**Kokoonpano:** Pekka Saarinen (puheenjohtaja), Seppo Tapio, Jouni Paunonen, Pasi Pärnänen, Jukka Huittinen, Samuli Simula, Jaakko Halkilahti, Mats Samulin, Jukka Nikula (asiantuntija), Lea Lastikka (asiantuntija), Jan Lähde (asiantuntija), Eeva Heikkilä (asiantuntija), Anne Kallinen (asiantuntija), Jukka Rantala (sihteeri)

### Luomuvaliokunta

Luomuvaliokunta kokoontui viisi kertaa ja kokouksista vuoden ensimmäinen oli kaksipäiväinen seminaari ja myös kesäkokous oli kaksipäiväinen. Luomuvaliokunnan esityksestä MTK oli maaliskuussa perustamassa uutta Pro Luomury:tä. Valiokunta osallistui Pro Luomun työhön. Yhdistyksen tavoitteena on lisätä tuotantoa ja kartoittaa alan pullonkauloja. MTK solmi yhteistyösopimuksen Luomuliiton kanssa. Valiokunta osallistui aktiivisesti VYR:n luomutyöryhmän työhön. Valiokunta käynnisti MTK:n luomustrategian valmistelun ja työ jatkuu kuluvana vuonna. Valiokunta osallistui CAP-uudistukseen liittyvään uudenlaisen luomukorvauksen valmisteluun.

**Kokoonpano:** Arto Hanelius (puheenjohtaja), Maarit Sormunen (varapuheenjohtaja), Ahti Hannula, Mikko Kärki, Anssi Laamanen, Matti Tiilkanen, Steve Nyholm (SLC:n edustaja), Markus Eerola (johtokunnan edustaja), Elisa Niemi (asiantuntijajäsen), Jukka Markkanen (sihteeri)

### Viljavaliokunta

Vuoden 2011 aikana MTK:n viljavaliokunnan työ oli erittäin aktiivista. Tavoite, miten luoda paremmin toimiva viljakauppa kotimarkkinalle oli haasteellinen. Valiokunta katsoi, että vienti pitää saada aktiiviseksi osaksi viljakauppaa ja kotimaan viljatase ei saa heikentyä, vaikka osa viljasta olisi etukäteen korvamerkitty vientiin. Kotimaisen viljan tarjonnan ja kysynnän tasapainottaminen

oli myös sekä valiokunnan että jaostojen tavoitteena. Keskeinen päämäärä on saada tuotanto sopimuksien kautta paremmin vastaamaan kotimaan teollisuuden, kotieläintilojen sekä kaupan tarpeita. Vuonna 2011 nähtiin, että näin on myös tapahtumassa. Valiokunta seurasi myös CAP:n uudistusta kuulemalla asiantuntijoita ja osallistumalla seminaareihin. CAP-työskentely tulee jatkumaan yli vuodenvaihteen yhtenä tärkeimpänä osana valiokunnan työtä. Syksyllä pidettiin SLC:n viljavaluokunnan ja MTK:n viljavaluokunnan yhteinen viljanvientiiä koskeva seminaarokokous, jossa alustajina olivat kaikki vientiketjua edustavat tahot.

**Kokoonpano:** Puh.joht, Erik Brinkas, Vara. Puh.joht. Simo Kolkkala, jäsenet. Kimmo Hovi, Harri Takala, Tomi Virolainen, Juha Strömberg, Pentti Ervasto, Esa Similä, Jukka Niittyöja, Markus Eerola, Timo Kankaanpää, Max Schulman (sihteeri)

### Kylvösiemenjaosto

Kylvösiemenjaosto kokoontui neljä kertaa. Kylvösiemenjaoston tärkein tehtävä oli luoda yhteinen siemenstrategia koko kylvösiemenalalle. Strategiatyö toteutettiin hankkeena, johon palkattiin hanketyöntekijä. Strategiatyö päättyi vuoden 2011 lopussa. Strategian pohjalta valmisteltiin uusi kylvösiemenalan kehittämishanke, joka sai rahoituksen vuoden lopussa ja varsinainen hanketyö alkoi v. 2012 alussa. Lisäksi jaosto osallistui EU:n siemen- ja lisäysmateriaalilainsäädännön uudistamistyöhön.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: mv. Juha Strömberg (Sat), mv. Matti Lappalainen (P-S), mv. Esa Antila (E-P), mv. Matti Kantola (Häme), mv. Jouni Suominen (V-S), mv. Timo Kankaanpää (MTK:n johtok.) mv. Anders Wickholm (SLC), Sihteeri: Mika Virtanen

### Mallasohrajaosto

Mallasohrajaosto työskenteli alkukevällä tiiviisti kauppamallastamoiden kanssa ylläpitääseen kotimaisen mallasohran viljelyn. Aleneva ohranviljely-ala osui myös mallasohraan, jonka viljely-ala oli edellisvuoden tapaan laskusuuntainen. Yhdessä kauppamallastamoiden kanssa haettiin uusia keinoja, miten viljelijät saataisiin jatkossakin kiinnostumaan mallasohran viljelystä. Tämä työ jatkui koko vuoden 2011. Samalla keskusteluun otettiin mukaan mallastuksen jatkuminen Suomessa, etenkin, kun kesällä tuli tieto siitä, että Viking Malt on ostanut Raisio Maltin koko toiminnan. Jäljelle jäävien mallastamojen

edustajien kanssa käytiin tiiviisti keskusteluja koko satokauden ajan, miten viljelijät saadaan jatkossa sopimustuotantoon sekä miten mallastuskapasiteetin kanssa käy. Keskustelujen yhteishenki oli hyvä ja tuloksia saatiin esimerkiksi lajikelistan luomisessa.

**Kokoonpano:** Puh.joht; Esa Similä, Vara.puh.joht: Heikki Pohjala, jäsenet; Tapani Heikkilä, Kalle Sipilä, Peter Lindström, Matti Seitsonen, Max Schulman (sihteeri)

### Öljykasvijaosto

Vuoden 2011 aikana öljykasvijaoston työskentelyä leimasi jälleen kerran öljykasvialan ylläpitäminen. Edellisvuoden heikko ja haasteellinen satokausi ei missään nimessä edesauttanut strategian toteuttamisessa. Jälleen kerran erittäin haasteellinen kasvukauden sää piti keskisadot alhaalla, mutta hintataso oli kuitenkin suhteessa viljoihin kohtuullisella tasolla. Keväällä öljykasvijaosto vieraili Brysselissä. Vierailun aikana jaosto tutustui komission sekä parlamentin työskentelytapoihin. Samalla käytiin tilavierailuilla sekä osallistuttiin COPAn öljykasvijaoston työskentelyyn. Matka avasi silmiä ja oli erittäin hyvä.

**Kokoonpano:** Puh.joht, Pentti Ervasto, Vara. Puh.joht, Kari Vaismaa, jäsenet; Ilkka Kouvu, Tapio Ylitalo, Fredrik Grönberg, Matti Seitsonen, Max Schulman (sihteeri)

### Sokerijuurikasvaliokunta

MTK:n ja sen sokerijuurikasvaliokunnan toiminnan tärkein tavoite oli varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset Suomessa. Sokerijuurikasvaliokunta neuvotteli Sucroksen kanssa seitsemän vuoden toimialasopimuksen välitarkastelussa jäljellä olevien kolmen vuoden ehdoista. Suuresta näkemyserosta johtuen neuvottelut olivat vaikeat ja ne saatiin päätökseen vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Sokerin markkinajärjestelmää EU:ssa ollaan uudistamassa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä. Lokakuussa komissio julkisti tiedonantonsa, jonka mukaan komissio haluaa lopettaa kiintiöjärjestelmän vuonna 2015. Suomessa kiintiöjärjestelmän jatko nähdään välttämättömäksi, jotta tuotantoedellytykset Suomessa voidaan säilyttää. Valiokunta jatkoi vaikuttamista asiassa sekä kansallisella että EU-tasolla. Valiokunta piti vuoden aikana 17 kokousta.

MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan kotimaassa ja lisäksi EU-tasolla Euroopan

sokerijuurikkaan viljelijöiden yhdistyksen CIBE:n eri työryhmissä sekä komission neuvoo-antavassa sokerityöryhmässä. Valiokunta osallistui CIBE:n kokoukseen Ruotsissa.

**Kokoonpano:** Pekka Myllymäki (puheenjohtaja), Jussi Hantula (varapuheenjohtaja), Petri Lauttia, Cay Blomberg, Jaakko Halkilahti (johtokunnan edustaja), Kimmo Ihalainen, Juha Hämäläinen, Urban Silen, Antti Lavonen (sihteeri)

## Perunavaliokunta

Edunvalvonnan tavoitteena oli perunanviljelyn kannattavuuden parantaminen. Siihen pyrittiin markkinoiden paremman hallinnan, tukipolitiikkaan vaikuttamisen ja ruokateollisuusperunan osalta sopimusneuvotteluihin vaikuttamisen kautta. Perunavaliokunta kokoontui kolme kertaa.

Perunavaliokunta osallistui ruoka- ja ruokateollisuusperunan strategian valmisteluun. Strategia saatiin valmiiksi loppukesällä. Sen pohjalta tukivaroista saadulla rahoituksella käynnistettiin perunan kolmivuotinen hankekokonaisuus. Valiokunta seurasi perunan sato- ja markkinatilannetta Suomessa ja EU:ssa. Voimakas perunan vientikysyntä Venäjälle nosti perunan hintaa kevätkaudella. Valiokunta pyrki varmistamaan siemen- ja ruokaperunantuotannon toimintaedellytykset HG-alueella. Valiokunta esitti huolensa kasvinterveyskorvausten leikkauksista vuosina 2012–2014. Tukiasioissa perunavaliokunnan toiminnan painopisteitä olivat tärkkelysperunan uusi tuotantosidonnainen EU-tuki ja vuoden 2011 jälkeen poistuvan perunantuotannon tuen korvaamiskeinot.

**Kokoonpano** : Jan Porander (puheenjohtaja), Kauno Erkkilä, Timo Hautaviita, Mauno Ylinen, Eero Saarinen, Tomi Myyryläinen, Ilkka Markkula, Janne Matinlauri, Antti Lavonen (sihteeri)

## Tärkkelysperunajaosto

MTK ja sen tärkkelysperunajaosto osallistuivat aktiivisesti yhdessä alan teollisuuden kanssa tärkkelysperunan uuteen artikla 68:aan pohjautuvan tuotantosidonnaisen tuen toimeenpanosäädösten valmisteluun. Jaosto vaikutti myös tulevaan yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen ja toi tärkkelysperunasektorin tarpeita sekä Suomen että EU:n päättäjien tietoon. Tärkkelysperunajaosto piti kaksi kokousta.

**Kokoonpano:** Vesa Savola (puheenjohtaja), Hannu Heikola (varapuheenjohtaja), Ilpo Ulvinen, Mauno Ylinen, Ossi Paakki (asiantuntija),

Jorma Mäkelä (asiantuntija), Antti Lavonen (sihteeri)

## PerunaSuomi ry

PerunaSuomi ry:n toiminnan keskeisin tavoite oli perunamarkkinoiden tasapainottaminen ja viljelijöiden markkinatietoisuuden parantaminen. MTK-Varsinais-Suomen kanssa laadittiin varhaisperunan satoennuste. Ennusteen avulla viljelijöille ja ostajille pystyttiin kertomaan kotimaisen varhaisperunan markkinoille tuloaika ja viikoittaiset määrät. Syksyllä laadittiin perunan kokonaissatoennuste. Markkinatilanteesta tiedotettiin Maaseudun Tulevaisuudessa ja yhdistyksen omilla kotisivuilla. PerunaSuomen markkinatyöryhmä piti puhelinkokouksia säännöllisesti.

## Puutarhavaliokunta

Puutarhavaliokunta kokoontui kolme kertaa kertomusvuoden aikana. Valiokunnassa käsiteltiin mm. puutarha-alan työvoimakysymyksiä sekä kasvisten menekinedistämisen uutta toimintamallia. Lisäksi edunvalvontatyötä tehtiin Juures-entuottajat ry:n, Kaalintuottajat ry:n ja Sipulintuottajat ry:n toimintojen kautta.

**Kokoonpano:** Mv Jarmo Suominen (Puutarhaliitto), mv. Kimmo Oravuo (Kaalintuottajat), marjanviljelijä Tommi Yrjölä (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), mv. Irmeli Vinnikainen (Juures-entuottajat), mv. Timo Mäkinen (Sipulintuottajat), toimitusjohtaja Katarina Lassheikki (Puutarhaliitto), toiminnanjohtaja Jyrki Jalkanen (Kauppapuutarhaliitto), toiminnanjohtaja Hannu Salo (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), toiminnanjohtaja Jyri Uimonen (Taimistonviljelijät ry), mv. Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), mv. Ove Grandell (SLC)

## Sopimusviljelyjaosto

Puutarhavaliokunnan sopimusviljelyjaosto kokoontui kerran. Jaostossa keskusteltiin mm. vihannesten sopimusviljelyn tilanteesta sekä tulevaisuuden edellytyksistä.

**Kokoonpano:** Erno Toikka (Lännen Tehtaat), mv. Timo Rauvola (Saarioinen Oy), mv. Jukka Mattila (Saarioinen Oy/Lännen Tehtaat)



Oy), toiminnanjohtaja Jonas Laxåback (SLC), Marko Himanen (Kurkkutoimikunta), Jaakko Laamanen, mv. Reijo Vätilä (Lännen Tehtaat), mv. Kimmo Oravuo, mv. Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), Sihteeri: Mika Virtanen

## Kuluttajatyöryhmä

MTK:n kuluttajatyöryhmä käsitteli kokouksissaan uutta järjestön kuluttajaohjelmaa ja suunnitteli toimintaa kuluttajatyön osalta. Suomi syö tutkimuksen tulokset esiteltiin keskusliiton toimihenkilöille. Kuluttajakampanjoiden sisältöä suunniteltiin. Huhtikuussa toteutettiin alkuperäkampanja kauppojen edustoilla. Kesän farmarimessuilla tehtiin kysely lähiruuan merkityksestä ja Lähi-ruokaviestiin osallistuttiin. Elokuussa toteutettiin herkkujen Suomi –tapahtuma Rautatientorilla. Työryhmä keskusteli vuoden 2012 toimintasuunnitelmasta, jossa toteutetaan alkuperäkampanja valtakunnallisesti 20.4. ja avoin tila- tapahtumia liitoissa syyskuun lopussa. Yhteistyötä Ruokatie-don kanssa tehdään suunnittelemalla Ruokavisa yläkoululaisille. Herkkujen Suomi järjestetään elokuussa. Tietoa vastuullisesta ruuantuotannosta tuotetaan järjestön uudistetuille nettisivuille ja nettiin tuotetaan videomateriaalia maataloilta.

**Kokoonpano:** Kati Partanen pj, Elina Heino (V-S), Jukka Leikkonen (E-S), Antti Teivaala (MO Länsi-Suomi) sekä Klaus Hartikainen, Anni Mari Syväniemi, Paula Viertola, Johan Åberg, Lea Jylhä, Liisa Pietola, Bettina Lindfors ja Marjatta Boman (siheeri)

## Naistyöryhmä

Toiminnasta kohdassa: Järjestötoiminta, Jäsenyyden vahvistaminen.

**Kokoonpano:** Puheenjohtaja: Ilona Alhoniemi, Jäsenet: Johanna Kankaanpää, Tiina Linnainmaa, Hannele Mäki-Ettala- Mustonen, Eine Rosenberg-Riihimäki, Kati Partanen, Bettina Lindfors, Liisa Niilola, Sihteeri: Marjatta Boman.

## Metsänomistajanaisten jaosto

Metsänomistajanaisten jaosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Toiminnasta kohdassa: Järjestötoiminta, Jäsenyyden vahvistaminen.

**Kokoonpano:** puheenjohtaja: Pirkko Laitinen, jäsenet: Elina Junnila, Sari Lantta, Päivikki Otronen, Heli Rissanen, Kati Partanen, Toini Malmström, sihteeri: Tuija Rantalainen.

## MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset

Maataloustuottajien liittojen puheenjohtajakokouksia pidettiin viisi, joista kaksi oli yhdessä metsänomistajien liittojen puheenjohtajien kanssa. Kokouksiin olivat kutsuttuina pääsääntöisesti myös liittojen ja metsänomistajien liittojen toiminnanjohtajat. Puhetta kokouksissa johti valtuuskunnan puheenjohtaja Aarno Puttonen. Sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen.

Ensimmäinen puheenjohtajakokous järjestettiin 22.2. Kokouksessa käsiteltiin järjestön kehittämistä ja rakennetyötä sekä järjestön eduskuntavaalivaikuttamista.

Toinen liittojen puheenjohtajakokous järjestettiin kevävaluuskuntaa edeltävänä päivänä 12.4. Kokouksessa käsiteltiin järjestön ajankohtaisia asioita ja kevävaluuskunta-asioita.

Kolmannessa puheenjohtajakokouksessa 27.6. käsiteltiin liha-alan haasteita, jäsenyytyväisyystutkimuksen tuloksia, järjestön kehittämis- ja rakennetyötä.

Neljäs puheenjohtajakokous oli 12.10. Kokous oli yhdessä metsänomistajien liittojen kanssa. Ennen kokousta luovutettiin järjestön vetoamus eduskuntaryhmien edustajille tarkoituksena esittää budjettileikkaukset maa- ja metsätalouden aloilta. Kokouksessa keskityttiin järjestön kehittämis- ja rakennetyöhön ja koottiin yhteen alueellisten kokousten (liittovaikuttajaseminaarit) anti.

Viides puheenjohtajakokous oli perinteisesti syysvaluuskuntaa edeltävänä päivänä 22.11., jossa valmisteltiin valtuuskunnan kokousasioita ja käsiteltiin järjestön kuluttajatyötä laajemmin.

# Henkilöstökertomus

Huhtikuussa 2010 käynnistynyt henkilöstöpäällikköpalvelu laajeni nelipäiväisestä viisipäiväiseksi huhtikuussa 2011. Palvelusta vastaava konsultti työskentelee In House -resurssina toimien MTK ry:n ja Viestilehdet Oy:n yhteisenä henkilöstöpäällikkönä. Vuoden 2011 painopistealueita henkilöstöjohtamisen kehittämisessä olivat henkilöstötyytyväisyys, työhyvinvointi ja osaamisen johtaminen.

Vuonna 2011 jatkoimme vuonna 2010 kehittämistyön alla olleiden rekrytointi- ja perehdytystoimintamallien käyttöönottoa. Uusia henkilöitä rekrytoitiin MTK ry:lle yhdeksän henkeä. Järjestimme perehdytyskoulutuksia uusille ja niille työntekijöille, jotka eivät olleet vielä osallistuneet koulutukseen.

Toukokuussa 2011 toteutimme koko henkilöstölle suunnatun henkilöstökyselyn. Kyselyn tuottajana toimi Innolink Research Oy. Kyselyn vastausprosentti oli hienosti 80 % ja henkilöstön tyytyväisyys on keskimäärin hyvällä tasolla, myös verrattuna ulkoiseen tutkimustietoon. Selvimät vahvuudet ovat kohdissa ”suosittelisin organisaationi tuttavalleni/ystävälleni” ja ”esimieheni luottaa kykyyni toimia itsenäisesti”, ”sukupuolten välinen tasa-arvo” ja ”sitoutuminen organisaation arvoihin ja tavoitteisiin”. Useat vastaajat antoivat myös kiitosta johdolle. Kehityskohteiksi tunnistettiin tiedonkulku ja yhteistyö yksiköiden välillä ja työtaakan hallinta. Kyselyn tulokset purettiin henkilöstöpäällikön johdolla tiimeittäin ja henkilöstö osallistui kehitystoimenpiteiden ideointiin. Vahvuuksien ylläpitämiseksi ja heikkouksien korjaamiseksi käynnistimme esimerkiksi seuraavia toimenpiteitä: yksiköiden välistä tiedonkulkua ja yhteistyötä lisäävät toimenpiteet, työyhteisötaitoihin liittyvät tilaisuudet, esimiesvalmennuksen suunnittelu (2012) sekä työpaikkakiusaamisen

ennaltaehkäisyn ja hallinnan ohjeistus. Toimenpiteiden toteutus jatkuu vuonna 2012.

MTK ry. on entisen vuosien tapaan panostanut henkilöstön työterveyteen. Vuonna 2011 yhteistyötä tiivistettiin työterveyspalveluiden kumppanimme Diacorin kanssa. Vuoden 2011 tilastomme osoittavat, että työterveyskäyntien ja sairauspoissaolopäivien määrä on MTK ry:ssä hyvinkin alhainen vertailutietoon ja etenkin keski-ikäen nähden. Käyntien ja poissaolojen syyt ovat normaaleja. Osana työhyvinvoinnin ylläpitämistä ja kehittämistä otimme vuonna 2011 käyttöön varhaisen välittämisen toimintamallin. Aihe esiteltiin henkilöstölle info- ja keskustelutilaisuuksissa (esim. TYKY-päivillä), mallista tehtiin menettelyohje ja esimiesvalmennukset käynnistettiin loppuvuonna 2011. Aiheen käsittely on saanut henkilöstöltä positiivista palautetta.

Vuoden aikana teimme valmistelutöitä uuden henkilöstöjärjestelmän käyttöönottoa varten. Mepco -henkilöstöjärjestelmän käyttöönoton myötä työntekijöiden perustiedot ja työsuhtediedot sekä työsuhteen elinkaareen liittyvät asiakirjat ja tiedot löytyvät yhdestä paikasta sähköisessä muodossa (esim. toimenkuvat, työ-sopimukset, koulutustiedot, kehityskeskustelut). Ne ovat helposti työntekijän ja esimiehen saatavilla. Projektin päätavoitteena on parantaa henkilöstöön liittyvien tietojen saatavuutta ja ajantasaisuutta, tietojen käsittelyn tehokkuutta sekä tietojen hyödyntämismahdollisuutta. Myös loma- ja poissaolotietoja ylläpidetään Mepcon avulla. Mepco -henkilöstöjärjestelmä tulee henkilöstön käyttöön vuonna 2012.

Kokohenkilöstöpiti loppuvuodenaikanatutunkäytännön mukaisesti esimies-alais -kehityskeskustelut. Uutena elementtinä kehityskeskusteluissa

oli osaamisprofiili, joka syntyi osaamisen kehittämissuunnitelman myötä. Osaamisprofiilin tarkoituksena on tunnistaa löytyykö yksiköstä nyt ja lähitulevaisuudessa tarvittava osaaminen ja millaisia osaamisen kehittämistarpeita meillä on.

henkilökunnasta oli 47 % ja miesten 53 %. Naisten osuus on kasvanut hieman viime vuodesta (vuonna 2010 41%). Henkilöstön ikäjakauma ilmenee alla olevasta taulukosta. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 46,7 vuotta.

MTK:n keskusliitossa työskenteli vuoden 2011 lopussa yhteensä 75 henkeä. Naisten osuus

<b>Ikäjakauma</b>	<b>lkm</b>	<b>%-osuus:</b>
20-29 v.	5	6%
30-39	18	23%
40-49	25	32%
50-59	15	19%
60	15	19%

# Taloustietoja

## Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n konsernin konsernitilinpäätökseen on vuonna 2011 tytäryhtiöinä sisällytetty Viestilehdet Oy:n (99,98 %) ja Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n (72,32 %) ohella Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaistentalo Oy (66,04 %). Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen on sisällytetty Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), Oy Silvadata Ab (43,37 %), Maahenki Oy (25,87 %), Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,32 %) ja Myyntimestarit Oy (31,62 %). Konsernin tilikauden liike-tulos oli voitollinen +3,8 milj. euroa (+14,8 milj. euroa).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista tuottoa.

## Keskusliiton toiminta ja talous vuonna 2011

Keskusliiton henkilökunnan määrä oli kertomusvuoden päättyessä 77, joista 10 oli määräaikaista ja 5 äitiys-, hoito-, vuorottelu-, tai muulla toimivapaalla (edellisenä vuonna 68, joista 4 määräaikaista, 2 äitiys-, hoito-, vuorottelu-, tai muulla toimivapaalla). Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä luontaisetuineen sekä vuosiloma- ja sairausajan palkkoineen oli 4,9 milj. euroa (4,5 milj. euroa).

## Varsinainen toiminta

Luottamusjohdon kulut kasvoivat 13,2 % vuonna 2011, mutta jäivät kuitenkin vuotta 2009

alemmalle tasolle. Kasvu johtui luottamusjohdon palkkioiden tasokorotuksista sekä panostuksista koulutukseen. Omarahoitteisten valiokuntien ja jaostojen kulut kasvoivat merkittävästi, koska sokerivaliokunnan kulutaso säilyi korkealla ja lisäksi tehtiin panostus tutkimustoimintaan. Muiden valiokuntien ja jaostojen sekä työryhmien kulut alenivat hieman noudattaen pääsääntöisesti budjetoitua tasoa.

Edunvalvonnan kulut kasvoivat vuodesta 2010 (+0,263 milj. euroa eli +3,0 %), mutta jäivät budjetoitua. Edunvalvonnan henkilöstökulujen kasvu oli +0,264 milj. euroa eli +5,6 %. Matkakulut kasvoivat merkittävästi (+0,060 milj. euroa eli +13,3 %) erityisesti konferenssi- ja seminaarikulujen kasvun myötä. Konttorikuluja kasvatti (+0,028 milj. euroa eli +21,6 %) älypuhelinlaitteikannan uudistamisen aloittaminen. Lahjoituksien ja avustusten kasvua (+0,036 milj. euroa eli +49,1 %) selittävät eduskuntavaaliehdokkaille annetut avustukset. Merkittävässä osassa muita kuluryhmiä kulutaso nousi vain vähän tai jopa aleni. Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimukseen liittyviä veloituksia. Niiden kokonaismäärä oli 0,810 milj. euroa. Kasvua selittävät muutokset konsernin sisäisissä veloituksissa. Edunvalvonnan kulujäämä kasvoi +2,5 % 8,096 milj. euroon (vuonna 2010 +0,506 milj. euroa eli +6,8 %).

Projektitoiminnan kulujäämä kasvoi 0,108 milj. eurosta 0,210 milj. euroon jääden kuitenkin selvästi budjetoitua alemmas. Projektitoiminnan kulut ja tuotot kasvoivat selvästi vuodesta 2010 ja olivat budjetoitua suuremmat, koska tilikauden aikana käynnistyi uusia projekteja. Merkittävimpiä projekteja olivat Tyyppinavetta-hanke, Maa-seudun muutosvalmennus- ja Meksikon metsänomistajaorganisaatioiden kehittämishanke sekä



MTK:n 100-vuotishistoriikkiprojekti, elintarvikehuollon alkutuotantopoolin poolitoimikunta, sertifioidun siemenen tutkimushanke ja Baltic Sea -yhteistyöhanke. Lisäksi toteutettiin erilaisia kehitysyhteistyöprojekteja.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutukseen 360 000 euroa. Järjestökoulutuksen aktiviteetit olivat aiempaa laajempia liittyen mm. järjestön kehitystyöhön.

MTK-Viestin tuotot säilyivät edellisen vuoden tasolla ollen 0,235 milj. euroa. Kulut säilyivät ennallaan korkealla tasolla, koska lehden jäsennumero lähetetään kolmatta vuotta kaikille jäsenille kahdesti vuodessa aiemman yhden numeron sijaan. Tuottojäämä 0,127 milj. euroa muodostui budjetoitua paremmaksi, koska kehityspanostuksia käytettiin arvioitua vähemmän. Vuoden aikana tehtiin päätökset julkaisun kehittämisen päälinjoista.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) kasvoi +3,9 % ollen -9,037 milj. euroa (+3,1 %, -8,701 milj. euroa). Kasvu johtui erityisesti henkilöstökulujen kasvusta.

## Varainhankinta

Varainhankinnan tuotot olivat 2,336 milj. euroa (2,264 milj. euroa) kasvaen +3,2 %. Jäsenmaksuilla kyettiin kattamaan 19 % (19 %) varsinaisen toiminnan kuluista. Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -6,701 milj. euroa (-6,438 milj. euroa). Kulujäämä kasvoi +4,1 % eli jonkin verran pitkän aikavälin tavoitetta enemmän.

## Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 58 % (58 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja ja sijoitusomaisuuden arvonalennusten / palautusten muutoksia oli +8,6 milj. euroa (+7,7 milj. euroa). Juokseva sijoitustoiminta tuotti vuonna 2011 ennakoitua isompia tuottoja osinkojen ja Viestilehtien osingon osalta, koska yritysten tuloksentelekyky toipui ennakoitua selvästi nopeammin ja kustannusyhtiön liiketoiminta sujui ennakoitua selvästi paremmin. Vastaavasti korkotaso säilyi odotuksia huomattavasti alemmalla tasolla alentaen korkokulkuja. Kiinteistöinvestointeihin tehtyjä kaikkia varauksia ei käytetty.

Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen tuottojäämä aleni ollen 1,6 milj. euroa (1,8 milj. euroa). Viestilehdet Oy maksoi osinkoa 3,0 milj. euroa (2,5 milj. euroa). Muut osinkotuotot olivat 4,4 milj. euroa (3,9 milj. euroa).

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä vuonna 2011 oli +4,2 milj. euroa (+7,6 milj. euroa). Sijoitustoiminnan myyntivoittoihin on tuloutettu Asunto Oy Espoon Elosalaman osakkeiden myynnistä Sato-Asunnot Oy:ltä tilikaudella saatu, alkuperäiseen 27.6.2007 allekirjoitettuun kauppakirjaan perustuva lisäkauppahinta, vähennettynä Espoon kaupungin kanssa solmitun maankäytösopimuksen mukaisella sopimuskorvauksella, yhteensä 3,0 milj. euroa. Daniscon osakkeet myytiin pitkän, 12 vuoden omistuksen jälkeen 4,8 milj. euron kauppavoitolla.

Arvonalennuksia ja arvonalennusten palautuksia kirjattiin nettomääräisesti -4,4 milj. euroa (+3,6 milj. euroa). Arvonalennuksia oli 31.12.2011 taaseessa -16,9 milj. euroa (-12,4 milj. euroa), josta -13,4 milj. euroa oli M-Realin osakkeista ja -1,5 milj. euroa pääomasijoituksista. Arvonalennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkina-arvon alittaessa sen hankinta-arvon. Arvonalennusten taustalla on se, että poikkeuksellisen pitkään jatkunut osakemarkkinoiden myönteinen vire päättyi syksyllä 2007. Vuodesta 2011 muodostui sijoitustoiminnan osalta jälleen vaikea v. 2007 käynnistyneen finanssikriisin siirryttyä seuraavaan vaiheeseen kehittyneiden valtioiden velkakriisiksi. Velkaongelma kärjistyi erityisesti euroalueen eteläosan valtioissa, minkä seurauksena markkinat alkoivat hinnoitella jopa euroalueen hajoamista ja siitä mahdollisesti seuraavia laajamittaisia ongelmia. Tämä vaikutti voimakkaasti sijoitusmarkkinoihin, minkä seurauksena esimerkiksi Suomen osakemarkkinat laskivat neljänneksen vuoden 2011 aikana. Vuoden aikana koettiin myös poikkeuksellisen monia muita merkittäviä markkinoiden heiluntaa voimistaneita tapahtumia.

Kaksi merkittävää, keskenään täysin samankaltaista omaisuudenhoitomandaattia käynnistyivät 1.3.2005 vastaten kolmanneksesta keskusliiton likvidin sijoitussalkun hoidosta. Vuonna 2011 varainhoitajina toimivat Pohjola Varainhoito ja Evli. Molempien osalta varainhoidon tulos jäi markkinoiden yleisestä kehityksestä. Oman varainhoidon tulos vuonna 2011 jäi markkinoiden yleisestä tuloksesta. Kokonaisuutena oma varainhoito on kuitenkin tuottanut pitkällä aikavälillä hyviä ja yleistä kehitystä parempia tuloksia aktiivisella allokaatio- ja rahastovalinnalla.

Korkokulut Maataloustuottajain eläkesäätiölle kasvoivat 0,228 milj. eurosta 0,251 milj. euroon. Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma aleni edelleen 5,6 milj. eurosta 5,1 milj. euroon. Eläkesäätiön vakavaraisuusasema säilyi hyvänä erittäin haastavasta sijoitusvuodesta huolimatta. Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot kasvoivat 0,432 milj. eurosta 0,464 milj. euroon. Liittotilin pääoma oli vuoden 2011 lopussa 13,8 milj. euroa kasvaen hieman vuoden alun 13,6 milj. eurosta.

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta, yhteensä 0,38 milj. euroa (0,4 milj. euroa), on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

## Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 1 667 834,27 euroa voitollinen. Tulosta arvioitaessa on syytä huomioida, että

- Sijoitusomaisuuden arvonalennukset kasvoivat -4,4 milj. euroa yhteensä -16,9 milj. euroon, josta -13,4 milj. euroa oli M-Realin osakkeista ja -1,5 milj. euroa pääomasijoituksista. Arvonalennusten kasvu heikensi tilikauden tulosta vastaavasti. Tulevina vuosina osa tästä arvonalennuksesta tulee purkautumaan tulosvaikutteisesti. Vuoden 2009 tilinpäätökseen tehtiin nettomääräisesti +9,1 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalennus ja vuoden 2010 tilinpäätökseen +3,6 milj. euron suuruinen sijoitusomaisuuden arvonalennus
- Sijoitustoiminnassa syntyi tilikaudella 2011 kaksi kertaluonteista ja poikkeuksellisen merkittävää kauppavoittoa, joiden yhteismäärä oli +7,9 milj. euroa. 12 vuotta omistetut Daniscon osakkeet myytiin alkuvuonna 2011, mistä syntyi +4,8 milj. euron suuruinen kauppavoitto. Asunto Oy Espoon Elosalan osakkeista saatiin nettomääräisenä lisäkauppahintana +3,0 milj. euroa. Ilman näitä kertaluonteisia tapahtumia MTK:n tulos ennen tilinpäätössiirtoja olisi ollut -6,2 milj. euroa alijäämäinen

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on 1 667 834,27 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta ylijäämää 4 624 355,72 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiirtoja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 136,9 milj. eurosta 139,4 milj. euroon vuonna 2011.

## Näkymät vuodelle 2012 ja riskien hallinta

Vuoden 2012 budjetissa varsinaisen toiminnan kulujäämä nousee +8,6 % eli +0,774 milj. euroa vuoteen 2011 nähden. Merkittävin kulujäämän lisäys toteutuisi edunvalvonnassa (+0,649 milj. euroa, +8,0 %). Projektitoiminnan volyymin odotetaan kasvavan merkittävästi, mutta sen kulujäämän odotetaan alenevan hieman. Budjetti on varainhankinnan ja sijoitustoiminnan jälkeen ennen kauppavoittoa -1,722 milj. euroa alijäämäinen. Säännöllisten palkka- ja toimintamenojen jatkuva, pitkäaikainen rahoittaminen kauppavoitoilla on poikkeuksellinen menettelytapa, koska kauppavoittoa syntymisen edellytyksiin MTK:lla on käytännössä rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa, kuten viime vuosina on hyvin nähty. Keskusliitossa uusiin edunvalvontahaasteisiin tulee jatkossa pääosin vastata kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä tekemällä muuttuvista edunvalvontaja jäsenpalvelutarpeista johtuvien osaamistarpeiden muutosten edellyttämiä järjestelyjä.

Varainhoidon osalta alkuvuosi 2012 käynnistyi myönteisesti, vaikka perimmäisiä kehittyneiden maiden velkakriisiin liittyviä ongelmia ei ole ratkaistu. Riski tilanteen nopeaan ja merkittävään heikkenemiseen on olemassa, mikäli esimerkiksi ylivelkaantuneet maat eivät jatka uskottavia toimia taloutensa tasapainottamiseksi pitkällä aikavälillä. Kokonaisuutena sijoitusvuodesta odotetaan kuitenkin tulevan kohtuullinen, mikäli yksittäiset tekijät kuten kehittyneiden valtioiden velkaongelmat, inflaation kiihtyminen tai Lähi-idän levottomuudet eivät pysyvämminkin heijastu tulevaan kehitykseen. Osakemarkkinoilla voi tapahtua vuoden 2012 aikana ainakin tilapäistä pehmenemistä ja kurssitason alenemista. Myös korkojen mahdollinen yhtäkkäinen nopea nousu vaikuttaisi korko- ja osakesijoitusten tuottoihin tilapäisesti kielteisesti. Toisaalta liian pitkään jatkuva löysä rahapolitiikka voi luoda globaalin omaisuusarvojen hintakuplan. Keskusliiton likvideissä arvopaperisijoituksissa helmikuun alussa osakkeet olivat lievässä alipainossa ja yrityslainat selvässä ylipainossa. Finanssi- ja velkakriisi tulee vaikuttamaan edelleen vuosia sijoitusmarkkinoiden näkymiin ja siten MTK:n vuosittaisiin tuloksiin. Nopeat riskillisten omaisuusluokkien arvon nousut ja laskut voivat vuorotella ilman että kurssitaso pidemmällä aikavälillä merkittävästi nousee.

MTK toteutti riskianalyysin ja riskienhallinnan kehittämiseen liittyvän projektin yhteistyössä KPMG Oy Ab:n kanssa loppuvuonna 2011. Työ jatkuu edelleen riskienhallinnan prosessien sekä riskienhallinnan sisällön kehittämisellä vuonna 2012. Varsinaisen toiminnan tuotot ja varainhankinta sekä niiden riskit liittyvät merkittävilta osiltaan jäsenpohjan vahvuuteen, edunvalvonta- ja jäsenpalvelujen tuottamiseen ja avainhenkilöriskeihin, jolloin ne ovat erityisesti riippuvaisia mm. kyseisten palvelujen laadusta sekä organisaatiomallin kyvystä tukea edunvalvontatyön toteuttamista. Vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä. Edunvalvonta- ja jäsenpalvelutoimintojen rahoituksen näkökulmasta kaikkein merkittävimmän riskin muodostaa sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa näitä kuluja. Keskusliiton

riippuvuus sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoista on muodostunut poikkeuksellisen suureksi. Jäsenmaksutuloilla tulisi kyetä rahoittamaan nykyistä merkittävämpi osa varsinaisen toiminnan kuluista. Keskusliiton strategia lähtee siitä, että varallisuutta on hoidettava siten, että keskusliitto kykenee selviytymään edunvalvontatilanteista vaarantamatta tulevaisuuden toimintamahdollisuuksia. Tämän johdosta keskusliiton varsinaisen toiminnan kulutasoon on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota. Keskusliiton edunvalvontaa ei tule rakentaa liian osakepainotteisen tai muutoin korkeita riskejä sisältävän sijoitustoiminnan varaan, koska esimerkiksi vuosi 2008 on osoittanut todeksi sen, että hyvin vähäisinäkin pidetyt riskit voivat toteutua täysimääräisesti.

# MTK:n omistamat yritykset ja yhteisöt

## Pellervo-Instituutti Oy

Maailmantalouden ja Suomen talouden kuva muuttui vuoden 2011 aikana nopeasti heikompaan suuntaan. Vielä keväällä ennustettiin kasvua, mutta syksyllä esimerkiksi PTT ennusti Suomen kasvun pysähtyvän ja maan siirtyvän taantumaan. Euroalueen eräiden maiden aiheuttaman valuuttakriisiongelman kärjistyminen osaltaan heikensi talouden yleiskuvaa. Pellervo-Instituuttia lähellä olevilla toimialoilla yleiskuva vaihteli. Metsäteollisuus teki tulosta, mutta heikommin kuin edellisvuonna. Meijerit kykenivät olosuhteisiin nähden hyvään tulokseen. Lihantuotanto ja lihateollisuus ajautuivat vaikeuksiin lihan heikon hintakehityksen takia. Suomalainen pankkijärjestelmä pysyi vakaana ja osuustoiminnalliset pankit menestyivät kilpailussa. Myös keskinäinen vakuutustoiminta menestyi hyvin. Metsäalan organisaatioita ja lainsäädäntöä alettiin uudistaa, millä oli vaikutusta metsänhoitoyhdistysten tulevaisuudenkuvaan. Koulustoimialalla keskustelut isojen toimijoiden fuusioista jatkuivat. Koulustoimialan pirstaleisuus ja alalla esiintyvä julkisrahoituksen käyttö markkinaehtoiseen toimintaan vaikuttivat toimialan kannattavuusedellytyksiin. Kauppakamarin hallituskoulutus kasvoi edelleen.

Pellervo-Instituutti täytti 20 vuotta, mitä juhlittiin kesäkuussa juhlaseminaarin merkeissä. Yhtiön toimitusjohtaja oli vuoden aikana viisi kuukautta opintovapaalla ja sijaisena toimi Pellervo-Seuran yritysasiames. Koulutuksen myynnillä mitattuna koulutuskysyntä laski 1 %:a (edellisvuonna lasku oli 9 %). Laskua selitti osaltaan kesäfoorumien puuttuminen juhlaseminaarin takia. Tulevaisuusseminaarien kysyntä laski ja verokurssien kysyntä pysyi lähes ennallaan. HLJ-koulutuksen ja yrityskohtaisen koulutuksen kysyntä kasvoivat. Vuoden taloudellinen tulos oli voitollinen. Koulutuksen laatua painotettiin; asiakastutkimusten ja palautekyselyiden perusteella siinä onnistuttiin

erinomaisesti. Koulutukseen osallistui yhteensä 684 henkeä (791 henkeä v. 2010). Oppilaspäiviä oli 1215 (1422 päivää vuonna 2010). Keskimääräinen koulutuksen kesto oli 1,8 päivää (1,9 päivää vuonna 2010).

Vuoden myönteisimpiä tuloksia olivat hyvin onnistunut HLJ-koulutus, HLJ-Akatemian ennätysmäinen osallistujamäärä, uuden metsänhoitoyhdistysten puheenjohtajille suunnatun pitkän koulutusohjelman Mhy-LJ:n käynnistyminen sekä yrityskohtaisen koulutuksen eteneminen. Laadulliset tavoitteet täyttyivät. Tavoitteet eivät sen sijaan toteutuneet tulevaisuusseminaarien osalta. Koulutukseen osallistuneiden kokonaismäärän lasku kolmatta vuotta peräkkäinen herätti keskustelua, vaikka määrä ei ole ainoa onnistumisen mittari. Vuoden aikana hallitus ja johto keskustelivat laajasti uuden koulustoiminnan kehittämisestä kannattavalta pohjalta.

## Seminaarit ja ajankohtaiskoulutus

Tämä koulutusosio sisältää lyhytkestoiset seminaarit ja ajankohtaiskoulutuksen. Ne ovat kaikille osallistujille avoimia. Tulevaisuusseminaarien osallistujamäärät pienenivät maitoalaa lukuun ottamatta. Yhteensä osallistujia oli 253 henkeä (303 henkeä v. 2010).

Veropäivien osallistujamäärät pysyivät lähes ennallaan. Uutena järjestettiin 1-päiväinen verokoulutus Pohjois-Suomessa. Osallistujia oli 172 henkeä (176 v. 2010). Todettiin, että Pohjois-Suomen veropäivää kannattaa jatkaa.

Johdon kesäfoorumia ei järjestetty, vaan sen tilalla oli Pellervo-Instituutti Oy:n 20-vuotisjuhlaseminaari. Seminaari pidettiin Hanasaressa. Pääpuhujana oli professori Michael L Cook Missourin yliopistosta. Tilaisuuteen saapui lähes sata osallistujaa.

## Kurssit ja tutkinnot

Tämä koulutusosio sisältää pidempikestoisen koulutuksen. Liiketoiminta-alueen kokonaisvolyymi pysyi lähes ennallaan.

Pitkäkestoinen HLJ-ohjelma oli käynnissä kahdella ryhmällä. HLJ-ohjelmissa numerot 15 ja 16 oli mukana yhteensä 29 osallistujaa eli edellisvuotta enemmän. HLJ 15 -kurssi piti päätösjaksonsa Tsekissä.

HH-valmennuksia pidettiin vuoden aikana yksi Forssassa.

HLJ-Akatemia pidettiin Johtamistaidon opistolla Kirkkonummella, osallistujamäärä oli ennätysmäinen. Akatemian teemana oli ”Osuuskunnan omistajuus ja jäsenhallinto”. Uutena käynnistyi neuvottelutaidon koulutus, joka pidettiin keväällä Helsingissä.

Luottamusjohdon englanninkielen uusi ryhmä käynnistyi 8 osallistujalla.

## Yrityskohtainen koulutus

Liiketoiminta-alueen kokonaisvolyymi kasvoi oppilaspäivillä mitattuna, vaikka osallistujamäärä pieneni. Tämä johtui siitä, että koulutukset olivat pitkäkestoisempia kuin edellisvuonna. Lisäksi edustajistojen koulutuksia ei vuoden aikana järjestetty, mikä laski osallistujamäärää. Merkittävien saavutus oli uuden Mhy-LJ:n käynnistäminen. Koulutus on suunnattu kasvavien metsänhoitoyhdistysten puheenjohtajille.

## Henkilöstö ja kumppanuusresurssit

Koulutustoiminnan resurssit olivat omat kouluttajat, verkostokouluttajat ja vierailevat luennoitsijat. Henkilöstö toimintavuoden aikana oli: toimitusjohtaja MMM Kari Huhtala (opintovapaalla 1.5.–30.9.) ja vs. toimitusjohtaja VTM Juhani Lehto (1.5.–30.9.)

Kari Huhtala edisti opintovapaallaan väitöskirjatyötään, johon hän sai Suomen Kulttuurirahaston 6 kuukauden apurahan. Väitöskirjatyön aiheena on ”Tuottajaosuuskuntien hallituksen rooli ja hallituksen jäsenten valintamekanismit”. Pellervo-Instituutin koulutusverkostoon kuului 42 kouluttajaa omistajayhteisöistä ja kumppanuusyrityksistä. Vuoden aikana käytettiin 16 verkostokouluttajan palveluita arvoltaan noin 1,5 htv. Varsinaisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 1 henkilö (1 henkilö vuonna 2010). Lisäksi osa-aikaisena koulutuksen asiamiehenä toimi Pellervo-Seuran Riku-Matti Akkanen, FM.

Koulutuksen tukipalvelut ja kirjanpidon palvelut ostettiin Pellervo-Seuralta. Tietotekniset palvelut ostettiin Viestilehdet Oy:ltä.

## Hallinto

Yhtiön hallitukseen kuuluivat: talousjohtaja Heikki Laurinen (Helsinki), tuotantojohtaja Ilkka Nivari (Helsinki), toimitusjohtaja Reijo Flink (Seinäjoki), jäsenpalvelujohtaja Harri Hyppänen (Äänekoski) (huhtikuun yhtiökokoukseen saakka), jäsenpalvelujohtaja Juha Jumppanen (Espoo) - huhtikuun yhtiökokouksesta alkaen, osuustoimintajohtaja Sami Karhu (Järvenpää), toimitusjohtaja Mikko Luoma (Kannus).

Hallituksen puheenjohtajana toimi Heikki Laurinen ja varapuheenjohtajana Sami Karhu. Yhtiön tilintarkastajana toimi KHT Heidi Vierros ja varatilintarkastajana KPMG Oy Ab. Hallitus kokoontui vuoden aikana 5 kertaa (5 kertaa vuonna 2010). Yhtiökokous pidettiin huhtikuussa Helsingissä.

## Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvoston kokoonpano: puheenjohtaja, mv. Aarno Puttonen Puumalasta (1998-pj.2009-), varapuheenjohtaja, mv. Aki Kaivola Lammilta (2006-) sekä jäsenet: mv. Matti Korhonen Rantasalmelta (1993-), mv. Antti Pilli-Sihvola Anjalankoskelta (1996-), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2000-), mv. Jorma Laurila Kangasalta (2001-), mv. Risto Sairanen Luumäeltä (2011-), mv. Olli Laaninen Liperistä (2003-), mv. Hannu Taimen Paimiosta (2006-), mv. Seppo Paavola Kaustisilta (2007-), mv. Marko Repo Simosta (2011-), mv. Markku Pärssinen Sastamalasta (2011-), mv. Mikko Heikkinen Varpaisjärveltä (2008-), mv. Tiina Heinonen Luhangalta (2008-), mv. Soili Mulari Suomussalmelta (2009-), mv. Matti Kalsola Pornaisista (2009-) ja toiminnanjohtaja Yrjö Ojanie mi Lapualta (2010-).

Hallintoneuvosto piti yhden kokouksen Punkaharjulla 6. päivänä kesäkuuta 2011.

Hallituksen kokoonpano: puheenjohtaja maanviljelysneuvos Esko Lindstedt (2005-), varapuheenjohtaja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2009-), toiminnanjohtaja Jouni Jyrinki(2010-), mv. Tuomo Raininko(2010-)

Hallitus kokoontui kolme kertaa.

Tilitarkastajiksi tarkastamaan vuoden 2011 hallintoa ja tilejä valittiin KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö Heidi Vierros (KHT) ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala (KHT). MTK:n tarkastuskomiteasta valittiin säätiön tarkastuskomiteaan Olli Laaninen ja hänen varamieheksensä Jarkko Pakkanen. Toiseksi jäseneksi tarkastuskomiteaan valittiin säätiön hallintoneuvoston jäsen Risto Sairanen.

Henkilöstöön kuuluivat: asiamies metsätaloussinööri Timo Rytkönen (2003-), joka toimii hallintoneuvoston sekä hallituksen sihteerinä ja metsätilojen hoitajana sekä emäntä Erja Rytkönen (2003-), palveluvastaava Nina Palmroos-Tuominen (2003-), palveluvastaava Raila Sornikivi (1988-), palveluvastaava Ritva Palmroos (2010-), palveluvastaava Marja Lindfors (2011-) ja urakoitsija Juha Auvinen (2007-).

Säätiön omistama Kettulan tila oli edelleen ollut tuottajajärjestön käytössä kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu ja metsäretkeilykohteena. Säätiö osallistui MTK:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin. Kertomusvuoden aikana MTK:n tilaisuuksia oli kaikkiaan 55. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 1 152 henkilöä kotimaasta ja ulkomailta.

## Maanomistajien Arviointikeskus Oy

Arviointikeskus on tuottajajärjestöjen omistama konsulttiyhtiö, jonka tarkoituksena on tarjota mm. viljelijöille laadukkaita ja korkeatasoisia asiantuntijapalveluita kiinteistö- ja ympäristöoikeudellisissa asioissa sekä kiinteistöjen arvomäärityksissä. Yhtiö on perustettu vuonna 1962 ja sillä on toimistot Helsingin lisäksi Turussa, Seinäjoella, Kuopiossa ja Oulussa.

Koko maan alueella Arviointikeskus toimi vuonna 2011 asiamiehenä 55 tie- ja lunastustoimituksessa yhteensä 337 päämiehen puolesta.

Arviointikeskuksen kiinteistöarvioijat laativat tila- ja kiinteistöarvioita kauppa- ja sopimusneuvotteluja, velkajärjestelyjä, vakuustarkoituksia, perinnönjakoja ym. varten eri puolilla maata olevista kohteista 156 kappaletta 146 tilaajalle.

Yhtiön lakimiehet laativat valituksia eri oikeusasteisiin ja toimivat maanomistajien asiamiehinä mm. oikeudenkäynneissä yhteensä 110 jutussa,

jotka koskivat 214 päämiestä. Lisäksi annettiin runsaasti kiinteistö- ja ympäristöoikeuden alaan liittyvää lainopillista neuvontaa.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2011 oli 879.100 euroa.

Arviointikeskus antaa palveluistaan alennusta MTK:n ja SLC:n jäsenille. Alennus on suuruudeltaan 10 % ja se koskee yhtiön laskutusperusteisiä palveluita

Arviointikeskus Oy:n toimitusjohtajana toimii OTK Aulikki Kiviranta. Hallitukseen kuuluu 5 varsinaista jäsentä ja 3 varajäsentä. Puheenjohtajana toimii maanviljelijä Jaakko Halkilahti Salosta.

## Tietohallinto

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui 11 kertaa. Johdon kymmenes tietohallinnon workshop pidettiin 24.10.2011. Workshopissa käsitellään erityisesti pidemmän aikavälin kehitystarpeita sekä mahdollisia kehityspolkuja. Tällä kertaa painopiste oli uusissa toimistojärjestelmissä ja monipistetyöskentelyssä. Ideoita ja suuntaviivoja toiminnan kehittämiseksi haettiin sekä ulkoisten asiantuntijoiden avulla että työryhmissä.

Perustietotekniikka ja verkko toimivat vakaasti. Käyttäjien tyytyväisyys perustietotekniikkaan oli hyvällä tasolla. Edellisenä vuonna aloitettu laitteiden ja käyttöjärjestelmien uusiminen saatiin loppuun. Toimistojärjestelmän päivitys uuteen Office 2010 aloitettiin suunnitteluvaiheella marraskuussa. Tavoitteena on kouluttaa ja ottaa käyttöön uusi ympäristö maaliskuun 2012 loppuun mennessä. Simonkadun kiinteistöön rakennettiin lähinnä vierailijoiden tarpeisiin langaton verkko.

Älypuhelimissa käytettävä Taskuposti-palvelu sisältää sähköpostin, kalenterin ja kontaktien replikoinnin lisäksi puhelimien virustorjunnan, etähallinnan, käyttötuen ja elinkaaren hallinnan. Käytettäviä älypuhelimia vaihdettiin uusiin vanhenevien mallien osalta.

Tietoliikenteessä ei ollut merkittävää haittaa aiheutuneita katkoja. Kentän tietoliikenneyhteyksien toimivuus tarkastettiin, millä luodaan edellytyksiä etäosallistumismahdollisuuksien lisäämiseksi ja varmistetaan sujuva työskentely yhteisen verkon puitteissa. Ylivieskan toimipisteen tarpeisiin rakennettua virtuaaliympäristöä laajennettiin etätyöskentelevien henkilöiden käyttöön.

Sopimukset perustietotekniikasta Fujitsun kanssa (Patja-palvelu) uudistettiin kolmeksi vuodeksi. Sopimus tietoliikenteestä ja puhepalveluista Soneran kanssa jatkuu toistaiseksi kahden kuukauden irtisanomisajalla.

Uuden CProfit-levikkijärjestelmän käyttöönotto saatiin päätökseen kesällä 2011. Järjestelmän auditointi tehdään vuonna 2012.

YAP Solutions Oy:n toimittama uusi jäsenrekisterisovellus otettiin käyttöön vuoden alkupuoliskolla. Ensimmäinen jäsenmaksulaskutus toteutetaan sillä alkuvuonna 2012.

MTK:n verkkopalvelujen uudistamishanketta valmisteltiin vuoden aikana siten, että uudistetut mtk.fi ja Reppu -palvelut julkistetaan vuoden 2012 keväällä.

Mtk.fi -sivuilla on vuoden 2011 aikana vierailut lähes 253 000 kävijää eli melkein sama määrä kuin vuonna 2010. Käyntikertoja kertyi yhteensä noin 741 000.

Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehden kävijämäärä nousi edelleen. Vuoden aikana sivuilla oli noin 855 000 kävijää, mutta käyntikertojen lukumäärä laski hieman noin 4,8 miljoonaan käyntikertaan. Mediabox Oy:ltä hankittu uusi julkaisualusta (Polopoly-ohjelmisto) otettiin käyttöön syksyllä 2011. Samalla toteutettiin Maaseudun Tulevaisuuden kuukausiliitteen Kantrin verkko- ja näköislehti. Koneviestin verkkolehti toimii toistaiseksi entisellä Ch5 Navigo-alustalla kuten Aarre -lehtikin.

## Viestilehdet Oy

Vuonna 2011 Viestilehdet Oy liiketoiminnan rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Vakiintuneen liiketoiminnan osalta tilikauden tulos oli taloudellisesti hyvä. Liiketaloudellinen tulos parani myös markkinoille viime vuosina tuotujen uusien julkaisujen osalta, joskin niiden osalta ei vielä onnistuttu pääsemään uusille julkaisuille asetettuihin tuottotavoitteisiin.

Kustannusosakeyhtiön liikevaihto vuonna 2011 oli 26,9 (+ 6,4 %) miljoonaa euroa (25,3 milj. euroa vuonna 2010 ja 23,5 milj. euroa vuonna 2009). Tilikauden voitto oli 3,8 (+ 5,7 %) miljoonaa euroa (3,6 milj. euroa vuonna 2010 ja 2,7 milj. euroa vuonna 2009). Tilikauden voittoon vaikutti myönteisesti ennen kaikkea onnistunut lehtien tilaus- ja ilmoitusmyynti mutta myös myyntikulujen

jääminen budjetoitua selvästi alemmalle tasolle. Kustannukset nousivat merkittävästi (+6,8 %). Erityisesti jakelukulujen nousu oli huomattavaa (+10,2 %) ja ennakoituakin nopeampaa Itellan hinnankorotusten johdosta.

Yhtiön hallitus hyväksyi joulukuussa 2010 Viestilehdet Oy:n uuden strategian, jossa linjattiin yhtiön visio ja toiminta-ajatus, kehittämisen suuntaviivat ja taloudelliset tavoitteet sekä arvot. Strategiaa jalkautetaan vuosittain käsiteltävän hankesalkun avulla.

Kertomusvuonna jatkettiin Viestilehdet Oy:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen ja liiketoiminnan kannattavuuteen tähtäävien kehittämishankkeiden toteuttamista. Tilaushinnoittelu uudistettiin sisällyttämällä kestotilaushintaan sähköisiä palveluja. Vuonna 2010 uusittu ilmoitusjärjestelmä arvioitiin, minkä perusteella valmisteltiin seuraavia kehitystoimia. Kesällä arvioitiin myös toimitusjärjestelmä, minkä perusteella päätettiin sisäisistä kehittämistoimista. Uusi verkkojulkaisujärjestelmä otettiin käyttöön Maaseudun Tulevaisuudessa, mikä osaltaan antaa mahdollisuuksia sähköisen liiketoiminnan kasvattamiselle. Syksyllä palkattiin sähköisen liiketoiminnan kehityspäällikkö, joka vastaa Viestilehdet Oy:n nykyisten sähköisten palvelujen kehittämisestä, uusien liiketoimintamallien analysoimisesta sekä uuteen liiketoimintaan tähtäävien hankkeiden tuotteistamisesta. Perustietotekniikan tietojärjestelmien osalta solmittiin uusi Patja-sopimus Fujitsun kanssa. Perustietotekniikkaratkaisujen tavoitteena on toimintaympäristön vakiointi, tietoturva, käytettävyys, luotettavuus, kustannustehokkuus sekä toiminta- ja työtapojen jatkuva kehittäminen niin, että tietojärjestelmäratkaisujen mahdollisuudet kyetään täysimääräisesti hyödyntämään liiketoiminnassa.

Viestilehdet Oy:n osakkuusyritys Myyntimestarit Oy jatkoi toimintaansa kustannusosakeyhtiön levikki- ja ilmoitusmarkkinoinnin tukitoimintona suoramarkkinointiin ja puhelinmyyntiin erikoistuneena palveluyrityksenä.

Viestilehdet Oy:n kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat lehdet: Maaseudun Tulevaisuus, Metsänomistaja, Kantri, Suomalainen Maaseutu, Koneviesti, Aarre ja Kylvösiemen.

### Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuuden tarkistettu levikki (LT 12/2011) oli 83 259 kappaletta (83 158 kpl), jossa oli kasvua edellisvuodesta +101 kappaletta

eli +0,1 % (+114 kpl, +0,1 %). Levikkitulos oli erittäin hyvä ottaen huomioon sen, että merkittävien sanomalehtien levikit alenivat vuonna 2011 yleisesti taloudellisen taantumien myötä. Lehden jatkuva kehittäminen, kuten ulkoasu-uudistus yhdessä sisällön monipuolistamisen ja laajentamisen kanssa ovat olleet välttämättömiä kestäväälle ja kannattavalle kasvustrategian toteuttamiselle tavoiteltaessa lehdelle uusia kohderyhmiä. Toistaiseksi tässä on onnistuttu hyvin.

Lehden lukijamäärä verrattuna vastaavaan mitausajankohtaan vuonna 2010 laski 321 000 lukijaan eli -1,2 % (325 000, +5,2 %). MT on edelleen Suomen toiseksi luetuin tilattava päivälehti. Lukijamäärän kehitystä viime vuosina voidaan pitää erittäin hyvänä verrattuna yleiseen sanomalehtien kehitykseen.

Lehti ilmestyi kertomusvuonna 152 kertaa (151). Keskimääräinen sivuluku nousi edellisen vuoden 21,3 sivusta 21,7 sivuun.

Kantri ilmestyi 11 kertaa Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä. Sen lukijamäärä jatkoi vahvaa nousua ollen 197 000 lukijaa (181 000). Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12 kertaa Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä.

## Koneviesti

Koneviesti ilmestyi 18 kertaa, joista numero 18 esitteli veteraanitraktoreita. BioEnergia -lehti ilmestyi Koneviestin liitteenä viisi kertaa.

Tarkistettu levikki (LT 12/2011) aleni -736 kappaletta 32 226 kappaleeseen, eli -2,2 % (33 002 kpl, -1,6 %). Lukijamäärä aleni 178 000 lukijaan eli -2,7 % (183 000, -4,2 %).

## Aarre

Aarre -aikakauslehti täytti marraskuussa kolme vuotta. Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä kaikille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Aarre ilmestyi 10 kertaa vuonna 2011. Tarkistettu levikki oli 16 601 kappaletta (LT 12/2011) ja lukijamäärä 65 000 lukijaa.

## Kylvösiemen

Kylvösiemen ilmestyi neljä kertaa. Lehden levikki oli noin 1 200 kappaletta.

## Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2012 tähdätään erityisesti kannattavan kasvun jatkamiseen uusilla, aktiivisilla

kehittämistoimilla, kuitenkin tiedostaen riskit sekä meneillään oleva taloudellinen taantuma. Yhtiön julkaisutoiminnan monipuolistumisella luodaan osaltaan aiempaa parempaa vakautta yhtiön tuloskehitykselle. Lisäksi Viestilehdet Oy panostaa vuonna 2012 merkittävästi sähköisen liiketoiminnan kehittämiseen liittyvään perustyöhön.

Liikevaihdon lievän alenemisen, koko yhtiön tasolla toteutettavien kehittämistoimien ja lisäresursointien johdosta Viestilehdet Oy:n liikevoiton ennustetaan jäävän selvästi viime vuosien keskimääräistä tasoa alemmaksi noin 3,4 milj. euroon (5,0 milj. euroa), mutta säilyvän edelleen tyydyttävänä.

Liikevaihdon odotetaan vuonna 2012 vähenevän -0,2 milj. euroa (-0,9 %) vuoteen 2011 verrattuna. Alkuvuonna ilmoitus- ja levikkimyynti ovat kehittyneet pitkälti odotusten mukaisesti. Silti tilanne voi vuoden aikana muuttua nopeasti. Ilmoitusmyyntimarkkinan vaihtelut voivat olla sekä varsin voimakkaita että nopeita. Ilmoitusmyynnin osuus yhtiön liikevaihdosta oli 35,5 % vuonna 2011 (34,7 %). Levikkityö on kuluvana vuonna edelleen haasteellista kaikkien yhtiön kustantamien julkaisujen osalta meneillään olevan taloudellisen taantumien johdosta. Tulevan kehityksen arviointiin tuottojen osalta liittyy näin ollen edelleen merkittävää epävarmuutta.

Samaan aikaan kulujen kasvuvauhdin odotetaan olevan poikkeuksellisen nopeaa vuonna 2012 (+1,3 M€, +5,9 %). Yhtäältä kulujen nousu painottuu ryhmiin, joihin yhtiöllä on vähän vaikutusmahdollisuuksia, kuten jakelukuluihin. Toisaalta kulujen kasvu jatkuu nopeana strategian mukaisissa kohteissa heijastuen kehityskuluihin sekä myynti- ja markkinointikuluihin. Jakelukulujen erittäin voimakas kasvu johtuu Itellan yleistä kustannustennousua suuremmista hinnankorotuksista EU:n postidirektiivin toteuttamiseen liittyen. Henkilöstön määrää lisätään hyvin harkitusti strategian mukaisille painopistealueille.

## Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Uudet julkaisut leikkaavat edelleen vuonna 2012 yhtiön kannattavuutta. Uudet tuotteet ja julkaisut tulee kuitenkin nähdä investointina yhtiön tulevaisuuteen edellyttäen, että niihin liittyvä valmistelytyö on tehty huolellisesti. Tämän vuoksi uusista panostuksista päätettäessä on arvioitava päätöksen vaikutukset yhtiön kannattavuuteen, lehtien tilaushinnan korotuspaineisiin tai ilmoitusmyyntitavoitteiden nostamiseen.



Pitkällä aikavälillä yhtiön kaikkien julkaisujen levikkiin liittyy merkittäviä riskejä, koska peruslukijakunnan eli maanviljelijöiden määrä alenee. Tämän vuoksi julkaisuja kehitetään aktiivisesti sekä monipuolisesti.

EU:n postidirektiivin toimeenpano vuoden 2011 alusta lukien on jo aiheuttanut ja tulee edelleen aiheuttamaan merkittäviä lisäyksiä jakelukuluihin koko lehtikentässä useina perättäisinä vuosina. Vaikutukset voivat olla Viestilehdet Oy:lle muita kustantajia merkittävämpiä, koska kustannettavien lehtien levikit painottuvat haja-asutusalueille. Tietohallinto ja siihen liittyvät kysymykset voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä yhtiön toiminnalle. Tämän vuoksi näitä toimintoja on johdettava keskitetysti yhteisin toimintamallein, mutta vastuiden tulee olla hajautettuja ja hallittuja. Riskien merkitys korostuu järjestelmiä uusittaessa sekä kehitettäessä sähköistä liiketoimintaa.

### Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Viestilehdet Oy:n tutkimus- ja kehitystoiminta painottuu ennen kaikkea sähköisten palvelujen liiketoimintamahdollisuuksien selvittämiseen ja niiden kehittämiseen. Tutkimus- ja kehitysmenoihin on varattu noin 3,0 % kokonaiskuluista, mikä on selvästi aiempaa enemmän.

### Ympäristöasiat

Yhtiö ottaa omassa toiminnassa huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sisälly merkittäviä ympäristöriskejä sen luonteesta johtuen. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle kotimaiselle paperille. Yhtiön

käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

### Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Viestilehdet Oy:n varsinaisen yhtiökokouksen 20.12.2010 valitsemina hallituksen jäsenenä toimivat Juha Marttila Simosta, Markus Eerola Hyvinkäältä, Jaakko Halkilahti Salosta, Eero Isomaa Nivalasta, Timo Kankaanpää Ilmajoelta, Markku Länninki Forssasta, Kati Partanen Iisalimesta, Aarno Puttonen Puumalasta, Antti Sahi Keravalta, Matti Seitsonen Anjalankoskelta, Mikko Tirola Petäjävedeltä ja Mauno Ylinen Alahärmästä.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Juha Marttila ja varapuheenjohtajana Mauno Ylinen.

Tilintarkastajana toimivat vuonna 2011 Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Heikki Laurinen ja varatoimitusjohtajana Soili Teikari. Heikki Laurinen oli tulosvastuussa Maaseudun Tulevaisuudesta, Kantrista, Suomalaisesta Maaseudusta, Aarteesta ja Kylvösiemenestä ja Soili Teikari Koneviestistä.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina toimivat Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantrissa ja Maaseudun Tulevaisuuden Metsänomistajalehdessä Lauri Kontro, Suomalaisessa Maaseudussa Lauri Kontro (vastaava päätoimittaja) ja Jouko Hannula (päätoimittaja), Koneviestissä Uolevi Oristo, Aarteessa Mari Ikonen ja Kylvösiemenessä Raimo Nordman.

## MTK:n antamia lausuntoja

Seuraavassa on luettelo tärkeimmistä MTK:n antamista lausunnoista.

**Lausunto 12.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi eräiden eläinten tunnistamisesta.

**Lausunto 12.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi salmonellatartunnan vastustamisesta naudoissa ja sioissa.

**Lausunto 12.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi sikojen MRSA- tartunnan seurannasta.

**Lausunto 13.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksista valtioneuvoston asetuksiksi riistahallinnosta ja metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista sekä metsästysasetuksen muuttamiseksi.

**Lausunto 14.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta vuonna 2011 käyttöön otettavan teuraskaritsan laatupalkkion valvonnasta ja nautoja korvamerkkejä koskevan valvonnan muuttamisesta.

**Lausunto 17.1.** Opetushallitukselle luonnoksesta virastomestarin ammattitutkinnon perusteiksi.

**Lausunto 21.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuesta vuosina 2007–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007), eläinten hyvinvoinnin tuesta vuosina 2008–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (130/2008) ja ei-tuotannollisten investointien tuesta vuosina 2008–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (185/2008) muuttamisesta.

**Lausunto 21.1.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n elintarvike ja terveysosaston asetusluonnoksesta rehualan toiminnan harjoittamisesta.

**Lausunto 24.1.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetuksen lannoitevalmisteista 12/07 muuttamisesta.

**Lausunto 28.1.** maa- ja metsätalousministeriölle tilatukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (187/2009) muuttamisesta.

**Lausunto 28.1.** ympäristöministeriölle sen raportista 16/2010: YVA-lain ja maankäyttö- ja rakennuslain suhde.

**Lausunto 31.1.** opetus- ja kulttuuriministeriölle selvityshenkilöiden ammattikorkeakoulujen taloudellisen ja hallinnollisen aseman uudistamista koskevasta raportista.

**Lausunto 11.2.** ympäristöministeriölle uhanalaisten luontotyyppien LuTU-toimintasuunnitelmaluonnoksesta.

**Lausunto 18.2.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta satovahinkojen korvaamisesta.

**Lausunto 18.2.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi elintarvikevalvonnasta.

**Lausunto 18.2.** valtiovarainministeriölle verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportista.

**Lausunto 4.3.** maa- ja metsätalousministeriölle maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätöimenpiteistä ja maatalouden ympäristötuen erityistuesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (503/2007) muuttamisesta.

**Lausunto 7.3.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi luonnonhaittakorvausten, maatalouden ympäristötuen, eläinten hyvinvoinnin tuen ja ei-tuotannollisten investointien tuen hakemisesta vuonna 2011.

**Lausunto 10.3.** työ- ja elinkeinoministeriölle Talvivaara Sotkamo Oy:n kaivos- ja rikastustointia koskevasta lupahakemuksesta.

**Lausunto 18.3.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista tuotavista eräistä elävistä eläimistä sekä niiden alkioista ja sukusoluista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta.

**Lausunto 18.3.** maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusehdotuksesta broilereiden ja broileriemojen suojelusta.

**Lausunto 18.3.** opetus- ja kulttuuriministeriölle ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportista.

**Lausunto 21.3.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsänhoitoyhdistyksistä annetun asetuksen 2 ja 5 §:n muuttamisesta.

**Lausunto 22.3.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön antaman asetuksen lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä muuttamiseksi.

**Lausunto 24.3.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n ehdotuksesta asetukseksi metsästyslain 41 b §:n 2 momentin mukaisten poikkeuslupien rajoittamisesta.

**Lausunto 24.3.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja

metsätalousministeriön asetuksen lannoitevalmisteista 12/07 muuttamisesta.

**Lausunto 25.3.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi sikojen sairastuvuuden seurannasta.

**Lausunto 25.3.** ympäristöministeriölle ehdotuksesta YVA-asetuksen hankeluettelon muuttamiseksi.

**Lausunto 31.3.** liikenne- ja viestintäministeriölle ajokorttilainsäädännön asetusluonnoksesta.

**Lausunto 7.4.** sisäasiainministeriölle hallituksen esityksestä laiksi ulkomaalaislain, yliopisto- ja ammattikorkeakoululain sekä asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta.

**Lausunto 11.4.** Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen lisäämiseksi lannoitevalmisteiden tyyppinimiluettelo.

**Lausunto 15.4.** ympäristöministeriölle Luonnon virkistyskäyttö ja jokamiehen oikeudet – lainsäädäntöä ja hyviä käytäntöjä -käsikirjasta.

**Lausunto 18.4.** liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi joukkoliikennelain, kaupallisista tavarankuljetuksista annetun lain sekä maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta.

**Lausunto 20.4.** ympäristöministeriölle Suomen luonnon monimuotoisuuden strategiaan ja toimintaohjelmaan 2006-2016 liittyvän luonnon-suojelulainsäädännön toimivuusarviointista.

**Lausunto 28.4.** maa- ja metsätalousministerille ehdotuksesta kansalliseksi kalatiestrategiaksi.

**Lausunto 28.4.** maa- ja metsätalousministeriölle Euroopan unionin kokonaan rahoittamien tukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (659/2007), Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamien pinta-alaperusteisten tukien valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (591/2007), ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (660/2007), eläinten hyvinvoinnin tuen valvonnasta vuosina 2008–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (418/2008) sekä ei-tuotannollisten investointien tuen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (823/2008) muuttamisesta.

**Lausunto 29.4.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetusehdotuksesta eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden keräämisestä, kuljettamisesta ja hävittämisestä.

**Lausunto 9.5.** opetus- ja kulttuuriministeriölle Ammatillisen koulutuksen laatustrategia vuosille 2011-2020 ja oppisopimuskoulutuksen laadun kehittäminen -työryhmämuistiosta.

**Lausunto 10.5.** oikeusministeriölle velkajärjestelylain uudistamisesta.

**Lausunto 11.5.** Ammattikorkeakoulujen

rehtorineuvostolle (Arene) luonnonvara- ja ympäristöalan koulutusohjelmarakenteen kehittämisestä.

**Lausunto 16.5.** maa- ja metsätalousministeriölle vuodelta 2011 maksettavien kansallisten kasvintuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta annettavasta asetuksesta.

**Lausunto 17.5.** sisäasiainministeriölle hallituksen esityksestä laeiksi ulkomaalaislain, työsopimuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

**Lausunto 19.5.** ympäristöministeriölle ehdotuksesta merien tutkimuksen kansalliseksi strategiaksi.

**Lausunto 1.6.** maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta kansalliseksi vieraslajistrategiaksi.

**Lausunto 8.6.** oikeusministeriölle kansalaisalotetyöryhmän mietinnöstä.

**Kommentti 14.6.** maa- ja metsätalousministeriölle hygieniapaketin mahdollisista muutostarpeista.

**Lausunto 15.6.** opetus- ja kulttuuriministeriölle elinikäisen ohjauksen kehittämisen strategisista tavoitteista.

**Lausunto 16.6.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön toiminnan järjestämisestä.

**Lausunto 17.6.** ympäristöministeriölle tuulivoimarakentamisen suunnittelusta.

**Lausunto 17.6.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta koulumaitotuesta annetun asetuksen 2 §:n muuttamisesta.

**Lausunto 18.6.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kasvinsuojeluaineista sekä laeiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain ja rikoslain muuttamisesta.

**Lausunto 22.6.** maa- ja metsätalousministeriölle maatalouden rakennetuista annetun lain 40a §:n muuttamista koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

**Lausunto 22.6.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi sonnin spermalle eläintautien vastustamiseksi asetettavista vaatimuksista.

**Lausunto 22.6.** maa- ja metsätalousministeriölle metsäpuiden siementarvearviotyöryhmän muistiosta.

**Lausunto 30.6.** maa- ja metsätalousministeriölle suunnitelmasta vesiviljelyn sijainninhajausuunnitelman laatimisesta ja sen ympäristöarvioinnin toteuttamisesta.

**Lausunto 21.7.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta metsästyksen rajoittamisesta ja kieltämisestä metsästysvuonna 2011-2012.

**Lausunto 22.7.** ympäristöministeriölle selvityksestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn integroimiseksi ympäristölupamenettelyyn.

**Lausunto 2.8.** opetus- ja kulttuuriministeriölle ammattipätevyysdirektiivin uudistamista koskevasta vihreästä kirjasta.

**Lausunto 12.8.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi elintarvikkeiden alkutuotannon hygieniavaatimuksista.

**Lausunto 15.8.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuotavien eläimistä saatavien sivutuotteiden, niistä johdettujen tuotteiden sekä muiden eläintautien leviämisen vaaraa aiheuttavien tavaroiden eläintautivaatimuksista.

**Lausunto 22.8.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetusehdotuksesta eräitä eläimistä saatavia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita käsittelevien toimijoiden valvonnasta ja eräiden sivutuotteiden käytöstä.

**Lausunto 22.8.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi lihan tarkastuksesta.

**Lausunto 23.8.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi ilmoitettavien elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta.

**Lausunto 23.8.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseksi timotein siementuotannon perusteella maksettavasta tilakohtaisesta lisäosasta ja erityistukioikeudesta.

**Lausunto 29.8.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön keskusyksikön toimipaikasta ja alueyksiköistä.

**Lausunto 13.9.** maa- ja metsätalousministeriölle maatalouden investointituesta ja nuoren viljelijän aloitustuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamista koskevasta luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi.

**Lausunto 14.9.** valtiovarainministeriölle liittyen luonnokseen hallituksen esitykseksi vuoden 2012 tuloveroasteikkolaiksi sekä laeiksi eräiden verotusta koskevien lakien muuttamisesta.

**Lausunto 16.9.** maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta sekä laiksi eräiden työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjelmien ja hankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta.

**Lausunto 19.9.** ympäristöministeriölle oppaasta merkittävien ympäristövahinkojen korjaamisen menettelyistä.

**Lausunto 22.9.** valtiovarainministeriölle liittyen

hallituksen esitysluonnokseen energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.

**Lausunto 30.9.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta tuettavaa rakentamista koskevista lypsykarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista (1637/13/2011).

**Lausunto 20.10.** maa- ja metsätalousministeriölle soiden ja turvemaiden strategian toteuttamisesta tilusjärjestely- ja vaihtomaakeinoin.

**Lausunto 20.10.** opetus- ja kulttuuriministeriölle koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2011 – 2016.

**Lausunto 28.10.** Opetushallitukselle luonnoksesta luonto- ja ympäristöalan ammatillisen koulutuksen kehittämisstrategiaksi.

**Lausunto 2.11.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi poikkeuksista rehukasvien siemenseosten markkinointiin luonnollisen ympäristön säilyttämiseksi.

**Lausunto 11.11.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta asetukseksi kansanterveyttä sekä eläinten ja kasvien terveyttä, taudeista ilmoittamista, eläinten hyvinvointia sekä eläinten tunnistusta ja rekisteröintiä koskevien täydentävien ehtojen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi.

**Lausunto 15.11.** Opetushallitukselle luonnoksesta vihersisustajan ammattitutkinnon perusteista.

**Lausunto 18.11.** ympäristöministeriölle luonnoksesta ympäristölupien valvontaohjeeksi.

**Lausunto 25.11.** oikeusministeriölle ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista.

**Lausunto 25.11.** Opetushallitukselle luonnoksesta ns. sora-lainsäädännön muutoksiksi.

**Lausunto 29.11.** liikenne- ja viestintäministeriölle valtioneuvoston taajuuspoliittisesta periaatepäätöksestä.

**Lausunto 30.11.** maa- ja metsätalousministeriölle täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (189/2009) ja perus- ja kasvulohkoista ja niiden ulko- ja sisärajoja koskevista tuen myöntämisen edellytyksistä annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (329/2007) muuttamista koskevista asetusluonnoksista.

**Lausunto 5.12.** opetus- ja kulttuuriministeriölle korkeakoulujen opiskelijavalinnoista.

**Lausunto 12.12.** maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta Suomen metsäkeskuksen julkisen palvelun yksikön suoritteiden maksullisuudesta.

**Lausunto 12.12.** maa- ja metsätalousministeriölle vuodelta 2012 maksettavista lypsylehmä- ja nautapalkkioista, teuraskaritsan laatupalkkiosta,

valkuais- ja öljykasvipalkkiosta sekä tärkkelysperunapalkkiosta annettavasta valtioneuvoston asetuksesta.

**Lausunto 19.12.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) ja maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteistä ja maatalouden ympäristötuen erityistuista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (503/2007) muuttamista koskevista asetuseräluonnoksista.

**Lausunto 19.12.** maa- ja metsätalousministeriölle eläinten hyvinvoinnin tukea koskevista asetuseräluonnoksista.

**Lausunto 20.12.** maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kanojen salmonellavalvontaohjelmasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta.

**Lausunto 22.12.** valtiovarainministeriölle esityksestä ennakkoperintäasetukseksi.

**Lausunto 22.12.** Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen lisäämiseksi kansalliseen lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon.

**Lausunto 27.12.** Verohallinnolle luonnoksesta Verohallinnon yhtenäistämisohjeksi vuodelta 2011 toimitettavaa verotusta varten.

**Lausunto 30.12.** Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen ”Kasviperäinen kasvualustahiili” lisäämiseksi kansalliseen lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon.

**Lausunto 30.12.** Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen ”Metsäkasvukomposti” lisäämiseksi kansalliseen lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon.

**Lausunto 30.12.** Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralle uuden tyyppinimen ”Orgaaninen eläinperäinen kastematokomposti lannoiteliuos Ruponics, NPK 0,4-0,01-0,02” lisäämiseksi kansalliseen lannoitevalmisteiden tyyppinimiluetteloon.

## MTK:n ja Viestilehdet Oy:n toimihenkilöt

### Keskusliiton palveluksessa vuonna 2011 olleet

Aalto Kimmo, asiantuntija  
Aaltonen Seppo, johtaja  
Abrahamsson Björn, neuvonantaja (1.7.2010–30.6.2011)  
Airikkala Risto, päälakimies  
Ala-Orvola Leena, asiantuntija  
Almiala Ritva (Titta), assistentti  
Boman Marjatta, järjestöasiamies  
Evinen Terhi, kehitysyhteistyökoordinaattori (15.8.2011 - )  
von Flittner Julia, viestintäassistentti (8.8.2011 - )  
Hakkarainen Juha, metsäjohtaja  
Hartikainen Klaus, viestintäjohtaja  
Hemnell Kurt, lakimies (- 30.4.2011)  
Holma Maarit, assistentti, Bryssel  
Hurme Merja, tietopalvelusihteeri  
Hyvärinen Pirjo, monistuksen hoitaja  
Hämäläinen Pekka, autonkuljettaja, varastot  
Härö Ilpo, huoltomies  
Ikävalko Johanna, ympäristöjohtaja (- 28.2.2011)  
Jaakkola Antti, kesäharjoittelija (16.5.-30.9.2011)  
Jousiaho Eeva, kokousemäntä  
Jylhä Lea, metsäasiantuntija  
Järvinen Erno, tutkimuspäällikkö  
Kaasinen Susanna, hanketyöntekijä (1.1.2011 - )  
Kaila Minna-Mari, johtaja (1.9.2011 - )  
Kainulainen Anssi, asiantuntija  
Kallio Seppo, johtaja  
Keränen Minna, assistentti  
Kilpeläinen Sami, maitoasiamies  
Kiviranta Tuomas, harjoittelija (1.7.-31.8.2011)  
Kiviranta Tuure, tutkimusassistentti (17.10.2011 - )  
Knuuti Anna-Liisa, koulutus suunnittelija (3.1.2011 - )  
Kulmala Airi, projektikoordinaattori (1.1.2011 - )  
Kytölä Tapio, johtaja, Brysselin toimisto  
Lasse Lahtinen, kehittämisasiantuntija  
Lantiainen Satu, metsäkoordinaattori, Bryssel  
Lassheikki Markus, kehitysjohtaja  
Laukkanen Tapani, järjestökouluttaja  
Laurinen Heikki, talousjohtaja  
Lavonen Antti, kasvinviljelyasiamies  
Lehmusvaara Salme, assistentti  
Liimatainen Tatu, harjoittelija, (- 23.3.2011)  
Lumiaho Maire, lakimies  
Luoma Tiina, neuvonantaja (AgriCord-projekti, 24.10.2011 - )  
Malila Vesa, lakimies  
Manninen Marjukka, kotieläinasiamies, Bryssel  
Markkanen Jukka, asiantuntija  
Marttila Juha, johtokunnan 1. puheenjohtaja  
Mattila Ilpo, asiamies  
Niemi Karoliina, kehitysyhteistyökoordinaattori (24.1.-31.7.2011)  
Nieminen Jouko, asiantuntija  
Niskanen Olli, harjoittelija (16.5.-12.8.2011)  
Nylund Taina, järjestöassistentti  
Närhi Antti, kesätyöntekijä (13.4.-31.8.2011)  
Näräkkä Janne, asiantuntija  
Ojanperä Minna, lakimies (10.10.2011 - )  
Orjala Jari, maaseutunuorten asiamies  
Peltola Jukka, projektityöntekijä (1.6.-30.9.2011)  
Penttinen Leena, lakimies  
Pietola Liisa, ympäristöjohtaja (1.5.2011 - )  
Pietola Matias, harjoittelija (11.7.-30.9.2011)  
Rajoo Annamari, harjoittelija (9.5.-26.8.2011)  
Rantala Jukka, kotieläinasiamies  
Rantalainen Tuija, jäsenihteeri  
Rauhamaäki Anne, viestinnän suunnittelija  
Roininen Ari, projektipäällikkö (1.4.2011 - )  
Ruippo Juha, johtaja  
Sahi Antti, toiminnanjohtaja  
Sandvik Tarja, verkkoviestinnän suunnittelija  
Schulman Max, vilja-asiamies  
Siitonen Virpi, järjestöasiamies  
Siivonen Tommi, lakimies  
Sipilä Timo, johtaja  
Stormbom Kaija, viestinnän suunnittelija  
Suojala Leena, asiantuntija  
Syväniemi Anni-Mari, ruokakulttuuriasiamies  
Tallavaara Marja, asiantuntija  
Tiainen Simo, johtaja  
Tornberg Markku, johtaja  
Tuomi Juho, harjoittelija (1.6.-30.9.2011)  
Twerin Marica, lakimies  
Unkila Raija, toimistopäällikkö, johtokunnan sihteeri  
Vauhkonen Anne, johdon assistentti  
Viertola Paula, johdon erityisavustaja  
Virtanen Mika, kasvinviljelyasiamies  
Vornila Johanna, viestintäassistentti (- 17.4.2011)  
Voutilainen Jaakko, harjoittelija (11.1.- 4.3. ja 1.6. - 31.8.2011)  
Voutilainen Matti, järjestöjohtaja  
Vuorensola Markku, vastaava järjestökouluttaja  
Väänänen Olli-Pekka, johtaja  
Åberg Johan, tutkimuspäällikkö

## Viestilehdet Oy:n palveluksessa vuonna 2011 olleet:

Aaltoila Juha, toimittaja  
Ahvenainen Jaana, sähköisen liiketoiminnan kehityspäällikkö (12.9.2011 -)  
Alakoski Kimmo, avainasiakaspäällikkö (- 4.2.2011)  
Ala-Suurua Maija, toimittaja  
Alatalo Markku, painopinnanvalmistaja  
Castrén Sari, levikkipäällikkö  
Eskola Lauri, harjoittelija (1.5.-16.9.2011)  
Haapala Liisa, ilmoituspäällikkö  
Haaso Stina, toimittaja  
Hakala Tommi, toimittaja  
Halla Tarja, toimittaja  
Hannula Jouko, päätoimittaja, Suomalainen Maaseutu  
Harju Tiina, asiakkuusassistentti  
Haverinen Sinikka, myyntipäällikkö  
Helmikkala Sanna, levikkikoordinaattori (2.5.2011 -)  
Hiltunen Heikki, painopinnanvalmistaja  
Holmberg Niklas, toimittaja  
Hovi Stiina, graafikko  
Hyppänen Eeva, myyntipäällikkö  
Hämäläinen Ritva, palkanlaskija  
Härkönen Heikki, toimittaja  
Högman Pirjo, tilaustenhoitaja  
Ihalainen Laura, toimitussihteeri, toimittaja  
Ikonen Mari, päätoimittaja, Aarre  
Ikäheimonen Tero, kesätoimittaja (1.5.-2.9.2011)  
Impiö Janne, toimittaja (5.9.2011 -)  
Isokääntä Marko, ilmoituspäällikkö  
Jaakola Päivi, myyntiassistentti  
Jalonen Pertti, vastaava toimittaja  
Jauhiainen Sari, toimistoapulainen  
Julkunen Timo, tuotannon esimies  
Julkunen Wilma, vuosilomasijainen painopinnan valmistus (13.6.-5.8. ja 12.12.2011-)  
Jantti Hermanni, kesätyöntekijä (20.6.-29.7.2011)  
Järvelä Liisa, kirjanpitäjä  
Kallonen Ulla-Maija, reskontranhoitaja  
Kankaanpää Jaana, lehtikuvaaja  
Kannasmaa Merja, kiinteistösihteeri, taloushallinnon assistentti  
Kantola Antti, toimitussihteeri (- 11.11.2011)  
Kantola Emmi, kesäapulainen (1.6.-30.6.2011)  
Kantola Olli, markkinointijohtaja  
Karkinen Jyrki, toimitussihteeri  
Karlsson Karl, tietotekniikkapäällikkö  
Karttunen Katja, painopinnanvalmistaja  
Kakriainen Pia, levikkiassistentti  
Keso Anniina, toimitusharjoittelija (31.10.-30.12.2011)  
Keto Väinö, avainasiakaspäällikkö (14.3.2011 -)  
Kiviranta Tuure, kesätoimittaja (1.6.-30.9.2011)  
Koivula Jukka, kesätoimittaja (2.5.-31.8.2011)  
Koljonen Katja, toimittaja  
Kontro Lauri, päätoimittaja, Maaseudun Tulevaisuus  
Korkia-aho Jussi, myyntipäällikkö  
Koskelainen Sari, asiakkuuspäällikkö  
Kulmala Maikki, toimittaja  
Kyytsönen Jouko, uutispäällikkö, toimittaja  
Kärkäs Maija, mainospäällikkö (- 30.6.2011)  
Lahtinen Essi, ilmoitusmyyjä (1.6.-28.7.2011)  
Laine Riitta, ilmoitussihteeri  
Latva-Somppi Minna, kesätoimittaja (1.6.-31.8.2011)  
Laurinen Heikki, toimitusjohtaja  
Lavonen Emilia, kesätoimittaja (24.2.-25.3. ja 1.6.-31.8.2011)  
Lehtonen Satu, toimittaja  
Lehtonen Tuula, toimittaja (23.11.-23.12.2011)  
Lehtovuo-Uusvaara Anita, ilmoituspäällikkö  
Lensu Hanna, toimittaja  
Lindh Tarja, myyntineuvottelija  
Lindholm Veera, kesätoimittaja (1.6.-31.8.2011)  
Lindström Suvi, kesätoimittaja (27.6.-31.8.2011)  
Liskola Maire, painopinnanvalmistaja  
Loiskekoski Pirjo, toimitussihteeri  
Luoma Tiina, asiakkuuskoordinaattori (- 30.1.2011, kehityspäällikkö (1.2.-15.9.2011)  
Luukkonen Ilkka, toimittaja (- 31.5.2011)  
Martikainen Jussi, toimituspäällikkö  
Merilahti Markku, myyntipäällikkö  
Metsola Hannele, myyntineuvottelija  
Mikola Anita, toimituksen ja päätoimittajan sihteeri  
Mohell Tarja, myyntineuvottelija (- 31.12.2011)  
Mustonen Riitta, toimittaja  
Muukkonen Keijo, kiinteistöpäällikkö  
Mäkijärvi Essi, kesätoimittaja (31.5.-31.8.2010)  
Mäkitalo Jukka, myyntipäällikkö  
Niemi Suvi, kesätoimittaja ma (2.5.2011 -)  
Niittymaa Veikko, toimittaja  
Oja Matti, avainasiakaspäällikkö  
Oristo Uolevi, päätoimittaja, Koneviesti  
Orjamo Anne, painopinnanvalmistaja  
Palokallio Jarmo, toimittaja  
Palokallio Mia, tuottaja  
Pasonen Jukka, graafikko  
Pentikäinen Petri P, toimittaja (- 4.3.2011)  
Penttinen Sari, toimittaja  
Porkola Ville, kirjeenvaihtaja (Bryssel)  
Poutanen Eija, toimittaja  
Pryl Tarja, painopinnanvalmistaja, vuosilomasijainen (27.6.-22.7.2011)  
Puranen Päivi, myyntineuvottelija  
Puttonen Aino, AD  
Raatikainen Antti, kesäkuvaaja (1.6.-26.8.2011)  
Reku Juhani, toimittaja  
Rintanen Tytti, kesätoimittaja (1.6.-31.8.2011)  
Ronkainen Heli, toimittaja (- 31.8.2011)  
Runsten Kaijaleena, toimittaja  
Rönkkö Jouko, toimittaja  
Sairanen Ismo, toimittaja (- 26.4.2011)  
Salonen Kari, lehtikuvaaja  
Schäfer Henrik, toimittaja ma (1.6.2011 -)  
Siponen Johannes, kesätoimittaja (1.6.-31.8.2011)

Sirkiä Jarkko, kuvankäsittelijä  
Susi Anu, toimitussihteeri  
Taipale Tiina, uutispäällikkö, toimittaja  
Teikari Soili, varatoimitusjohtaja  
Toivonen Hannu, avainasiakaspäällikkö  
Torikka Terhi, toimittaja  
Turtiainen Matti, toimittaja  
Tuuri Heikki, artikkelitoimittaja  
Vainio Aimo, toimittaja (7.3.2011 - )  
Varpuluoma Elina, tuotantoassistentti

Vesterinen Reijo, toimittaja  
Viitala Juhani, toimittaja  
Viitasalo Ilkka, avainasiakaspäällikkö  
Vilenius, laskentapäällikkö  
Virtanen Heli, toimitussihteeri, toimittaja  
Vornila Johanna, markkinointiassistentti (18.4.2011 -)  
Voutilainen Elina, kassanhoitaja  
Vuorela Heikki, erikoistoimittaja  
Vuorikari Markku, lehtikuvaaja  
Ässämäki Aino, toimittaja ma (1.3.-30.6.2011)



## Tuottajaliittojen ja metsänomistajaliittojen jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2011

Liitto	Vastuuhenkilöt	Perheenjäsenet	Muut henkilöjäsenet	Yhteensä	Maksaneet jäsenet
Häme	5 124	7 182	185	12 491	12 022
Kaakkois-Suomi	4 665	5 354	146	10 165	9 632
Etelä-Pohjanmaa	8 221	12 261	252	20 734	19 109
Etelä-Savo	3 849	4 671	151	8 671	7 967
Keski-Pohjanmaa	2 607	5 083	131	7 821	7 356
Keski-Suomi	3 420	4 306	190	7 916	7 276
Lappi	1 414	1 962	98	3 474	3 081
Pirkanmaa	3 101	4 617	131	7 849	7 236
Pohjois-Karjala	2 679	3 702	135	6 516	6 150
Pohjois-Suomi	5 159	8 349	259	13 767	13 036
Pohjois-Savo	4 926	6 771	142	11 839	11 386
Satakunta	5 055	7 566	113	12 734	12 139
Uusimaa	2 652	2 760	606	6 018	5 541
Varsinais-Suomi	6 180	8 007	517	14 704	13 785
<b>Yhteensä</b>	<b>59 052</b>	<b>82 591</b>	<b>3 056</b>	<b>144 699</b>	<b>135 716</b>
Metsänomistajien liitot	5 016	2 523	185	7 724	6 701
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>64 068</b>	<b>85 114</b>	<b>3 241</b>	<b>152 423</b>	<b>142 417</b>

## Metsätilastoja

Puukauppa

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/pk1012.htm>

Hakkuut

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/hak1012.htm>

Puun hinta

<http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/pk1012.htm>

Puun tuonti ja vienti

[http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/uk10\\_12.htm](http://www.metla.fi/tiedotteet/metsatilastotiedotteet/2011/uk10_12.htm)

Metsätalouden kannattavuus

<http://www.metla.fi/tiedotteet/2010/2010-02-26-metsatalous-lamavuodet.htm>

Metsäteollisuuden tuotanto ja vienti

<http://www.metsateollisuus.fi/tilastopalvelu/Tilastotaulukot/Vuositilastot/Forms/AllItems.aspx>

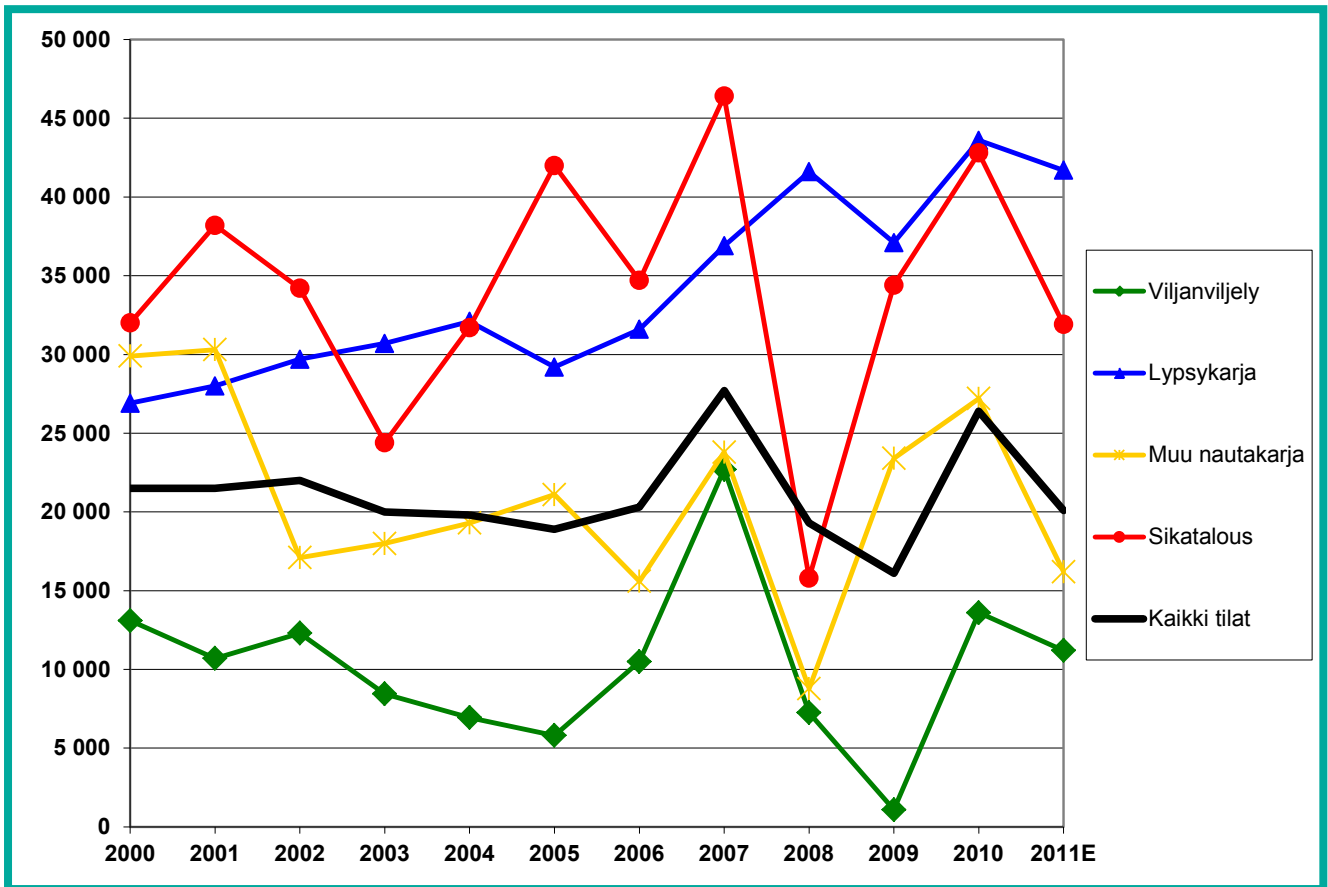
Yksityismetsien metsänhoito ja perusparannustyöt

[http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos\\_tammi-joulukuu2010.pdf](http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos_tammi-joulukuu2010.pdf)

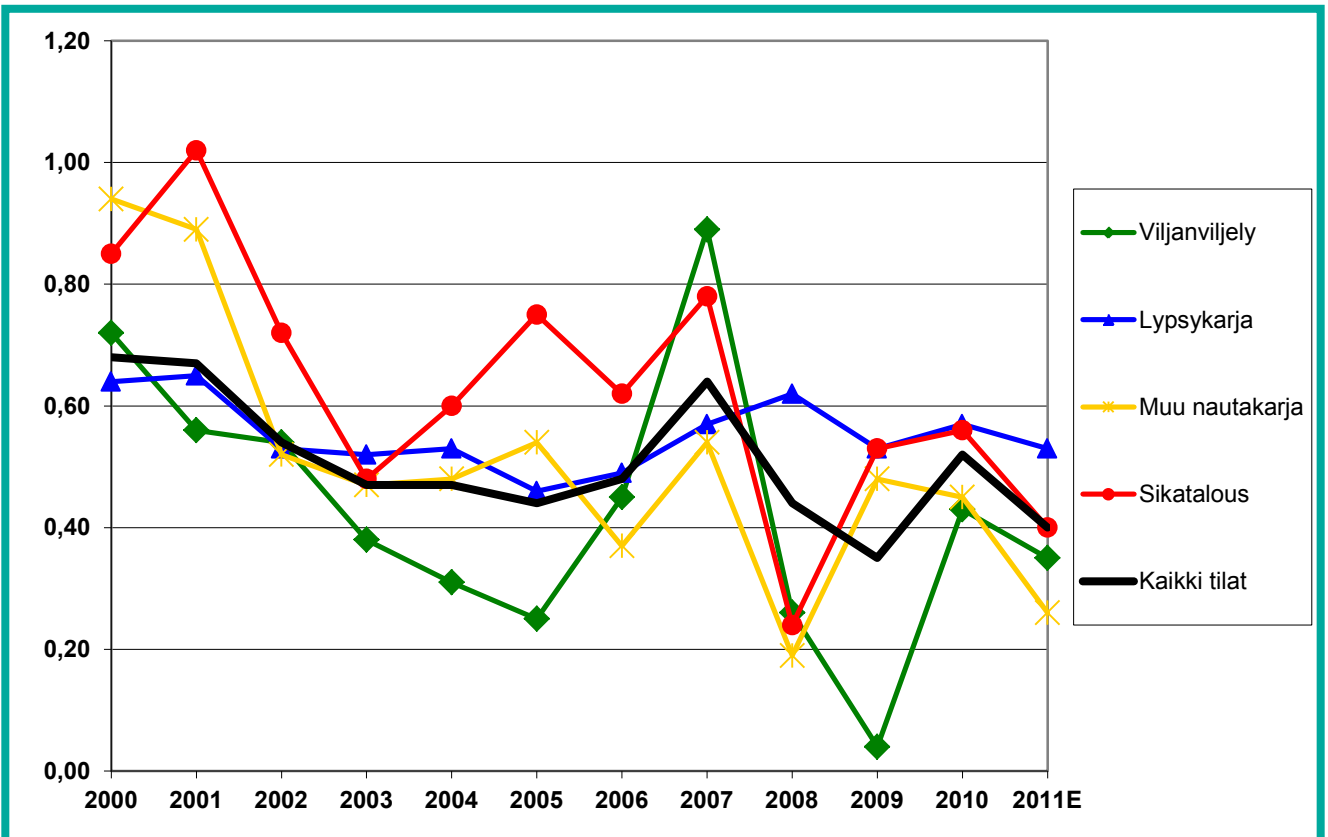
Metsätalouden ympäristötuki

[http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos\\_tammi-joulukuu2010.pdf](http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/Tapion%20vuositilastot/tulos_tammi-joulukuu2010.pdf)

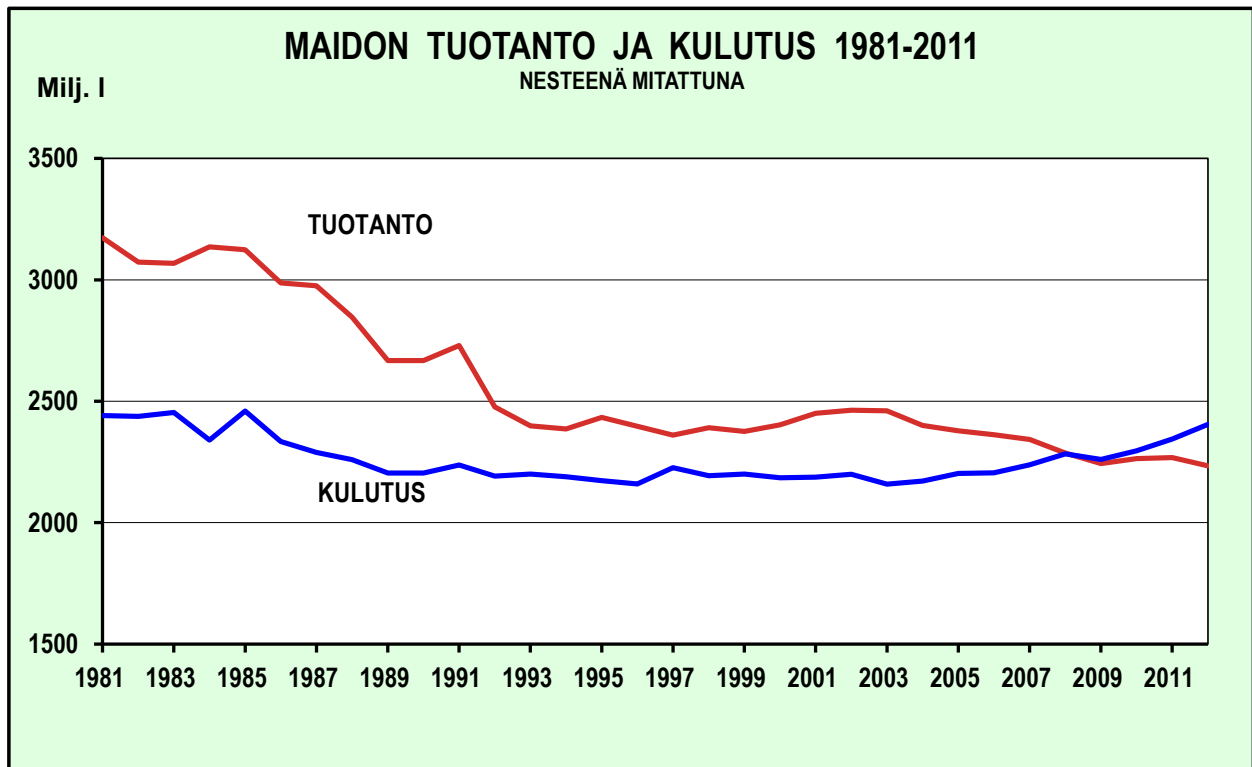
## Maatalouden yrittäjätulo 2000-2011



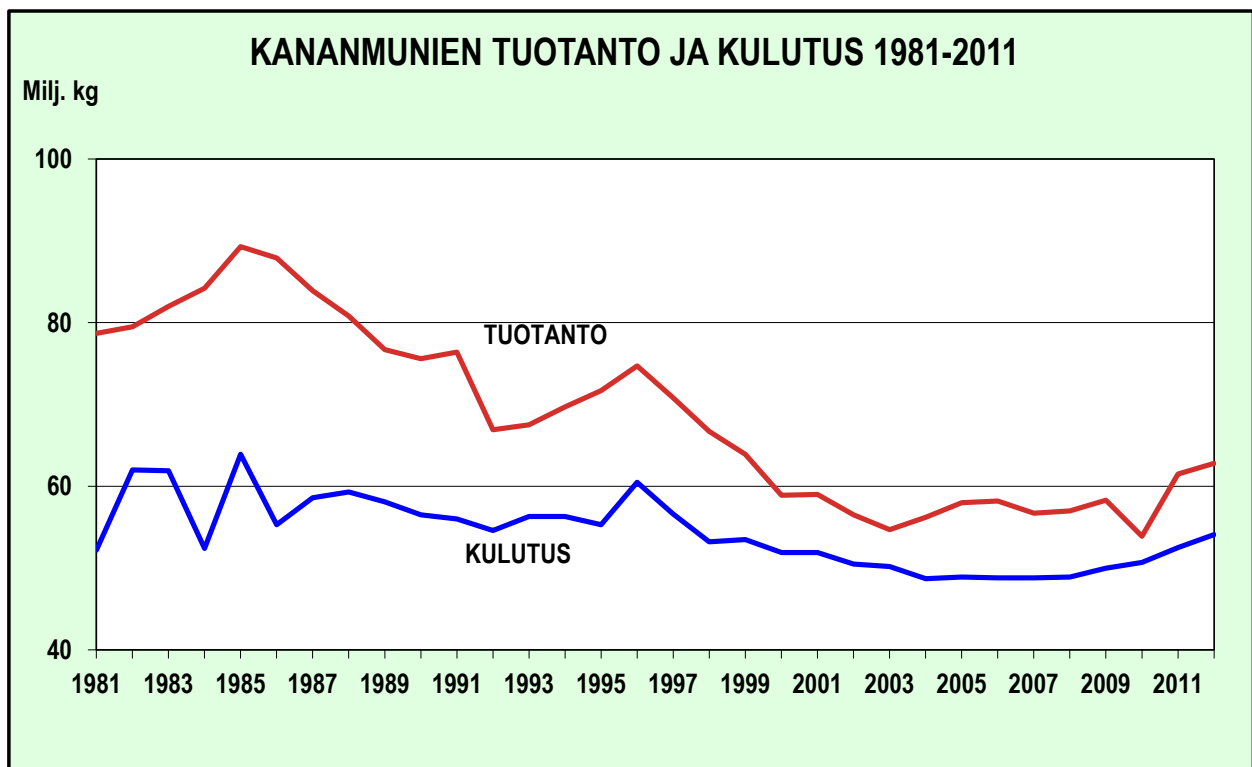
## Kannattavuuskerroin 2000-2011



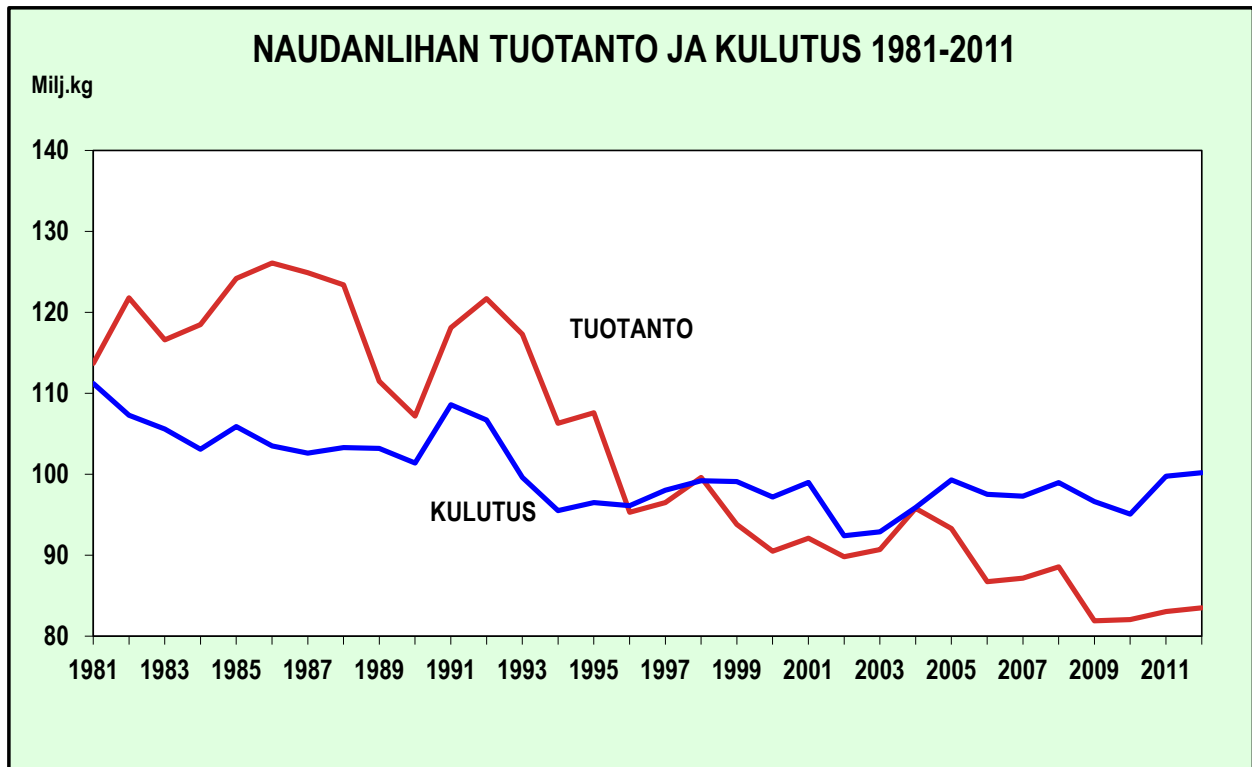
## Maataloustilastoja



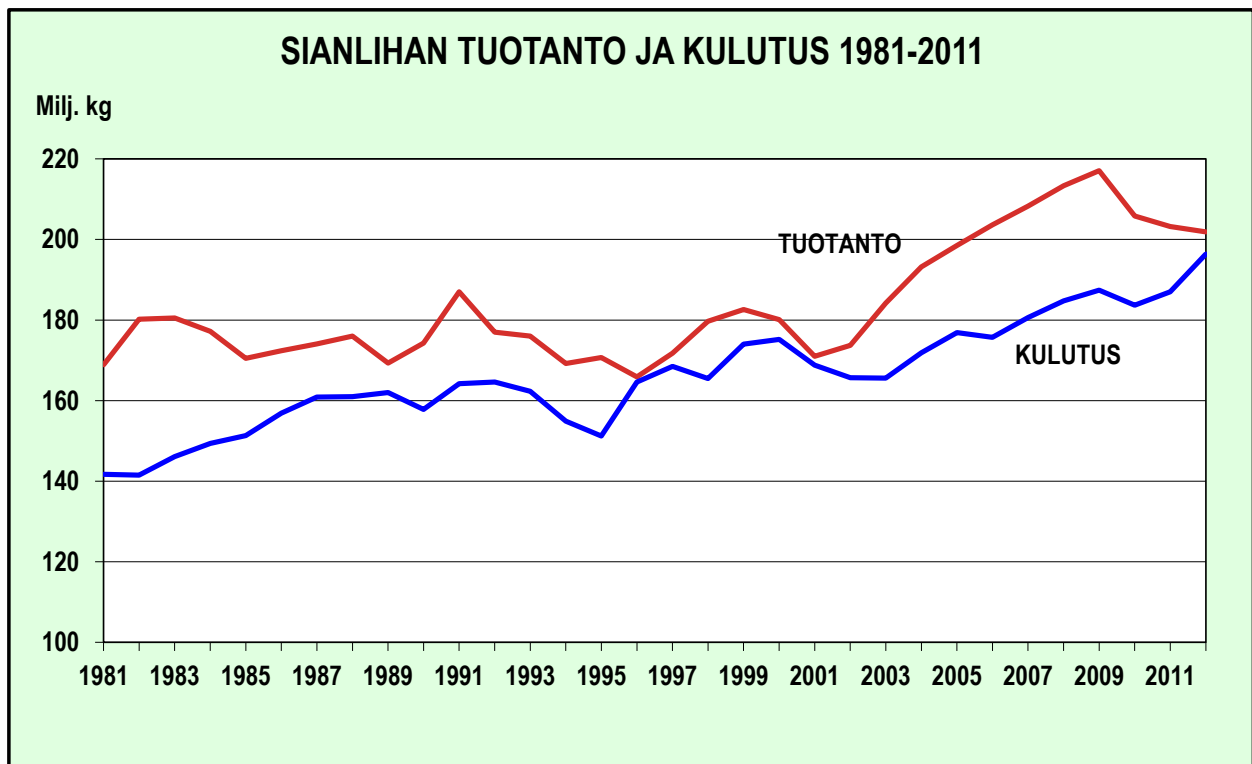
Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy



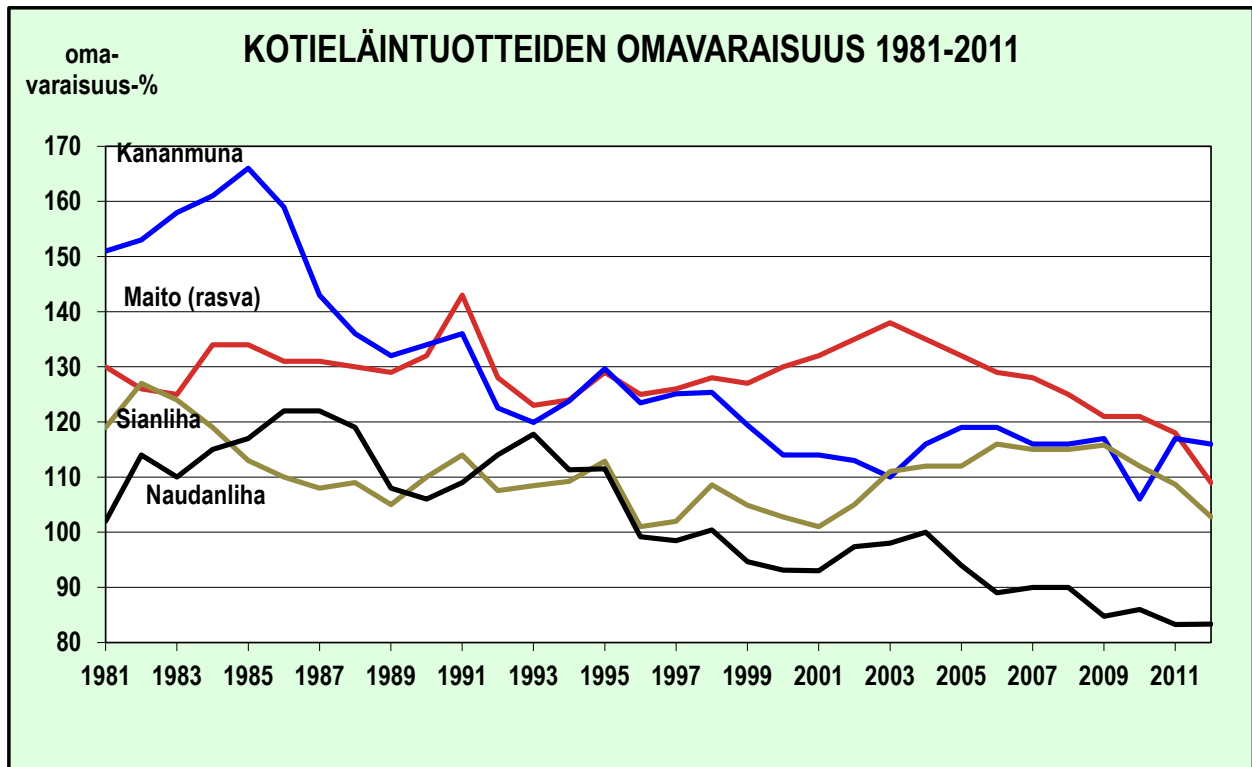
Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy



Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

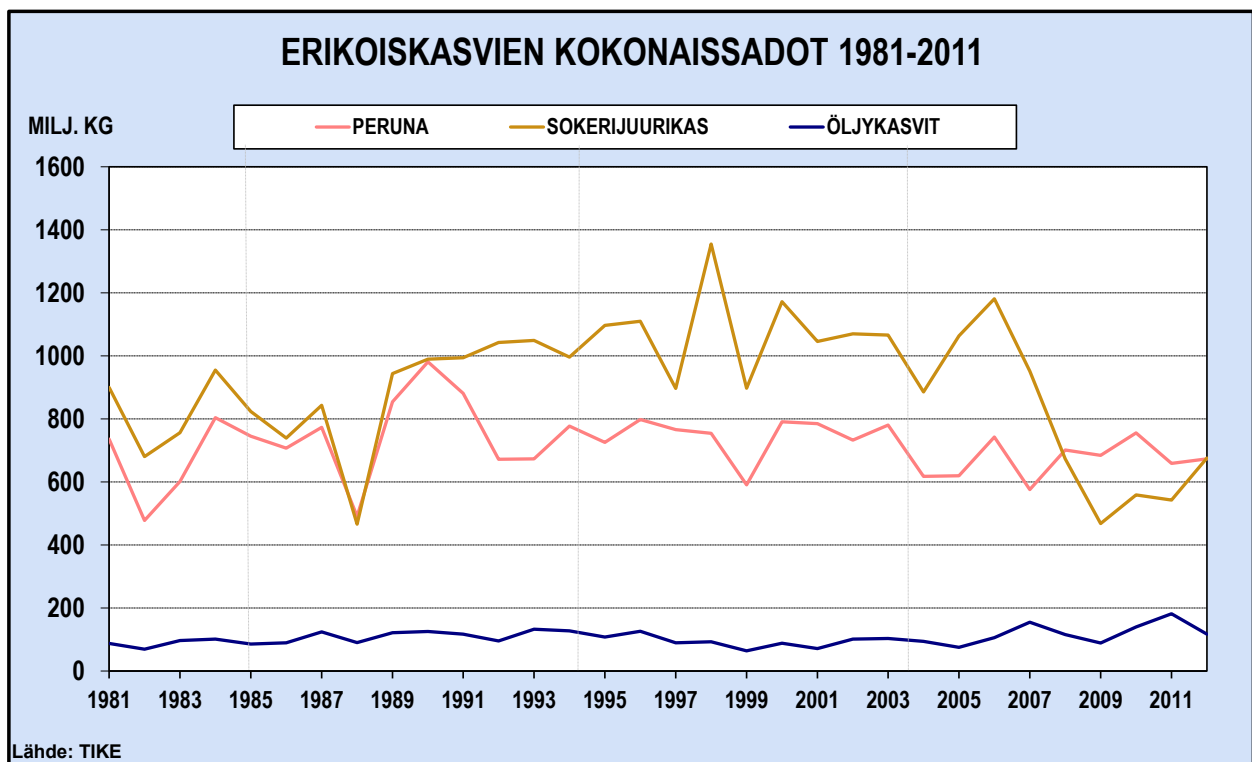


Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

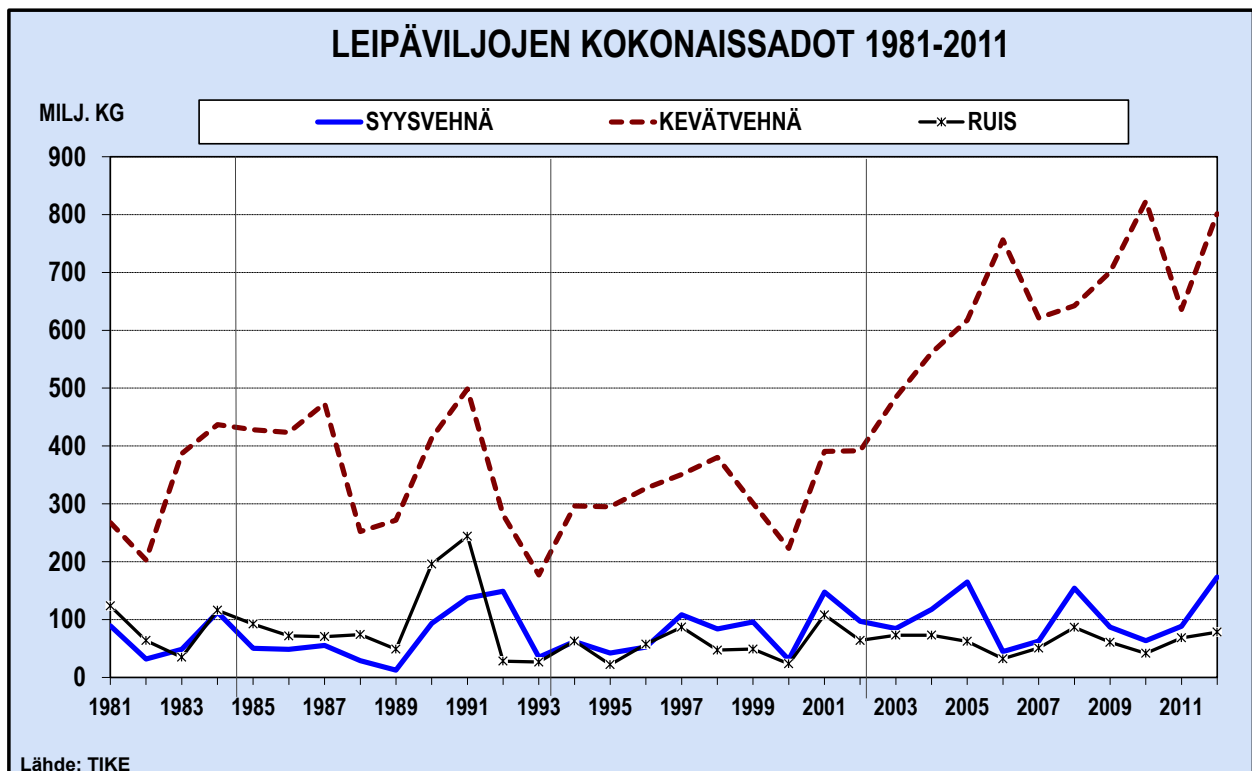
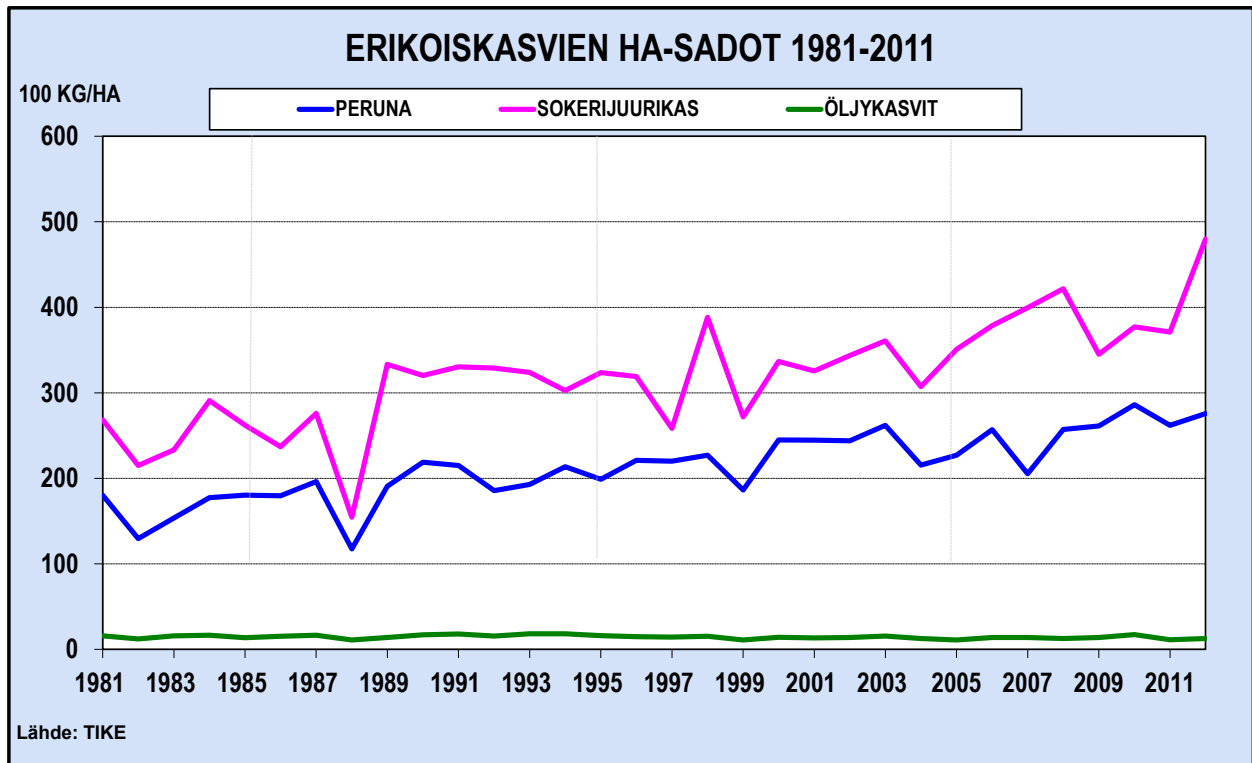


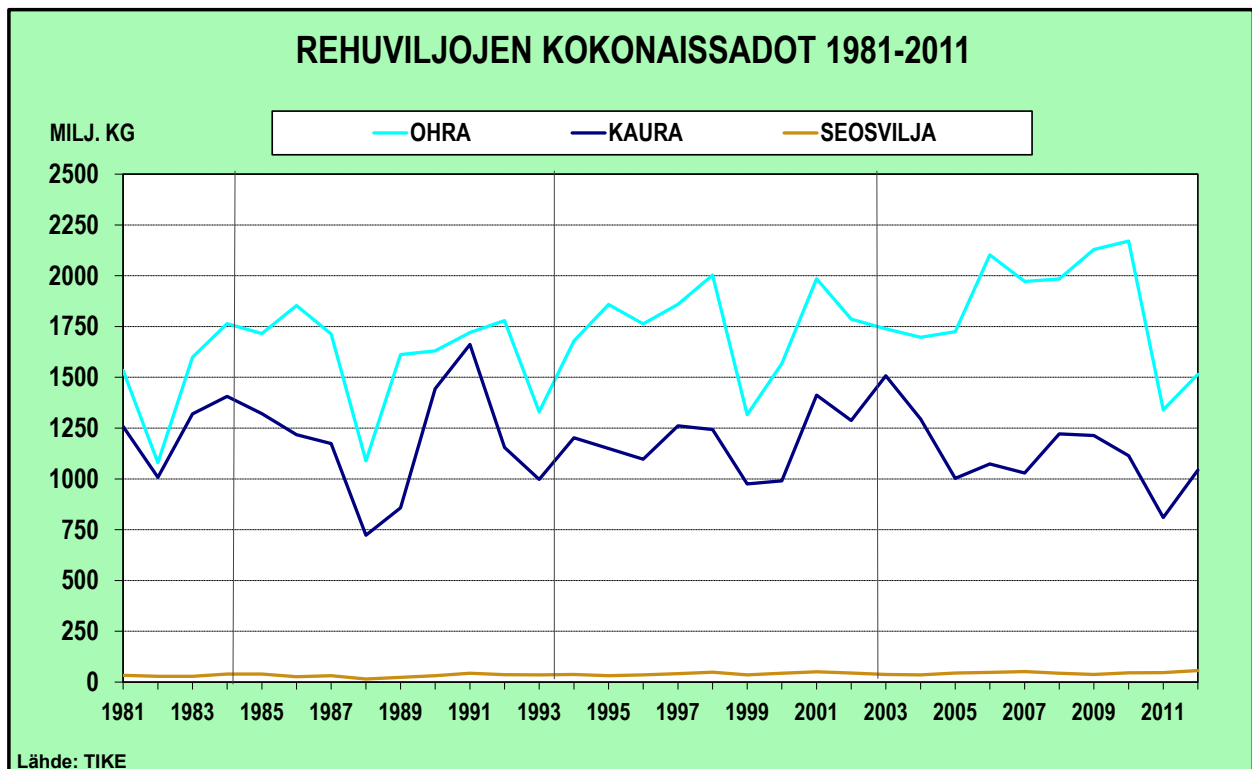
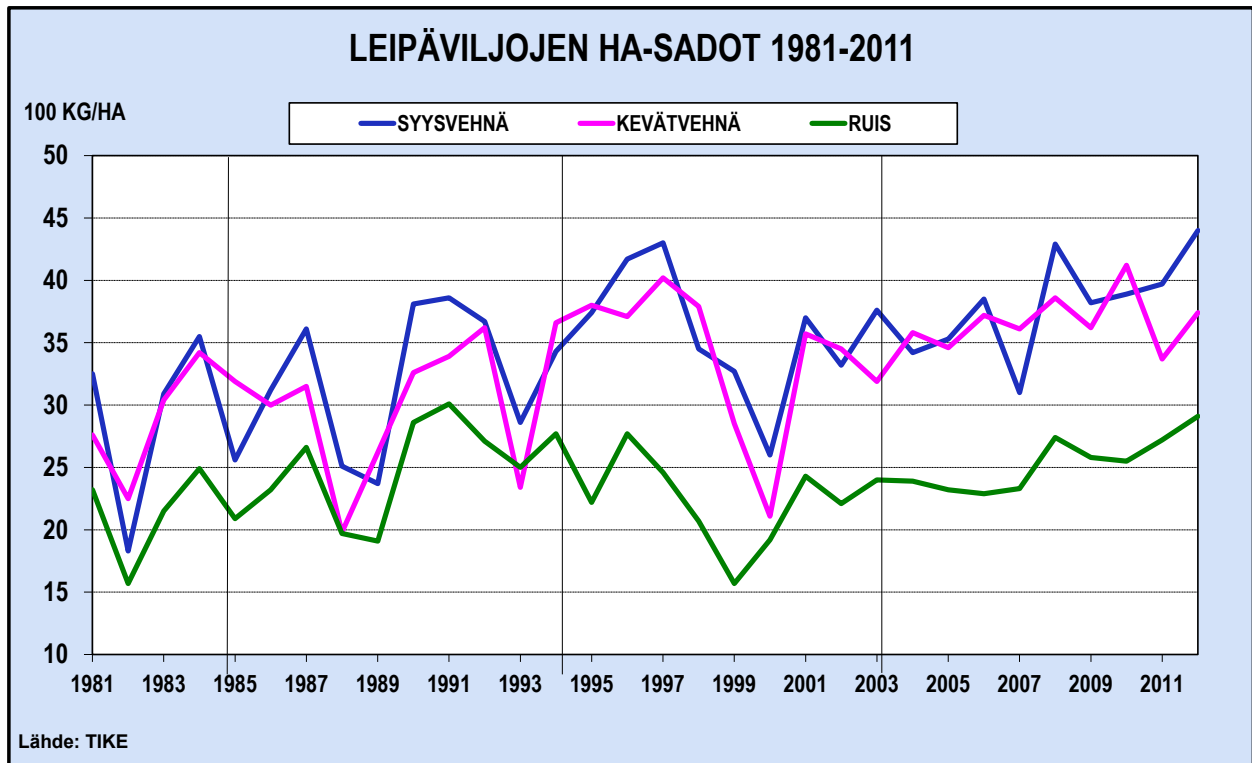
Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

Maidon omavaraisuus vuodelta 2011 vielä ennakkotieto

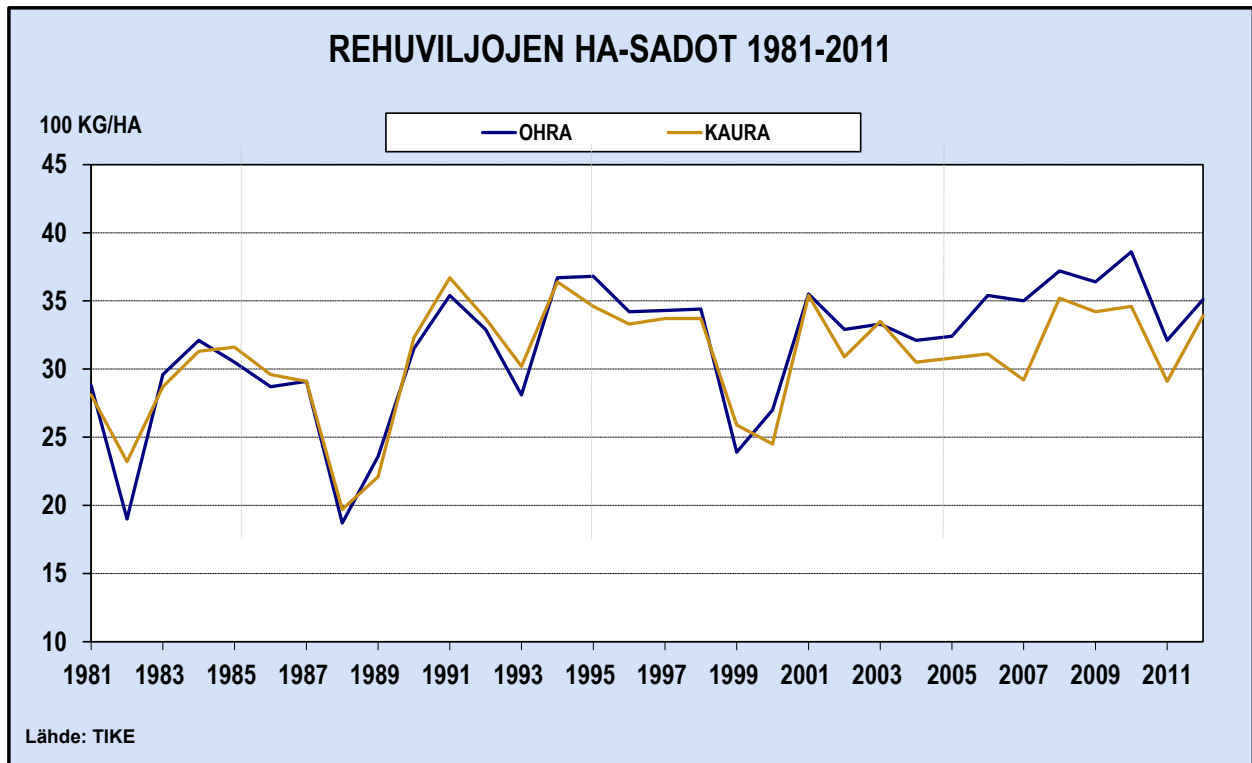


Lähde: TIKE

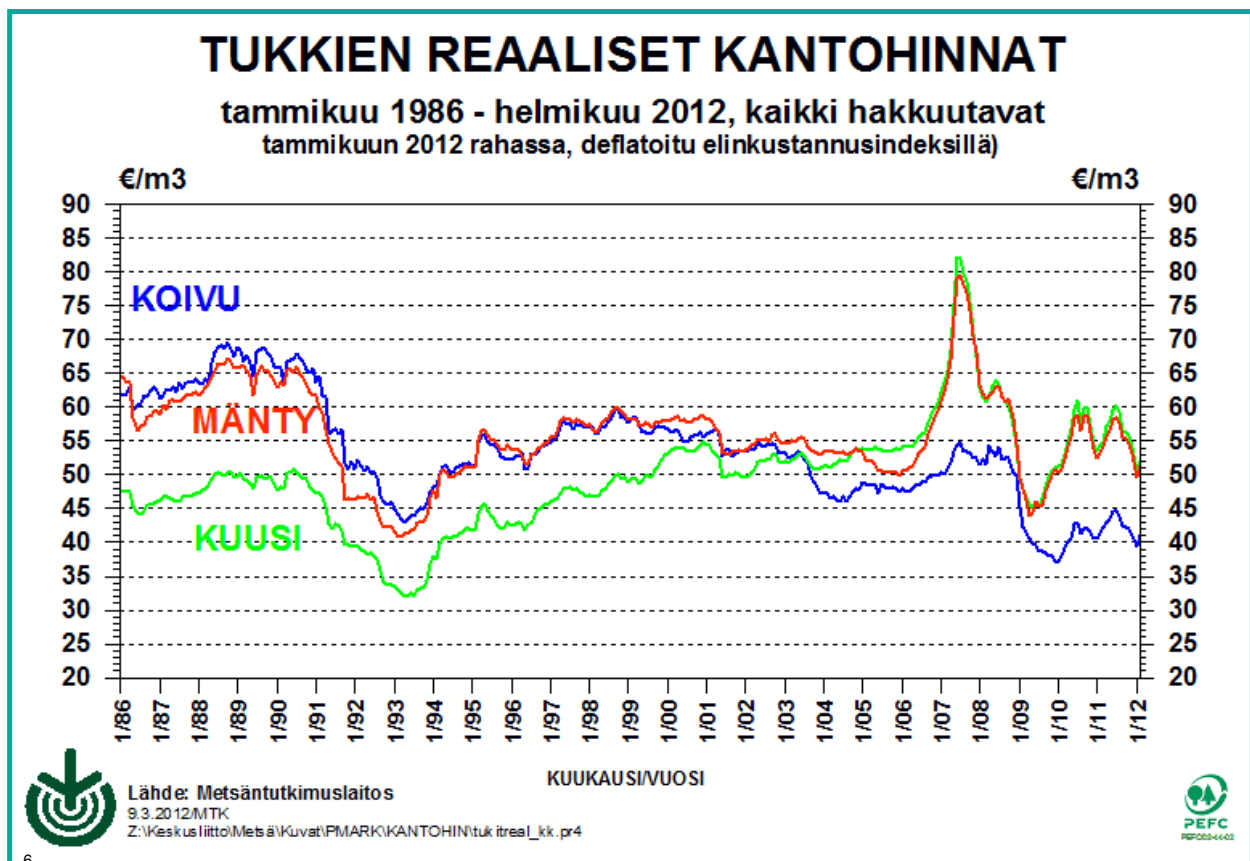
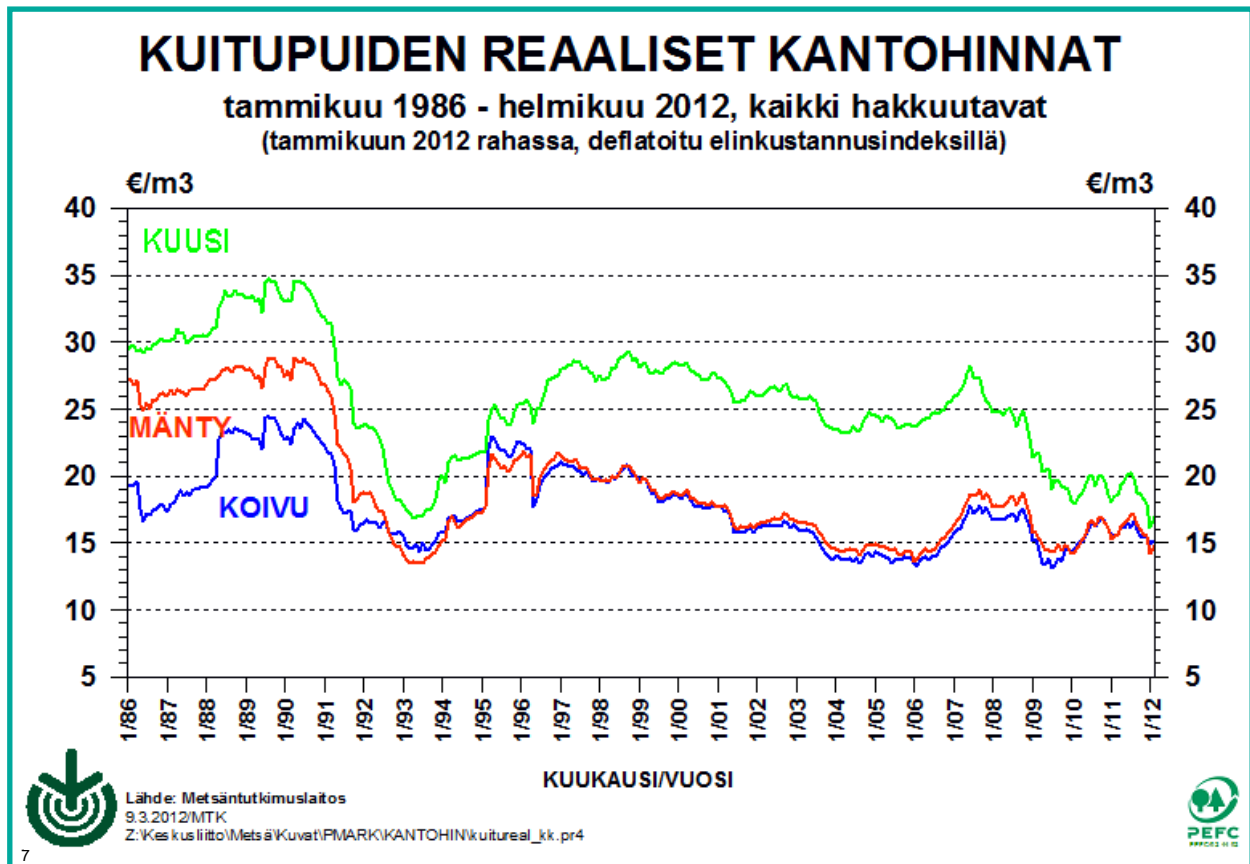








## Kuitupuiden ja tukkien kanto hinnat





Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Simonkatu 6, 00101 Helsinki

vaihde 020 4131, fax 020 413 2409

[www.mtk.fi](http://www.mtk.fi)